

**МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА РИБАРСКА ГРУПА
„ВИСОКИ ЗАПАДНИ РОДОПИ: БАТАК – ДЕВИН – ДОСПАТ”**

**МЕСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА
РИБАРСКА ОБЛАСТ „ВИСОКИ ЗАПАДНИ РОДОПИ: БАТАК – ДЕВИН – ДОСПАТ”
2011 – 2015**

Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” (ОПРСР)
Ос №4 „Устойчиво развитие на рибарските области”
Мярка 4.1.А. Финансова подкрепа за прилагане на местните интегрирани стратегии за развитие и покриване на оперативните/ текущите разходи на рибарските групи

Съдържание

I. Участници в изготвянето на местната стратегия за развитие.....	8
II. Описание на Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак - Девин - Доспат”	14
II-1. Обобщено представяне.....	14
II-2. Обща икономическа ситуация	26
II-3. Анализ на ситуацията в сектор „Рибарство”	29
III. Описание на МИРГ „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат”	36
III-1. Организационна структура на регистрираното юридическо лице	38
III-2. Управление и задължения на колективния Върховен орган на МИРГ	43
III-3. Задължения и функции на членовете на регистрираното сдружение	45
III-4. Механизъм за вземане на решения, в т.ч. процедури и правила за работа	46
III-5. Правила относно възникването и прекратяването на членство в МИРГ	50
IV. Анализ и планиране	54
IV-1. Кратко описание на основните проблеми и заплахи, силни и слаби страни на РО и предизвикателства.	54
IV-2. Силни и слаби страни на РО и основни предизвикателства	58
IV-3. Визия и цели на МСР в контекста на ситуацията в РО	61
IV-4. Стратегически теми за устойчивото развитие на РО	67
IV-5. Кратко описание на основни цели, дейности и предложените мерки	69
V. Допустими мерки за кандидатстване с проектно предложение	75
V-1. Индикативно разпределение на бюджета по мерки	75
V-2. Индикативно разпределение на бюджета по години.....	76
V-3. Детайлна информация за мерките и дейностите от МСР	78
VI. Индикатори за измерване изпълнението на местната стратегия за развитие.....	98
VII. Влияние на МСР върху околната среда	99
VIII. Оказване на влияние върху равнопоставеността между половете и участието на млади хора, жени и представители на малцинствата	100
IX. Допълняемост и демаркация на стратегията и мерките с други програми.....	101
X. Процедури и изисквания за прилагане на МСР	112

ХІ. Рамка за мониторинг и оценка.....	117
Приложения.....	121

Съдържание на таблиците и фигурите

Фиг. 1: Разположение на РО спрямо областите Пазарджик и Смолян.....	14
Фиг. 2: Сравнителна таблица за баланса на територията в кв. км по общини по данни на НСИ към 2008г:	15
Фиг. 3: Карта на административните територии, включени в РО „Високи Западни Родопи – Батак – Девин – Доспат”	15
Фиг. 4: Карта на горския фонд, разпределен по общини, в РО	19
Фиг. 5: Карта на защитените зони и територии по Натура 2000 в РО	19
Фиг. 6: Карта на защитените зони съгласно двете Директиви по Натура 2000	20
Фиг. 7: Карта на защитените зони по Натура 2000 съгласно Директивата за защита птиците	21
Фиг. 8: Таблица с общ брой население на територията за последните години по данни на НСИ:	23
Фиг. 9: Таблица с коефициент на възрастова зависимост по данни на НСИ към 2007г	23
Фиг. 10: Таблица с естествен прираст на населението.....	24
Фиг. 11: Таблица миграционни тенденции – механичен прираст по данни на НСИ към 14.09.2010.....	24
Фиг. 12: Таблица с равнище на безработица към 2008 г. и към 2010 г. по данни на НСИ и Агенцията по заетостта	26
Фиг. 13: Таблица със средства за подслон за 2008 г. по данни на НСИ.....	27
Фиг. 14: Таблица с хотели за 2008 г. по данни на НСИ	27
Фиг. 15: Таблица с информация за продажба на риба на ниво области към 20.12.2010 г.	30
Фиг. 16: Таблица с данни за производство на риба за периода 2005 – 2009 г. в тона.....	31
Фиг. 17: Органиграма на МИРГ „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат”.....	42
Фиг. 18: Представяне на МИРГ по основни характеристики за участниците.....	43
Фиг. 19: Стратегическа карта за развитие на РО	65
Фиг. 20: Представяне на избраните мерки в МСР, индикативно разпределение на средства по мерки и основни индикатори към всяка мярка	73

МИРГ „Високи Западни Родопи: Батак - Девин – Доспат”

Местната стратегия за устойчиво развитие

на

Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак - Девин – Доспат”

„Царството на пъстървите”

„Тук е Раят на света, не мога да си представя, че съществува по-красиво място.”

*Капелини Симоне – Италия, световен шампион по улов на пъстърва,
изказване по време на Световното първенство по улов на пъстърва в Девин*

Местната стратегия за развитие (МСР) на Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат” (РО) за периода 2011 – 2015¹ е основана на принципите на Общата селскостопанска политика и в частност принципите на Общата политика по рибарство на Европейския съюз, както и на основата на принципите за развитие на динамична и конкурентноспособна икономика, основана на знанието² и устойчивото развитие³.

МСР е насочена към устойчиво териториално развитие, интегриращо цялата РО и основните заинтересовани страни в нея за постигане на визията и стратегическите цели. Устойчивото териториално развитие е планирано и ще се реализира на основата на наличните ресурси и развитието на ефективни партньорски взаимоотношения между публичната власт, частните предприемачи и гражданските групи

Процесът на планиране бе основан на търсене на баланса между различните аспекти на развитието (икономическо, екологично и социално) и между различните териториални общности, институции и социални групи.

Определянето на визията, целите и приоритетите в МСР се основава на извършен ситуационен анализ с активно участие на основните заинтересовани страни от РО.

МСР отговаря на целите на Приоритетна Ос №4 „Устойчиво развитие на рибарските области” за осигуряване устойчиво развитие на рибарските области (РО) и подобряване качеството на живот в РО.

Същевременно МСР е съобразена с основните цели на Националния *стратегически план за рибарството* и аквакултурите 2007 -2013, ОПРСР (2007-2013) и Наредба №15, регулираща прилагането на мярка 4.1.А в рамките на Ос № 4 на ОПРСР.

¹ МСР е с период на планиране до края на 2013 г. и период на изпълнение до края на 2015 г. и е разработена в рамките на Мярка 4.1.А. “Финансова подкрепа за прилагане на местните интегрирани стратегии за развитие и покриване на оперативните/текущите разходи на рибарските групи” от екип на ФОРА – Фондация за общностно развитие (www.fora.bg)

² Лисабонска стратегия за растеж и развитие на ЕС

³ Стратегия от Гьотеборг за устойчиво развитие на ЕС

Формулираните цели и приоритети са съобразени с основните стратегически и планови документи в Република България, области Пазарджик и Смолян, общини Батак, Девин и Доспат, имащи отношение към устойчивото развитие на РО.

МСП е планирана и ще се изпълнява от Местна инициативна рибарска група, регистрирана по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел като юридическо лице с нестопанска цел, определена за извършване на общественополезна дейност и предложена за вписване в Централния регистър на Министерството на правосъдието.

Мисия на МИРГ „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат”

МИРГ „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат” е механизъм за публично – частно партньорство, отразяващ балансирано интересите на трите основни сектора в територията (публичен, граждански и бизнес), основан е на прилагане на подхода „отдолу-нагоре и е насочен към мобилизиране на външни ресурси и ефективно управление на наличните териториални ресурси за устойчиво развитие на Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат”.

Визия на Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат”:

Към 2020 г. Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат” е икономически развиваща се, вътрешнотериториална високопланинска територия, специализирана в производство на пъстърва и водеща дестинация в България за улов на пъстърва на основата на синергия между:

- × устойчиво използване на уникалните природни характеристики на територията,
- × възстановяване и опазване на биоразнообразието на ихтиофауната във естествени и изкуствени водни екосистеми,
- × производство и преработка на пъстърва с добавена стойност за сектора и рибарската област
- × свързаното с това развитие на риболовен туризъм с висока добавена стойност за територията

Обща цел: Устойчиво развитие на РО чрез добавяне на стойност към продуктите от риболов и аквакултура и разнообразяване на икономическите дейности с развитие на риболовен туризъм.

Основни принципи на прилагане:

Постигането на устойчиво териториално развитие е основано на следните принципи за развитие⁴:

- **Териториален подход** – в основата на процеса за развитие е територията „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат”, идентифицирана и определена с висока степен на хомогенност и критична маса на ресурси за планиране и развитие;
- **„Отдолу - нагоре”** – овластяване на местните общности в планирането и взимането на решения за визията и принципите за устойчивото развитие на територията;
- **Публично – частно партньорство** – процесът на развитие е основан на балансирано взаимодействие между представителите на основните заинтересовани страни в територията, изразено чрез ефективно работеща местна инициативна рибарска група;
- **Иновации** – насърчава се новаторство в използването на съществуващите ресурси за конкурентноспособно развитие;
- **Интегрираност** – дейностите в процеса на развитие са обвързани и координирани, илюстриращи връзките между икономическите, социалните и екологичните сфери за устойчивото развитие на територията;
- **Работа в мрежа** – насърчава се изграждането на устойчиви връзки между хората, местните общностни групи, проекти и други територии за споделяне на опит, научаване и генериране на нови идеи за устойчиво развитие;
- **Коопериране** – ефективно партниране с други рибарски области за прилагане на конкретни дейности за развитие на територията в икономически, социален и екологичен аспект.

⁴ Принципите на подхода “LEADER”

I. Участници в изготвянето на местната стратегия за развитие

Етап I: Създаване на “ad hoc” партньорство за изразяване на интерес за участие

Процесът по планиране на МСР бе предшестван от процес на **създаване на “ad hoc” партньорство за изразяване на интерес за участие**, в рамките на който бе създадено първоначално партньорство. Основните дейности включваха:

1. Покана от ИАРА за подаване на декларация за заявяване на интерес за изграждане на създаването на публично-частно партньорство за изграждане на Местна инициативна рибарска група на цялата територия на общините Доспат, Батак и Девин

2. Решения на трите ОбС на общините Доспат, Батак и Девин за подаване на декларация за заявяване на интерес за изграждане изграждане на Местна инициативна рибарска група на цялата територия на общините Доспат, Батак и Девин:

1. Решение № 301 на ОбС Доспат – 26.11.2009 г. прието с протокол №31
2. Решение №123 на ОбС Девин – 26.11.2009 г. ,прието с протокол №16
3. Решение № 318 на ОбС Батак – 26.11.2009 г.,прието с протокол №25

3. Стъпки по изграждане на партньорство за подаване на Декларация за заявяване на интерес за изграждане на публично-частно партньорство и учредяване на **МИРГ** на територията на общините Батак, Девин и Доспат, включващи поредица от съвместни работни срещи с участието на две от трите или всичките трите общини и с представители на трите сектора

4. Създаване на ad hoc партньорство за подаване на Декларация за заявяване на интерес за изграждане на публично-частно партньорство и учредяване на **МИРГ** на територията на общините Батак, Девин и Доспат, включващо представители на:

1. публичния сектор - представители на местната власт от:
 - a. община Батак
 - b. община Девин
 - c. община Доспат
2. частния (от областта на производството и преработката на продукти от аквакултури)
3. граждански сектор (неправителствени организации от областта на любителския риболов)

5. Подаване на Декларация за заявяване на интерес за изграждане на публично-частно партньорство и учредяване на **МИРГ** от страна на община Доспат като водеща организация - 30.11.2009

6. Одобрение от ИАРА на подадената Декларация за заявяване на интерес за изграждане на публично-частно партньорство и учредяване на МИРГ - 21.01.2010 г.

7. Стартиране на етапа на изграждане на капацитет на потенциалната МИРГ по Ос #4 „Устойчиво развитие на рибарските области” от Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” със Заповед № РД-717 от 2 юни 2010 г. на Изпълнителния директор на ИАРА

8. Допълнителни решения на ОбС за участие в етапа за изграждане на капацитет на потенциална МИРГ по Приоритетна Ос #4 „Устойчиво развитие на рибарските области” от Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” на цялата територия на общините Доспат, Батак и Девин

1. Решение № 411 на ОбС Доспат – 30.07.2010 г.
2. Решение № 412 на ОбС Батак– 08.09.2010 г.

Етап II: Процеса на изграждане на капацитет

Процесът по планиране на МСР бе реализиран от екип от двама експерти (от ФОРА – Фондация за общностно развитие) по предоставяне на методическа помощ (избрани след конкурс), трима координатори на общинско ниво и Координационен екип (КЕ), в който бяха включени представители на първоначалните партньори по Декларацията за заявяване на интерес и представител на ИАРА – Смолян.

Процесът на разработването на местната стратегия за развитие на рибарската област „Високи Западни Родопи: Батака – Девин – Доспат” е извършен в съответствие с:

1.1. Методологията, целите, задачите и планираните дейности в рамките на:

1.1.1. Работния план към Декларацията за изразяване на интерес от страна на община Доспат като водеща организация, одобрен от ИАРА 21.01.2010 г. и

1.1.2. Оперативния плана към Етапа за изграждане на капацитет за изграждане на публично-частно партньорство и учредяване на МИРГ и планиране на местна стратегия за развитие от страна на експертния екип

1.2. ОПРСР, Ос №4 „Устойчиво развитие на рибарските области”

1.3. Принципните изисквания съгласно Регламент № 1198/2006⁵

Процесът по планиране на МСР стартира с определяне на координатори на общинско ниво и създаването на Координационен екип (КЕ). Основната роля на КЕ беше да

⁵ Регламент № 1198/2006 на Съвета на Европейската Общност от 27 юли 2006 година за Европейския фонд за рибарство

координира и планира процеса по въвличане на ЗС в процеса на обсъждане и взимане на решения. Основните стъпки бяха:

1. Идентифициране и анализ на ЗС – бяха проведени индивидуални работни срещи на експертите и координаторите с представители на ЗС за определяне на степента им на заинтересованост и възможностите и нивата на участие в процеса на подготовка, както и групови работни срещи на КЕ за определяне на ЗС в РО с:

1.1. Представители на публични, частни и граждански интереси

1.2. Представители на трите сектора от трите общини

2. Провеждане на информационна кампания, насочена към основните заинтересовани страни, чиято конкретна цел, свързани с планирането на МСР бяха информирани за възможностите за участие и развитие на намерения за участие на основните ЗС в процеса на планиране на стратегията.

2.1. В рамките на тази кампания бяха проведени **над 30 работни срещи (индивидуални и групови)ⁱ** с представители на местни общности и групи, организации и институции от трите сектора в РО – идентифицирани като ключови ЗС, имащи отношение към местната стратегия за развитие на Рибарската област

2.2. В рамките на информационната кампания бяха разработени на консултативен принцип, отчитайки специфичните характеристики на областта, следните елементи за идентичност:

2.2.1. наименование на РО - „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат”

2.2.2. слоган на РО - „Царството на пъстървата”

2.3. В рамките на информационната кампания бяха разработени и/или разпространени два информационни материала:

2.3.1. **плакат** за РО „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат” и процеса по планиране на местна стратегия за развитие и създаване на местна инициативна рибарска група (плакатът бе отпечатан в тираж 1000 бр.);

2.3.2. **ръководство** на FARNET „Териториален подход” за рибарски местни инициативни групи, (ръководството бе отпечатано в тираж 500 броя)

2.4. В рамките на информационната кампания бяха материалите бяха разпространени от представители на КЕ чрез следните канали:

× Батак - 150 броя плакат и 100 броя брошура

× Девин – 100 броя плакат и 100 броя брошура (инфо табла в общинска администрация Девин, информационни табла в града, Ловно-рибарско сдружение гр. Девин)

× Доспат – 430 броя плакат и 150 броя брошура

- × Две презентации, представящи РО, използвани за целите на участие на представители на РО в различни събития, организирани на местно и национално ниво, както и международно ниво
- × Листовка и плакат, презентирани РО на английски език за целите на участие на координатора на процеса по подготовка Неби Кехая в „FLAGs in Business – FARNET, Almere, Холандия, ноември 2010, Холандия

3. Учебни пътувания & обучения & семинари

3.1. FLAGs ON THE MOVE – FARNET - Gijón, Испания, март 2010 – 2 човека

3.2. Обучение на FARNET - Обучителен семинар „Практически подходи за работата на МИРГ”, Сандански – август 2010 г., двамата експерти и координатор

3.3. Учебно посещение в Дания (1 – 7 ноември 2010 г.) – 2 човека

3.4. “FLAGs in Business” – FARNET, Almere, Холандия, ноември 2010 – 1 човек

4. Разработване на Профил на рибарската област – Профилът на областта беше разработен на основата на профил (основна форма с ключови категории и индикатори на видовете „капитал” в една територия), използван в етапи на прилагане на подхода ЛИДЕР, определен като добра практика в прилагането на териториален подход за развитие в ЕС на основата на:

- a. Първоначално бяха определени основни критерии за събиране на информация, идентифицирани бяха широк кръг налични легитимни източници на информация на национално, регионално и общинско ниво (база данни, планове, проучвания, проекти), свързани с планирането на МСР.
- b. След това бяха използвани като източници на информация:
 - i. По отношение на статистическите данни на ниво NUTS 2 и NUTS 3 главно са използвани официалните статистически данни, публикувани от Националния статистически институт;
 - ii. По отношение на статистическите данни за ниво община, са използвани официални планови документи, предоставена от местните органи на управление;
 - iii. ОПР 2007-2013 на трите общини, ОПООС – Батак, Стратегии за развитие на туризма – Доспат & Девин
 - iv. Доклади от проучвания
 1. Оценка на икономическия потенциал на ресурсите в Държавно ловно стопанство „Беглика” - Димитър Събев
 2. „Зервудакис, Рашев, Гермер. Преглед на екосистемните

услуги и ползите, които предоставят” - Проект „Опазване на глобално значимото биологично разнообразие в ландшафта на Родопите”. 2007

3. Ситуационно-перспективен анализ на риба и други аквакултури през 2008 г. и прогноза за 209 г., МЗХ

с. По ключови теми от профила на РО бяха използвани качествени методи за събиране на информация:

1. фокус група на тема „Екология”

2. фокус група на тема „Екотуризм и риболовен туризъм”

5. Анализ и вземане на решения с участието на представителите на основните заинтересовани страни в рамките на КЕ

6. Анализът на профила на територията включваше:

○ **Партиципативен анализ** – в съответствие с териториалния подход за развитие всяка една стъпка от анализа включваше форми на обсъждане с участие на основните заинтересовани страни

○ **Експертен анализ** (анализ от експерта по планиране на местната стратегия за развитие), включващ:

○ SWOT анализ на възможностите за развитие на рибарската област;

○ Анализ на стратегическите въпроси, формулирани на основата на SWOT анализа

○ Определяне на ключови стратегическите въпроси, които могат да бъдат адресирани с ресурсите на областта и възможностите на ОПРСР, Ос №4: Устойчиво развитие на рибарските области

○ Определяне на възможните стратегии за адресиране на ключови стратегическите въпроси

7. Планиране на визия и приоритети за развитие - реализирано поетапно съвместно от представители на основните заинтересовани страни и експертния екип чрез обсъждане в рамките на първоначално проведен уъркшоп „Планиране на стратегия за развитие на РО” и проведени фокус групи на теми „Екология в рибарката област” и „Екотуризм и риболовен туризъм в рибарската област”

8. Разработване на работен вариант на стратегическа рамка, включващ:

8.1. Идентифициране и **формулиране на йерархия на целите** според изискванията на ОПРСР, включваща:

- Стратегически цели
- Специфични цели & конкретни мерки за приложение
- Организационни цели и задачи за МИРГ
- Обучителни цели и задачи

8.2. Индикативно разпределение на бюджета

9. Представяне на стратегията и нейното обсъждане в УС на МИРГ - 20.12.2010 г.

10. Приемане на стратегията от ОС на МИРГ 20.12.2010 г.

Паралелно на проведените събития за планиране на местната стратегия бяха реализирани дейности, допълващи процеса по подготовка и развитие на капацитет:

11. Уъркшоп №2 за създаване на публично-частно партньорство и учредяване на МИРГ с участието на 10 представители на ключови ЗС

12. Вземане на решение за участие в учредяването на МИРГ като публично-частно партньорство с участието на Общини Батак, Девин и Доспат като участието на общините се осъществява на основание:

12.1. Решение от 4.11.2010 г. на Общински съвет Доспат

12.2. Решение № 427 от 12/11/2010 на Общински съвет Батак по Протокол № 37/12/11/2010 г.

12.3. Решение № 119 от 03.11.2010 год. по Протокол № 14 на Общински съвет Девин

13. Учредяване на МИРГ - 15.11.2010 г.

14. Заседания на УС

14.1. Заседание #1 - 30.11.2010 г.

14.2. Заседание # 2 - 8.12.2010 г.

14.3. Заседание #3 - 20.12.2010 г.

15. Решения от УС:

15.1. Разработени и приети правила за работа на УС

15.2. Разработени и приети предварителни длъжностни характеристики за персонала

15.3. Одобрена процедура и проведени конкурси за избор на Управител, Координатор и Технически сътрудник на МИРГ

15.4. Избран персонал на МИРГ

15.5. Одобрено лого, печат, определени офиси и поддръжка от общините

16. Проведени всички процедури по регистрация в съда и в Министерство на правосъдието

II. Описание на Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак - Девин - Доспат”

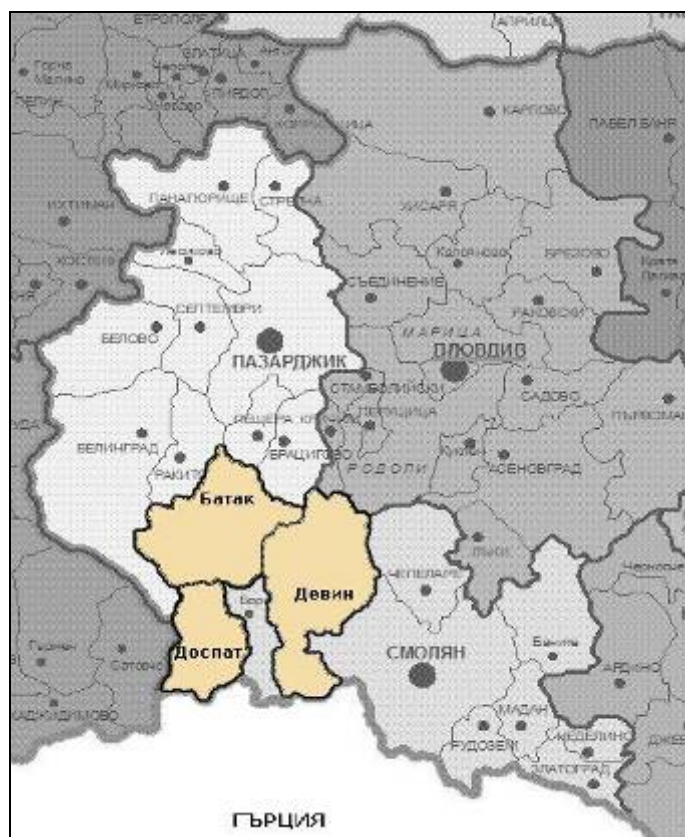
II-1. Обобщено представяне

1. **Наименование на територията: Рибарска област „Високи Западни Родопи – Батак - Девин - Доспат”**

2. **Разположение в България, териториален обхват и граници на територията**

Територията се намира в южната част на Република България и заема Западните и Югозападни райони от планината Родопи и включва цялата територия на общините Батак, Девин и Доспат и прилежащите към нея водни обекти⁶ и влиза в Южния централен район на планиране⁷ на Република България.

Фиг. 1: Разположение на РО спрямо областите Пазарджик и Смолян

3. **Площ**

Общата площ на територията по данни на НСИ към 2007 г. е 1533,70 км².

⁶ По смисъла на Наредба № 15 от 21.05.2010 г. на Министерство на земеделието и храните

⁷ Съгласно Закона за регионално развитие

Фиг. 2: Сравнителна таблица за баланса на територията в кв. км по общини по данни на НСИ към 2008г:

Община	Батак	Девин	Доспат	Общо
Обща площ	677,3	573,7	282,7	1533,7
Земеделски земи	69,7	144,7	66	280,4
Горски фонд	554,3	383,3	197	1134,6
Населени места	3,8	5	3,3	12,1
Водни площи	29,1	4,2	10,7	44
Добив на полезни изкопаеми	17,8	35	4,4	57,2
Фонд транспортна инфраструктура	2,6	1,5	1,3	5,4

4. Гъстота на населението

На територията живеят общо 29 061 души (към 31.12.2009 по данни от НСИ). Средната гъстота на населението за цялата територия е 18.9 жители/км². Най- гъсто населена е община Доспат - 33,7 жители/км² (население 9526 жители). Най-слабо населена е територията на община Батак - 9,3 жители/км² (население в общината - 6331 жители). Гъстотата на населението в община Девин е 23 жители/км².

5. Административни територии, включени в територията

Обхваща административните територии на три общини, включени в две области - община Батак (област Пазарджик) и общините Девин и Доспат (област Смолян). Населените места са общо 27. От тях има три града (по един във всяка община) и 24 села.

Фиг. 3: Карта на административните територии, включени в РО „Високи Западни Родопи – Батак – Девин – Доспат“

6. Вид на региона според планирането на регионалното развитие

Съгласно Регионалния план за развитие на Южния Централен район (2007-2013 г.) и въз основа на показателите за обособяване на районите за целенасочено въздействие, общините Девин, Доспат и Батак не попадат в районите за икономически растеж. Те са определени като „селски изостанали райони”, а Девин и Доспат и като „изостанали гранични райони”.

7. Брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност по икономически сектори

Към 2006 г. (по данни на НСИ), Южен Централен попада сред трите най-слабо продуктивни района в България, като се нарежда с малки разлики преди Северозападния и Северно централния регион. И за 2008 г районът остава след трите най-слабо продуктивни в България. Преди него са съответно Северозападния район с БВП 5897 лв. на човек и Северен централен район с 6249 лв. на човек. За същия период средните стойности на БВП за страната са 9090 лв. на човек.

Северозападен, Южен централен и Северен централен попадат според ЕВРОСТАТ сред петте най-бедни региона в ЕС с БВП едва 27 на сто от средния за ЕС.

Демографската картина в територията се характеризира с отрицателен естествен и механичен прираст на населението – тенденция характерна като цяло за страната. Липсват нови, заселили се хора, повечето напускат родните си места, търсейки по-благоприятни икономически условия за живот.

8. Природна среда

А. Релеф (природен ландшафт)

Територията се характеризира с изразен предимно планински релеф. Надморската височина в различните части от територията варира от 400 до над 2000 м надморска височина.

Б. Климат

Климатът на територията на „Високи Западни Родопи” е преходно-континентален. Характеризира се със сравнително мека зима и прохладно лято. Средната годишна температура е около 10°C. Максималните температури настъпват през месеците юли и август, а минималните през м. февруари. Характерни са и по-обилното количество валежи спрямо средното за страната.

В. Водни ресурси

Водните ресурси на общини Батак и Девин, попадат в Източнореломорския район и тяхното управление се извършва от Басейнова дирекция - Пловдив и регионалното ѝ бюро в гр. Пазарджик. В територията на Западнореломорския регион пък попадат водните ресурси от община Доспат (основно р. Доспат и едноименния язовир). Управлението им е поверено на Басейнова дирекция - Благоевград.

На територията на община Батак се намират:

- × Язовир „Батак”, който събира 315 млн. м³ вода, дълъг е 9 км и е широк 4 км. Общата му площ е 22 080 дка. Разположен е на 1100 м надморска височина.

- × Язовир „Голям Беглик”, „Малък Беглик”, „Широка поляна” и „Тошков чарк”.

Язовир:

- Язовир „Голям Беглик” има площ 4125 дка и обем 62,1 млн. м³. Дължината му е 5,5 км, а ширината 5 км.

- Язовир „Малък Беглик” е с обща площ 356 дка, а обема му е 1,6 млн. м³. Има дължина 0,8 км и ширина 0,25 км.

- Язовир „Широка поляна” е разположен на 1500 м. надморска височина и има общ обем от 24 хил. м³.

- Язовир „Тошков чарк” е с площ 254 дка.

Други два по-малки язовира, разположени на територията на община Батак са:

- × Язовир „Дженевра” с площ съответно 50 дка

- × Язовир „Караджа дере” с площ съответно 67 дка.

Общият капацитет на язовирите в община Батак е 8355 млн. м³. Основната водна артерия, минаваща през територията на общината е Стара река, чиято дължина е 61 км, а водосборната ѝ област (до Батак) е 27.2 км.

Територията на община Батак попада в Баташки водносилон път. От водосборната му зона (761 кв. км) се събират водите на 150 реки, рекички и потоци. По-големите от тях са р. Доспат, р. Девинска, р. Чепинска и Стара река. Те пълнят няколко язовира (яз. „Караджа дере”, яз. „Дженевра”, яз. „Широка поляна”, яз. „Голям Беглик”, яз. „Малък Беглик”, яз. „Тошков чарк” и яз. „Батак”) и движат три електростанции с обща мощност 220 000 киловата.

Община Девин се отличава също с богатство на водни ресурси: реки, язовири, карстови и минерални извори. Водните ресурси заемат 4198 дка от територията на общината. Основната река е р. Въча. Нейни притоци са: Девинска, Широколъшка, Триградска и др. Има шест наклонени езера със свлачищен произход. Те се намират в местността „Чаирите”.

Язовирите на територията на община Девин са „Въча”, „Цанков камък” и „Тешел”:

- × Язовир „Въча” е с площ 4970 дка и обем от 226,12 млн. м³.
- × Язовир „Цанков камък” е с обем от 111 млн. м³.
- × Язовир „Тешел” е с площ от 100 дка.

Територията на общината попада в хидроенергийна каскада „Доспат-Въча”. В нейния водосбор освен р. Въча са включени и притоци на реките Места и Доспатска. Общата водосборна площ на каскадата е 1777 км². Включва 5 стъпала, като третото е хидровъзел „Цанков камък”. Произвежда се електрическа енергия от две ВЕЦ: ВЕЦ „Девин” с мощност 80 МВт и ВЕЦ „Тешел” с 60 МВт.

Най-големият водоизточник на територията е язовир „Доспат”, който е втори по големина язовир на територията на р. България. Язовирът е с дължина 18 км, средна широчина около 3 км и средна дълбочина около 40 м. Разположен е на 1200 м надморска височина на площ от 22 000 дка, а обема му е 447,13 млн. м³. Водите му се използват за добив на електрическа енергия, промишлено рибовъдство, спортен риболов и воден туризъм.

Г. Гори

Горите заемат основна част от територията на **Община Батак**⁸ – 554,3 хил. дка. Управлението на горскостопанската дейност се осъществява от Регионално управление на горите – Пазарджик. То ръководи цялостната дейност на петте държавни лесничейства на територията на общината - Държавно горско стопанство – Батак, ДЛС⁹ - Борово, ДЛС – Беглика (сертифицирано по системата FSC), ДЛС - Родопи, ДЛС - Широка поляна.

Община Девин е със залесеност около 67% от територията ѝ. Горите се стопанисват от три държавни лесничейства - ДЛС - Девин, ДЛС - Михалково и ДЛС - Триград и едно държавно дивечовъдно стопанство ДЛС „Извора” - Девин.

В **Община Доспат** 62,5% от територията е заета от гори. Управлението на горския фонд се осъществява от Държавно горско стопанство (ДГС) – Доспат. То е сертифицирано по системата FSC.

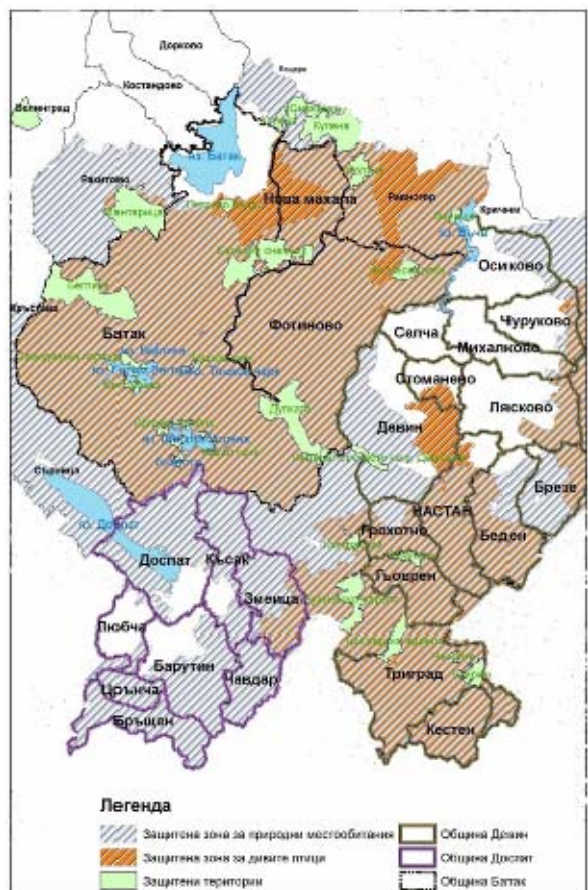
⁸ По данни на НСИ към 31.12.2007 г.

⁹ Държавно ловно стопанство

фигура 4: Карта на горския фонд, разпределен по общини, в РО

фигура 5: Карта на защитените зони и територии по Натура 2000 в РО

Д. Защитени природни територии и зони

На територията на **община Батак** (изцяло или отчасти) се намират 34 защитени територии (повечето от защитените местности са гори) и два резервата :

- × **Биосферен резерват „Дупката“** (обявен за резерват през 1956 г. и под егидата на ЮНЕСКО от 1977 г.) – площта му е 1210,8 ха.
- × **Резерват „Беглика“** (обявен през 1960 г.) - Площта на резервата е 1463,1 ха.

В **община Девин** има два природни резервата за съхранение на биоразнообразието и две защитени местности:

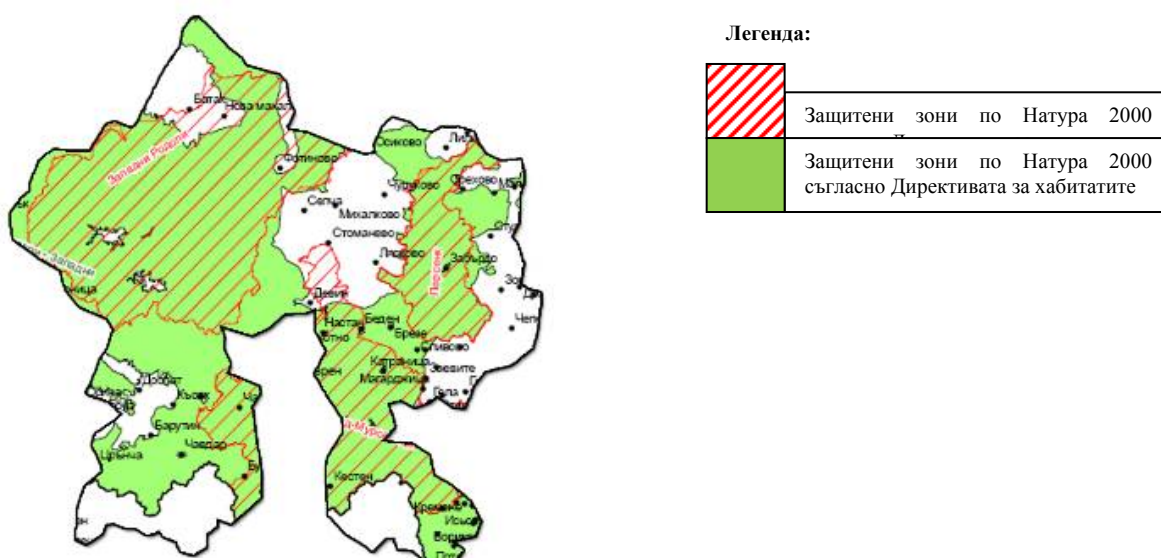
- × **Резерват „Старата гора“ („Шабаница“)**
- × **Резерват „Казаните“**
- × **ЗМ „Поречието на река Девинска“** с площ 1367,3 декара - намира се в землището на гр. Девин и се стопанисва от Държавно ловно стопанство „Извора“.
- × **ЗМ „Чаирите“** – включваща езерата Чаирите

На територията на община Доспат се намира Защитената местност „Караджа дере“ (обект на защита - видра) с площ 1031,9 ха.(обявена през 2008 г).

Е. Защитени зони по НАТУРА 2000

Части от територията на рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак - Девин - Доспат“ попадат в Защитената зона по НАТУРА 2000 „**Западни Родопи**“¹⁰. Сред защитените природни местообитания в зоната има и два вида риби – Маришка мряна и Европейска горчивка.

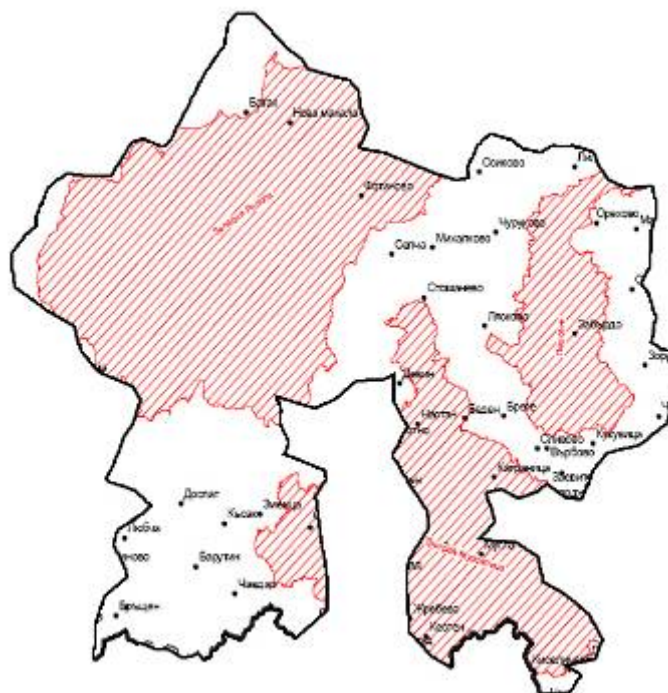
Фиг. 6: Карта на защитените зони съгласно двете Директиви по Натура 2000

¹⁰ BG 0001030, обявена с решение на MC 611 от 16.10.2007г, обнародвано в бр. 85 от 23.10.2007

Западните Родопи са и един от основните райони за пеперуди в България. В района има наличие на важни популации на 24 вида пеперуди. Друг район на пеперуди, попадащ в територията на рибарската област „Високи Западни Родопи” е **района около град Девин**. Установени са важни популации на 11 вида пеперуди,

Фиг. 7: Карта на защитените зони по Натура 2000 съгласно Директивата за защита птиците

Ж. Орнитологично важни места в територията попадащи в екологичната мрежа НАТУРА 2000

Голяма част от територията на Рибарска област „Високи Западни Родопи – Батак, Девин и Доспат” попада в три защитени зони за опазване на дивите птици по НАТУРА 2000 (Директива 79/409/ЕЕС).

Защитена зона „Западни Родопи”¹¹ - общата площ на защитената от държавата със закон зона е 72229.11 ха, а общата площ на определената за Орнитологично важна местност „Западни Родопи” е 125 677 ха.

В Западните Родопи са установени са 130 вида птици, основно гнездящи, от които 21 са включени в Червената книга на България (1985). Западните Родопи поддържат най-многочислената популация на глухаря /Tetrao urogallus/ в България.¹²

¹¹ BG 0002063 – обявена е с РМС № 122 от 02 март 2007 г. обнародвано в ДВ бр. 21 от 09.03.2007 г.

¹² БДЗП: http://bspb.org/ovm.php?id=63&menu_id

Защитена зона „Персенк”¹³ - обхваща териториите на общините Чепеларе, Смолян, Девин и Родопи и попада в административното деление на областите Смолян и Пловдив. Площта ѝ възлиза на 15 677.46 ха.

Защитена зона „Триград-Мурсалица”¹⁴ - обхваща общините Смолян, Борино, Доспат и Девин и попада в област Смолян. Общата ѝ площ е 55 327.34 хка.

- × **ЗЗ „Триград-Мурсалица”** е разположено в централната част на Западни Родопи на юг от град Девин и западно от град Смолян. Обхваща водосборния басейн на река Вьча (реките Широколъшка, Мугленска, Буйновска и др.), рида Мурсалица и част от Виденишкия дял. В мястото попадат Буйновското и Триградското ждрела с обширни скални комплекси.
- × В **ЗЗ „Триград-Мурсалица”** се срещат общо 141 вида гнездящи птици, като 68 от тях са застрашени или уязвими и са обект на мерки за опазване на техните местообитания.
- × В района на Триград има и наличие на важни популации на пеперуди (14 от целевите видове).
- × На територията съществува и Музей на мечката, който се намира между село Триград и пещерата „Дяволското гърло”, както и „Пещерата на мечките”.

Карстовият характер на Западни Родопи е причина за образуването на много природни феномени - стотици пещери, десетки ждрела, водопади и водни прагове, вирове и красиви речни корита като природната забележителност „Триградското ждрело”, пропаднатата пещера „Дяволското гърло” (в нея има няколко водопада, най – високият от които е 42м).

9. Културно наследство

Около Батак са регистрирани 20 тракийски, римски византийски и славянски крепости, над 10 църкви и манастири (църквата-костница „Св. Неделя”, храмът „Св. Богородица”) и много параклиси. В Батак в „Балиновата къща” има етнографска сбирка, която отразява бита, обредите и обичаите на батачани през Възраждането. В района на резерват „Дупката” на територията на община Батак се намира Кемеровия мост, наричан още Римски мост. Той е обявен за паметник на културата. Град Батак е включен в 100-те национални туристически обекта с църквата-костница и Историческия музей - Батак.

На територията на община Девин са открити значими археологически паметници – тракийски могили и светилища, останки от селища и крепости. Сред най-известните паметници са крепостта „Калето” (паметник на културата от национално значение, обявен през 1955 г., вероятно е строена през VIII-X век). В гр. Девин е изложена музейна сбирка към

¹³ BG 0002105 - обявена е с РМС № 122 от 02 март 2007 г., обнародвано в ДВ бр. 21 от 09.03.2007 г.

¹⁴ BG 0002113 - обявена е с РМС № 802 от 04.12.2007г., обнародвано в ДВ бр. 107 от 18.12.2007г.

читалище „Родопска просвета”. В нея има обособени четири експозиционни зали: Археологическа, Етнография, Бит и култура и Съвременна зала. Музейната сбирка съхранява общо около 2000 експоната.

„Римски мост” има и на територията на община Доспат - издигнат над р. Караджадере близо до село Змейца.

10. Демографски характеристики

Територията следва негативните тенденции характерни за страната - намаляване на населението с около 12% за 10 години.

Фиг. 8: Таблица с общ брой население на територията за последните години по данни на НСИ:

Общини	Население			
	1999	2003	2007	2009
Батак	7412	6996	6489	6331
Девин	15 269	14 406	13 580	13 204
Доспат	10 314	10 191	9747	9526
Общо за територията:	32 995	31 593	29 816	29 061

Фиг. 9: Таблица с коефициент на възрастова зависимост по данни на НСИ към 2007г

Община	Общо	Мъже	Жени	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст
Батак	6489	3239	3250	880	4003	1606
Девин	13580	6546	7034	1761	8725	3094
Доспат	9747	4859	4888	1444	6704	1599
Общо за територията	29 816	14644	15172	4085	19432	6299

- × В община Батак коефициент на възрастова зависимост е 62 %.
- × В община Девин коефициент на възрастова зависимост е 56 %.
- × В община Доспат коефициент на възрастова зависимост е 45 %.

Общият коефициент на възрастова зависимост за цялата територия е 53%, който е по-висок както спрямо този за област Смолян (39.8%) и област Пазарджик (45.1%), така и спрямо този за страната (45.1%).

1. Етническа структура

Населението е със смесен етнически състав – основните групи са българи, турци и роми, както и с представители на различни религиозни общности (според вероизповеданието основните групи са с източно-православно и мюсюлманско вероизповедание).

2. Демографски тенденции/процеси

Наблюдава се характерната за страната като цяло тенденция за отрицателен естествен прираст на населението.

Фиг. 10: Таблица с естествен прираст на населението

Общини	Естествен прираст (брой)			Естествен прираст (брой)		
	1999			2007		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Батак	-47	-32	-15	-60	-41	-19
Девин	-57	-44	-13	-77	-44	-33
Доспат	34	4	30	-13	-16	3

3. Миграционни процеси и тенденции

Фиг. 11: Таблица миграционни тенденции – механичен прираст по данни на НСИ към 14.09.2010

Община	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	общо	Мъже	Жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Батак	87	39	48	98	46	52	-11	-7	-4
Девин	127	59	68	239	123	116	-112	-64	-48
Доспат	41	15	26	156	68	88	-115	-53	-62
Общо за територията	255	113	142	493	237	256	-128	-124	-114

Като цяло стойностите през различните години се припокриват. Продължава тенденцията към напускане на населените места и обезлюдяване на територията. Общите показатели на механичния прираст са най-високи за последната година - 2009г.

А) Предучилищно образование

- × На територията на **община Батак** има 4 функциониращи целодневни детски градини.
- × В **община Девин** и **община Доспат** функционират по шест детски градини.

Б) Основно и гимназиално образование

- × Образователната структура се състои от **двадесет общообразователни училища и три професионални гимназии.**

11. Граждански групи и организации

За община Батак две са гражданските структури, които имат отношение към развитието на различните форми туризъм и използването на водните ресурси за отдих, риболов и рекреация. Това са туристическо дружество „Батьовци” и „Сдружение на ловците

и риболовците”. Такива ловно-рибарски сдружения има и на територията на общините Девин и Доспат. Те са част от Националното ловно-рибарско сдружение „Съюз на ловците и риболовците в България” и имат за цел управление на ловните и риболовни дейности в съответствие с принципите на разумно и устойчиво ползване на природните ресурси.

Едно от най-значимите събития организирано с участието на граждански организации в района на територията на РО „Високи Западни Родопи” е Беглика Фест. То се провежда ежегодно от три години насам през лятото в местността „Беглика” край Батак. Събитието обединява различни дейности: спорт, изкуства, игри, презентации и прожекции на филми свързани с биоразнообразието, алтернативната енергия, управлението на отпадъци и др. Сред основните мисии на фестивала е опазването на глухара – отделят се приходи от събитието за опазване местообитанията на защитената птица. Организатор на фестивала „Беглика” е Сдружение „Байкария”. То осъществява различни дейности на територията на община Батак и в Родопите. Насочено е към опазване на биологичното разнообразие, развитие на алтернативни спортове и активен туризъм, екологични дейности(обособяването на парк „Беглика”) и др.

В община Доспат има няколко граждански сдружения като едно от тях - Сдружение „Инициатива за развитие на Доспат”, е участвало в изпълнението на проект „Опазване на популациите на световно застрашен вид видра (*Lutra lutra L.*)” в района на общината.

II-2. Обща икономическа ситуация

БВП на човек от населението

Южен централен район за планиране е един от петте най-бедни региона в ЕС с брутен вътрешен продукт едва 27 % от средния за ЕС. Районът е след трите най-бедни в България заедно със Северозападния район и със Северен централен район.

Коефициент на безработица и данни за заетостта

Фиг. 12: Таблица с равнище на безработица към 2008 г. и към 2010 г. по данни на НСИ и Агенцията по заетостта

Община	2008г %	2010г %
Батак	11,2	16,2
Девин	14,3	15,1
Доспат	9,9	17

Заетост в територията

- × По данни от община Батак заетите лица на територията на общината са 31,8 % от населението. Процентът на незаетите (в това число освен пенсионери попадат и лицата под 18г.) е 52 %. Разпределението им по сектори е както следва:
 - Дървопреработване и дърводобив- 50 % от заетите
 - Енергетика- 12,5 % от заетите
 - Публичен сектор (публична администрация и образование)- 25 % от заетите
 - Туризм- 12,5 %
- × По статистически данни за 2008 г.броят на заетите в община Девин е 4950 души, което е 37 %. Двата водещи сектора на заетостта са строителството и преработващата промишленост съответно с 36 % и 23 %.Заетите в селското, горското и рибното стопанство са едва 4 %.
- × През 2005г броят на заетите лица на територията на община Доспат е бил 3162 души. През 2008г този брой възлиза на 2504 души.Към днешна дата броят на заетите е намалял и представлява около 19% от населението в територията.Най-голям брой от тях са заети в дървопреработването и в текстилните и обувни фабрики.

Туризм

Средства за подслон¹⁵

- × На територията на община Батак към 2008 г по данни на НСИ функционират 9 средства за подслон, три, от които са хотели.
- × В община Девин средствата за подслон за общо 34. От тях 8 са хотели.
- × На територията на община Доспат функционират 5 хотела, а общият брой на средствата за подслон е 19.

Фиг. 13: Таблица със средства за подслон за 2008 г. по данни на НСИ

Общини	Средства за подслон	Легла	Легла-денонощия	Брой стаи	Реализирани нощувки		Пренощували лица		Приходи от нощувки - лева	
					Общо	в т.ч. от чужденци	общо	в т.ч. чужденци	общо	в т.ч. чужденци
Батак	9	442	155 741	164	15 452	135	4 392	22	167 526	2 108
Девин	34	1069	372 964	526	47 722	8 417	415	2558	2 279 906	462 804
Доспат	19	413	138 159	162	7575	66	3674	65	85 795	1310

Фиг. 14: Таблица с хотели за 2008 г. по данни на НСИ

Общини	Hotели (над 10 легла)	Легла	Легла-денонощия	Брой стаи	Реализирани нощувки			Пренощували лица			Приходи от нощувки - левове	
					общо	от български	от чужденци	общо	български	чужденци	общо	в т.ч. от чужденци
Батак	3	176	64 234	73	2982	2847	135	1819	1797	22	49 244	2108
Девин	8	717	257 030	365	956	28 044	7912	311	12 889	2422	2 145 711	449 746
Доспат	5	143	51 428	67	1556	1493	63	1355	1292	63	37 499	1280

Община Девин е водеща за цялата територия по отношение развитието на туризма, развивайки се в областта на спа и рекреационния туризъм. В нея има изграден туристически информационен център, както и функционират няколко туристически дружества: ТД „1970”, ТД „Орфей 1983”, ТД „Граничар” и ТД „Триградски скали”.

На територията на община Доспат е създадена НПО „Местен съвет по туризъм - Доспат”. Тя стопанисва и управлява туристически продукт „Каякинг в язовир Доспат” както

¹⁵ Представената по-долу статистика е по данни на НСИ и включва само средствата за подслон и местата за настаняване с над 10 легла, функционирали през съответната година.

и Природозащитен и туристически информационен център в местността Караджадере в община Доспат.

II-3. Анализ на ситуацията в сектор „Рибарство”

Профил на сектор „Рибарство и аквакултури”

1) Водни площиⁱⁱ

- a) В Рибарската област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат” общо водните площи са 4792 ха (общо площта на РО е 153 417 ха или 3.12% от общата територия са водни площи) цялостната площ на екосистемите на вътрешните води, влажните зони, реките и потоците се оценява както следва:
 - i) Община Батак – 3327 ха (съответно 3007 & 320)
 - ii) Община Доспат – 956 ха (съответно 829 & 127)
 - iii) Община Девин - 509 ха (съответно 230 & 279)
- b) РО се характеризира с висока концентрация на язовири (10 язовира, някои от които са сред най-големите в България) с подходящи условия за развитие на аквакултурата и изграждане на обекти за производство на риба и реки с подходящи речни корита и русла за изграждане на басейнови рибовъдни стопанства, както и за развитие на любителски риболов.
- c) Общата водна площ използвана за отглеждане на риба от осемте стопанства 8.834 h ха

2) Рибовъдни стопанства

- a) **Няма чисто риболовни дейности в РО** (преди е имало на язовир „Батак”)
 - b) **Производството на аквакултури е традиционно развито** – първите рибовъдни пъстървови стопанства са създадени през 70-те & 80-те години, а към 2010 г. има интерес и стъпки към създаване на нови стопанства на територията на РО
 - c) **Отглеждат се предимно студенолюбивите видове и основно дъгова пъстърва**, но се отглеждат и **малки количества балканска пъстърва**, сивен, както и други видове риба
 - d) в момента **РО е лидер в производството на пъстърва в страната**, което от своя страна е почти половината от производството на аквакултури в страната
- 3) Към декември 2010 г. **в РО оперират 10 фирми** (8 извършват дейност, а в две са в процес на подготовка за стартиране)ⁱⁱⁱ
- 4) **Две фирми отглеждат пъстърва в сладководни садкови стопанства** в яз. „Доспат” & в яз. „Въча” – първото е най-голямото сладководно садково стопанство на Балканския полуостров (трето садково стопанство в яз. „Въча” е в процес на изграждане)
- a) **Производство на зарибителен материал** в рибовъдните стопанства се извършва основно на:

- i) **дъгова пъстърва** - повечето ферми сами произведат необходимия им зарибителен материал и
 - ii) **балканска пъстърва** - в 2 ферми (производството на зарибителен материал от „Сокол – НСЛР” на язовир „Тошков чарк” (Батак) е единствено в системата на НСЛР – България и се използва за зарибяване в цялата система на НСЛР – България, а производството на зарибителен материал в „ДЛС Извора” в „Настан” (Девин) е единствено в системата на Националното управление на горите и се използва за зарибяване в цялата система на НУГ в България)
- b) **2 преработвателни предприятия** на произведена и внесена риба и рибни продукти **оперират на територията на РО**
- c) **Заети (мъже и жени) в сектора** - Рибарският сектор осигурява заетост за над 200 работни места като в производството почти всички са мъже, а в преработката преобладават жените (относително същото е състоянието в страна) - няма официална статистика
- d) **Годишен доход в сектора за 2010 г.** - Средната годишна работна заплата в рибарския сектор е около 3000€/човек (няма официална статистика)
- e) **Производството/преработка по вид**
- i) Общо през 2010 г. е произведена около 1000 тона риба годишно (по официални данни за 2010 г.), но по неофициални количеството е между 1500 и 2000 тона
 - ii) В сравнение с предишни периоди има значително намаляване на производството (по неофициални данни в сравнение с 2010 г. през 80-те години само в язовир „Доспат” е имало по-голям обем на производството отколкото в цялата РО – около 2000-2500 тона годишно срещу 1000-1500 тона днес)
- f) **Продажбата на риба** на ниво области към 20.12.2010 г.:

Фиг. 15: Таблица с информация за продажба на риба на ниво области към 20.12.2010 г.

Вид риба	Сектор	
	Към 20.12.2010 г.	
	Пазарджик	Смолян
TRS - Речна (балканска) пъстърва	1 395 т	1 795 т
TRR - Дъгова пъстърва	23 488 т	1 410,10 т

За сравнение стойността на продукцията от пъстърва в цялата страна през 2005 г.е на стойност около 3.5 млн.€, а в сектора тогава са ангажирани около 250 човека. Към 2010 г.

само в РО стойността на продукцията^{iv} надхвърля тази за 2005 г., а броят на заетите е сравним.

За периода 2005-2009 г. са произведени следните видове и количества риба (т) на ниво области

Фиг. 16: Таблица с данни за производство на риба за периода 2005 – 2009 г. в тона

Сектор Вид риба	2005		2006		2007		2008		2009	
	Пазар жик	Смо лян	Пазар джик	Смол ян	Пазар джик	Смол ян	Пазар джик	Смол ян	Пазар джик	Смол ян
TRS - Речна (балканска) пъстърва	0,17	2,75	2,26	11,92	3,18	3,81	1,817	4,974	21,68 5	4,38
TRR - Дъгова пъстърва	33,575	388, 961	32	940,6 14	64,65	935,9 94	43,34 8	1317, 514	22,97 6	1457, 36
SVF – Сивен	0,48		-	-	0,3		0,37		1,547	
FCP - Шаран	72,5		43,5	4,3	5	21,3		23,35	2,2	39,06
BIC - Пъстър толстолоб	18,6		9,9		40,3				0,3	
FCG – Бял амур	14,1		6,45		3,2					
SOM – Сом	2,33		1,82	2	0,2	3,216		6,5		
HUH – Моруна									0,03	
APG – Руска есетра									0,022	0,69
Езерна съомга								0,32		0,66

Тенденции в производство в сектор „Рибарство“:

- × В последните години има разширяване на производството, но и специализирането му основно в производство на дъгова пъстърва и диверсифициране на преработката, но свързано с внос на рибни продукти

- × Необходимо е да се подобри производство и/или маркетинг на нови продукти, въвеждане на нови технологии или развитие на иновационни производствени методи.
- × Развитието на сектор „Рибарство” е свързано основно с дейността на Салвелинус - Рея-Фиш КД & Рея-Фиш ООД, и увеличаване на относителния дял на производството на Салвелинус - Рея-Фиш КД в общия обем на производството, както и с дейността на П.А.Л. БГ
- × Почти всички от собствениците на рибните стопанства за външни за РО, както и са със седалище извън нея
- × Има интерес за стартиране на производство на аквакултури от нова група заинтересовани страни, но изцяло „външни за територията”
- × Развитието на Сектор „Рибарство” се определя основно от интересите на фирмите, които оперират в него
- × Оценката на Сектор „Рибарство” е обективно затруднена, защото липсва надеждна публична информация за реалните данни от продажбите, преработката и продажбите на риба и рибни продукти.
- × Необходимо е да се търси определяне на общия интерес за развитие на РО между различните сектори в територията
- × Развитието на сектор „Рибарство” трябва да се насочи към добавяне на стойност чрез диверсификация на преработката и маркетинга (основно в развитие и общо промотиране на производството в рамките на РО)
- × Последното предполага развитие на взаимоотношенията между стопанствата в РО и търсене на възможности за хоризонтално взаимодействие помежду им
- × Сектор „Рибарство” е имал съществено по-значимо място в местната икономика (осигурявайки по-голям дял в местния БВП) и има значително по-голям потенциал за подпомагане на икономическото развитие на РО (осигуряване на по-висока степен на заетост, по-високи доходи и възможности за диверсифициране на икономическата дейност, свързани с развитието на сектора)

Тенденции в консумирането на риба в РО:

- × Еднообразие в предлаганите рибни продукти в РО - основно американска замразена пъстърва, приготвяна в ограничен вид ястия
- × Необходимо е да се търсят възможности за разширяване на вида на предлаганата и консумирана риба в РО и особено промотирането на рибите от семейство пъстървови и специално на балканската пъстърва

- × Последното може да се развие чрез подобряването на условията за директни продажби в РО (например чрез организиране на места за първа продажба)
- × Трябва да се проучи консумацията на риба от любителски риболов (уловена легално или не) и да се включи към данните за обща консумация на риба.
- × По-голямата част от продукцията се изнася от РО и дори от страната и независимо от мястото, което заема сектора в развитието на РО, това допринася твърде малко за добавяне на стойност към местната икономика и в частност туризъм.

Любителски риболов в РО

Според анализите, правени за целите на планирането на НСПРСР & ОПРСР развитието на любителският риболов в РО е в тясна връзка с развитието на сектора „Рибарство и аквакултури” поради някои специфични характеристики (местни традиции и навици, както и някои от правата на рибарите).

Любителският риболов е традиционен и популярен в РО благодарение на новосъздадените изкуствени водоеми през втората половина на ХХ в. Язовирите са били зарибявани с различни видове риба от естествената ихтиофауна, а също и нови видове, въведени чрез изкуствено зарибяване. Всичките функциониращи язовира в РО се използват активно за любителски риболов.

Пак според анализите, правени за целите на планирането на НСПРСР & ОПРСР общият разрешен улов на риба от рибари любители през 2005 г. достига приблизително 6 000 тона годишно и заедно с количеството на нелегалния улов, количеството от любителски риболов е близко до данните за общата консумация на рибни продукти в страната, които идват от различни законни източници – улов, производство на аквакултури и внос.

Тези оценки за страната със сигурност се отнасят и за РО. Риболовният туризъм в нея е особено популярен. РО е утвърдена национална дестинация с имидж на „Царството на пъстървите”. Тук се намират емблематични за риболова български реки - Буйновска, Триградска, Широколъшка, Лясковска и Въча. Река Въча, обединява притоците на останалите реки в района на Девин и е с голям целогодишен дебит и вирове - убежища на рекордни екземпляри.

Спортният риболов в РО е доста популярен:

- × Каньонът на Девинска река представлява една от най-добре запазените екосистеми в българските планини и обявен за защитена местност, а във водите му се среща балканската пъстърва.

- × В Девин се провеждат кръгове на Световно първенство по риболов на пъстърва, а в местността „Тешел” се провеждат и кръговете от републиканския ни шампионат по улов на пъстърва
- × На река Вьча се е провеждало Световно първенство по риболов на блесна
- × На яз. "Батак" се провежда през февруари състезание "Баташка сеч" по подледен риболов (риболов на дупка в дебел лед)
- × Световният рекорд за **балканска пъстърва** е български и е поставен на **язовир "Малък Беглик"**. **Най-голямата риба** от този вид за всички времена е хваната през 1980 година и е била с тегло 11.1 кг. и дължина 97 сантиметра. **Рибата** е призната за световен рекорд по време на Световно ловно изложение в Пловдив.

В язовир „Вьча” рибното разнообразие е значимо, стръмните насечени брегове са достъпни на малко места, но:

- × може да се лови риба от множеството плаващи къщи и хотели,
- × може да се наеме лодка и се използват рапали (изкуствени рибки) с цел риболов на сом
- × може да се наеме риболовен гид (например за търсене на местоположенията на сомовете).

Около язовир „Батак” - в курорта „Цигов чарк”, във ваканционно селище „Дъното” могат да се наемат рибарски лодки, (както и лодки за развлечения - кану и каяк, водни колела и моторна яхта), както и рибарски принадлежности. Във водите му се срещат костур, кефал, червеноперка, шаран, таранка, толстолоб.

Язовир Доспат предлага същите възможности. В него има костур, шаран, кефал, уклея, червеноперка и пъстърва.

Като цяло в РО има ясно обособени два сезона за риболовен туризъм - зимен (свързан със зимен риболов) и летен (основно свързан с бивакуване, т.е. нерегламентирано къмпингуване около многобройните язовири особено характерни за територията на община Батак) сезон. Официална статистика на посещенията няма и е трудно да се определи точния брой на посещенията. Експертните оценки варират както за продължителността на сезоните, така и по отношение на броя на посетителите, но се предполага, че има около 300 000 едnodневни посещения годишно^v.

Към момента, обаче, все още няма изградена инфраструктура, която да отговори на подобен риболовен натиск. Въпреки направените през последните години подобрения и изградените съоръжения, като цяло все още липсват тоалетни, безопасени огнища, обозначени площадки за разпъване на палатки, механизъм за събиране и извозване на

отпадъците, както и готовност от къмпингуващите да преминат към културно и отговорно поведение¹⁶.

Към момента таксуването на къмпингуващите е неадекватно. Според проучване „действащата в момента наредба, стойността на разполагане на т.нар. временен обект е 60 стотинки дневно за 10 м². През 2009 г. като такса в община Батак са събрани общо 1452 лева, а към 31.07.2010 г. 173 лева (основните такси се събират през август във връзка с провеждането на „Беглика Фест“). Къмпингуващите край язовира се възползват от природните ресурси на региона на неоправдано ниска цена, което деформира реалната икономическа стойност на РО и демотивира хората да я опазват.

¹⁶ което се потвърждава от събраните през лятото на 2009 г. от доброволци 5 тона боклук само край язовир Голям Беглик

III. Описание на МИРГ „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат”

Сдружение „Местна инициативна рибарска група „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат”, е доброволна, независима организация с нестопанска цел за осъществяване на дейност в ОБЩЕСТВЕНА ПОЛЗА, по смисъла на чл. 2 и чл. 38, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел, учредено като форма на публично-частно партньорство с участие на общините и физически лица или еднолични търговци, юридически лица, осъществяващи дейността си в сектор „Рибарство” и в други социално-икономически сектори в рамките на територията както и сдружения, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, които извършват дейността си в сектор „Рибарство” и в други социално-икономически сектори в рамките на територията на общини Батак, Девин и Доспат

Включване в ПЧП и ръководни принципи

Реализираният процес за създаване на Публично-частно партньорство (ПЧП) в територията на рибарската област в периода ноември, 2009 - декември, 2010 година беше проведен, така че да осигури прилагането на следните принципи:

- × взимане на решение „отдолу нагоре”
- × планиране и осигуряване на публичност и прозрачност в процеса на създаване на ПЧП чрез определяне на основни решения за правилата на създаване и функциониране в рамките на консултативни срещи на представителите на основни заинтересовани страни.

Предварителните стъпки и планиране на ПЧП целяха да допринесат за създаване и договаряне на устойчиви и дългосрочни взаимоотношения на основните участници в партньорството и договаряне на вида, целите, формата на принос и партниране в рамките на механизма, който се създава. Този процес до голяма степен постигна мотивираност за изграждане и участие в МИРГ и споделено разбиране за целите, принципите и подхода за работа.

В основите на приетия от МИРГ Устав и организационен модел лежат следните приоритети и принципи:

- × **Равнопоставеност и представителност** – този принцип се проявява в осигуряването на участие от трите сектора от трите общини, участващи в рибарската област и осигуряването на възможност за равнопоставено участие във всички органи и механизми на МИРГ. Представителността е ключова гаранция за прилагането на

принципа „отдолу - нагоре”. Този принцип е видим във включването на **юридически лица като партньори**, в чиито мандат се включва представляването на по-широки групи. В изграденото ПЧП няма доминиране на нито един сектор или партньор. От членовете на МИРГ се очаква че представляват не само своя интерес, но и интересите на по - широките обществени групи.

- × **Активност на партньорите в регистрираната организация** - наличието на този приоритет и принцип е гарантиран чрез изработване на ясни правила и условия за участие в МИРГ за членовете, наличие на значими правомощия за членовете и правила за провеждане на редовни и чести заседания
- × **Асоциирани членове** – Въведен е статут и механизъм за асоциирано членство, който да даде възможност за мобилизиране на участие и принос на физически лица или еднолични търговци, юридически лица, осъществяващи дейността си в сектор „Рибарство” и сдружения, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, които извършват дейността си в сектор „Рибарство” и които работят на територията на РО, но които не са регистрирани в територията и не отговарят на изискванията за формално участие в ОС
- × **Стремеж към общи решения и консенсус** – За основните стратегически решения свързани с прилагането на МСР за устойчиво развитие на територията се търси достигане до консенсус, не толкова търсене на брой гласове или проценти. За всички основни стратегически решения в основните органи според Устава се изисква квалифицирано мнозинство, за да се стимулира взаимодействието и диалога и търсенето а общи решения в съответствие с подхода за партниране между секторите в рамките на групата.
- × **Публичност** - Правила за информиране и отчитане на дейността на МИРГ по прилагане на МСР са приети като ключови за успеха на мисията на МИРГ и съхраняване на доверието на общността. Този приоритет се гарантира в осигуряването на конкретни дейности насочени към осигуряване на прозрачност в рамките на МИРГ като организация, в рамките на широката група включваща консултативни съвети и тематични групи и публичност и широка информираност насочена към потенциални кандидати, описани в правила за целите на прилагане на МСР, необходими за МИРГ както и чрез наличие на отговорности в рамките на УС за осъществяване на контрол по изпълнението им. Този принцип се гарантира чрез въвеждането на правило за отвореност на заседанията на УС и достъп до техните решения

- × **Консултативни механизми и участие на заинтересованите страни** - Наред с правилата за пасивно информирание, ключово за прозрачността, мобилизиране на ресурси и съхраняване на доверие са механизмите за активно въвличане на общността. Този принцип се гарантира чрез правилото за провеждане на годишно обществено обсъждане по напредъка на МСР и функционирането на Консултативен съвет и тематични групи, чиито мандат е описан по-долу.
- × **Компетентност и мандат** – Принципът се гарантира чрез лица, които имат ясен мандат да представляват партньорите в МИРГ. Всички представители са ръководните служители на тези участващите организации, което улеснява вземането на решение, допринася за ефективното взаимодействие в партньорството и мобилизирането на ресурси.

III-1. Организационна структура на регистрираното юридическо лице

Сдружението е публично-частно партньорство с участието на Общини Батак, Девин и Доспат като участието на общините се осъществява на основание:

1. Решение от 4.11.2010 г. на Общински съвет Доспат
2. Решение № 427/12/11/2010 на Общински съвет Батак по Протокол № 37/12/11/2010 г.
3. Решение № 119/03.11.2010 г. по Протокол № 14 на Общински съвет Девин

Основни органи съгласно чл. 32 и 33 от Устава на МИРГ :

- × Колективния върховния орган на Сдружението съгласно чл. 39, ал. 1 от ЗЮЛНЦ е Общо събрание (ОС);
- × Управителният орган е Управителен съвет (УС);
- × Контролен съвет (КС).

СДРУЖЕНИЕТО създава следните помощни органи за обсъждане на основни решения, свързани дейността на МИРГ, чрез които да се осигури участие на основните заинтересовани страни в своята дейност:

- × Консултативен съвет
- × Тематични групи

Нива и взаимодействие съобразно организационната структура

1. **Местната стратегия за развитие** е отправната точка за функционирането на другите нива. **Основните заинтересовани страни** осигуряват мандат за работа на МИРГ като публично - частно партньорство, представящо основните интереси

и групи в територията и участват в обсъждания за развитието и напредъка по прилагане на МСР.

2. **Общото събрание на регистрираното юридическо лице** – ОС е върховен колективен орган на МИРГ като институционализирана форма на ПЧП.

То е основен механизъм за осигуряване на представителност от основни групи и заинтересовани страни в територията на рибарската област. Общото събрание взема стратегически важните решения за дейността на МИРГ включително и окончателно решение за одобряване на проекти за финансиране от МСР.

Членовете на ОС ръководят дейността на МИГ и чрез директния избор на Председател на Управителния съвет, разглеждането и взимането на решение за МСР и нейното обновяване.

Членовете се събират минимум 2 пъти годишно. Една от тези срещи е годишното отчетно събрание. Партньорите и членовете в ОС осигуряват равнопоставено и широко представителство на заинтересованите страни от трите общини и от трите сектора.

В ОС¹⁷ участват 6 представители на гражданския сектор, 3 представители на публичния сектор и 3 на стопанския. Двама от представителите на стопанския сектор представляват сектор рибарство, а три от организациите от гражданския сектор са директно свързани с групи и интереси в сектор рибарство (като 2 от тях са от сектор Рибарство).

Всеки член участва равнопоставено във взимането на решение с 1 глас. Всеки член активно участва във взимането на окончателни стратегически решения одобрение на МСР , избор на проекти за финансиране, одобряване на годишни програми, бюджети и отчети, преглед на доклади от външна оценка и взимане на решения за обновяване на разработени стратегически документи.

3. **Контролният съвет** - Контролният съвет /КС/ се състои от 3 физически лица – членове на СДРУЖЕНИЕТО и основната му роля е да бъде гарант за наличие на вътрешен контрол и спазване на правилата за липса на конфликт на интереси.

Членовете са посочени от юридическите лица, членове на Сдружението като се спазва принцип за квота за представител от територията на всяка община, участваща в рибарската област. КС заседава поне веднъж на 6 месеца с участието на всички свои членове и се ръководи от председател директно избран от ОС.

Основните му функции са свързани с контролиране финансовото състояние, правилното стопанисване и използване имуществото на Сдружението, упражнява

¹⁷ към 22 декември, 2010 година

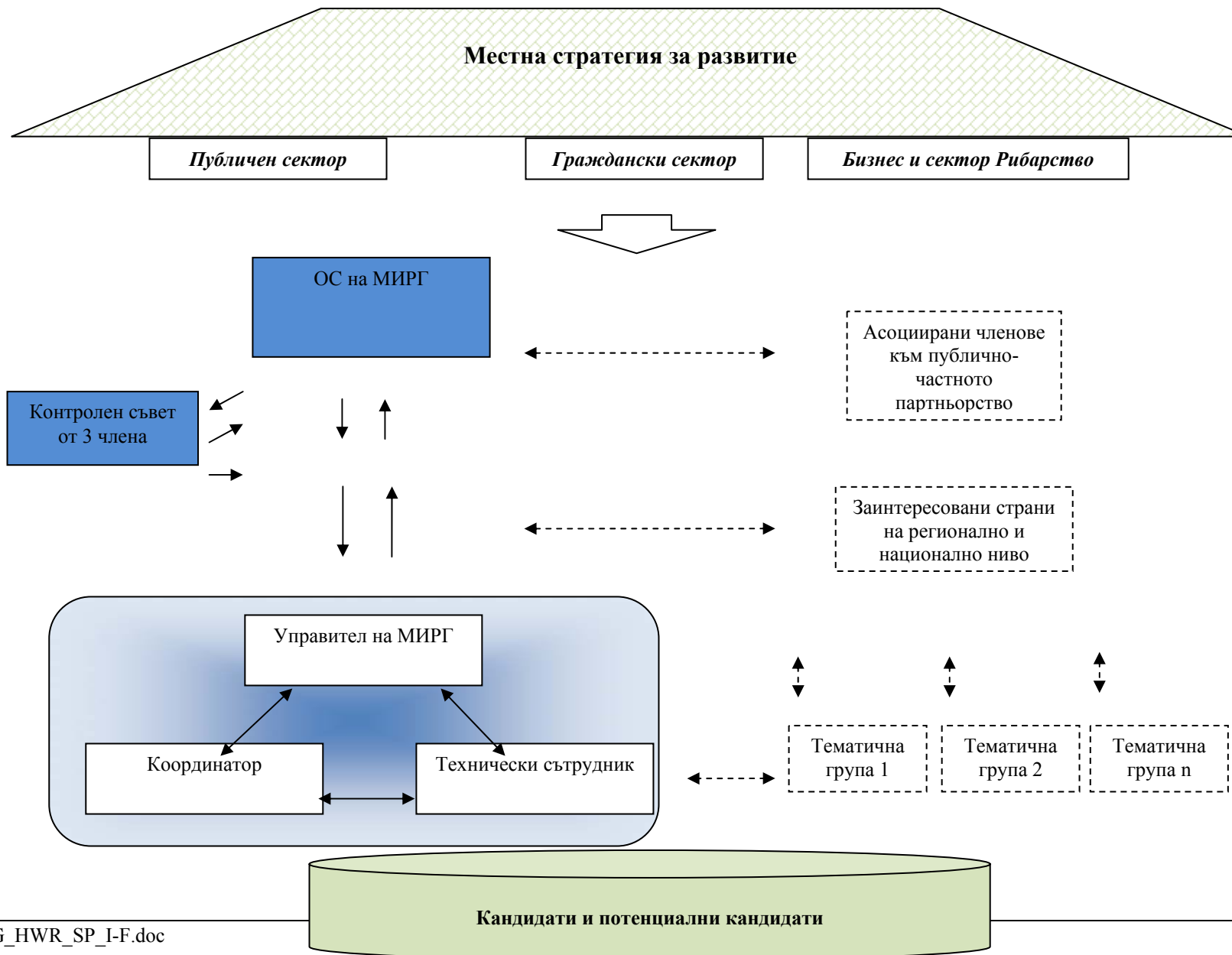
контрол върху спазването на правила и процедури в процеса на избор на проекти и тяхното изпълнение и отчитане и проверка на процедурите и декларациите за свързаност и конфликт на интереси. Член на КС може да присъства на заседанията на Управителния съвет без право на глас като механизъм за осигуряване на прозрачност и възможност за допълнителен контрол. КС докладва на Общото събрание за дейността и резултатите от нея и дава становища

4. **Управителният съвет** на МИРГ осъществява стратегическото управление и наблюдение на изпълнението на МСР. УС е колективен управителен орган, състоящ се от 7 члена. Съставът на УС на МИРГ е представителен за структурата на територията и ОС, включва представители от трите сектора от трите общини включително и представител на сектор рибарство. За дейността си УС се консултира със консултативен съвет и взема предвид предложения и становища на Тематични групи. При взимането на решение, членовете на УС се стремят към постигане на консенсус. Членовете на УС активно работят за привличане на местните заинтересовани общности и лица в дейности по изготвяне на проектни предложения и популяризират работата на МИРГ, участват в цялостното наблюдение на изпълнението на проектите и осъществяват контрол и мониторинг по напредъка по реализирането на МСР
5. **Оперативният екип** (или персоналът както е посочено в Устава) работи за осигуряване и координиране изпълнението на всички функции на МИРГ. Състои се от 3 ма члена – Управител, Технически сътрудник и Координатор, които ще бъдат подпомагани и от външни експерти в сферата на счетоводството, правно консултиране, организационно функциониране и реализиране на специфични функции. Членовете на екипа не са служители на общински, областни или държавни администрации и работят за осигуряването на ефективно координиране и администриране на всички дейности на МИРГ. Всеки един от членовете на екипа ще има основно работно място в офис във всяка една от трите общини (Управител в Доспат, Координатор – Батак, Технически сътрудник – Девин) с цел да се осигури достъп и улеснена комуникация със заинтересованите страни в трите общини. За централен офис се ползва офисът в Батак, който осигурява възможност за повече работни места и екипни срещи. Членовете на екипа докладват на Управителя. Управителят се отчита на Председателя на УС

6. **Консултативни органи на МИРГ** – целят да осигурят механизми за широко участие и възможности за консултиране в рамките на групата с институции и лица от организации, които имат отношение към развитието на РО
- a. **Консултативен съвет – консултативен механизъм**, осигуряващ форма на участие на представители на организации и институции, които не могат да бъдат редовни членове на МИРГ предвид функциите им с потенциални участници:
- × Представители на регионални институции като ИАРА – Пловдив и Смолян, РИОСВ – Смолян & Пазарджик
 - × Представители на горски стопанства
 - × Представители на стопанисващите язовирите институции
 - × Представители на сектор „Рибарство”, които оперират на територията на РО, но нямат постоянен адрес в нея
- b. **Тематични групи** –постоянен консултативен механизъм (постоянна работа група с основно ядро от участници), която работи по предварително определена тема, осигурява активно и ефективно обсъждане по тази тема и предлага продукти и решения за целите и задачите на прилагането на МСР. Тези групи се създават за да подпомогнат аспекти от прилагането на МСР, но активно търсят да включат като участници и членове които са извън членовете на регистрираната организация. Тема или цел на такива групи може да бъде разработването на насоки за конкретни аспекти при изпълнението на определени проекти – например маркетинг на конкретни продукти или комуникация относно изпълнението на МСР. Участници в ТГ са редовни и асоциирани членове на МИРГ, лица и представители на заинтересованите страни в РО. ТГ сама определя координатор на работата си. Координаторите на тези групи ще представят резултатите от работата си на Управителя и на УС. Членовете на персонала ще подпомагат и участват в срещите на тези групи.

Фиг. 17: Органиграма на МИРГ „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат“

Публично-частно партньорство за планиране и реализиране на местна стратегия за развитие на рибарската област

III-2. Управление и задължения на колективния Върховен орган на МИРГ

Подробно описание

Състав - В състава на върховния колективен орган на МИРГ^{vi}, подробно описан в част VI. 1 участват като партньори представители на:

- × Публичния сектор - 3 представители на Общински администрации или 25 % от състава на върховния колективен орган
- × Граждански сектор – 6 представители на организации с нестопанска цел от територията на трите общини или 50% от състава на върховния колективен орган
- × Стопански сектор – 3 представители като двама от тях представители на сектор рибарство или 25 % от състава на върховния колективен орган.

Фиг. 18: Представяне на МИРГ по основни характеристики за участниците

Участници/ членове на МИРГ	Общо	Юридическ и лица (ЮЛ)	Физичес ки лица (ФЛ)	Стопанск и сектор	Публична власт	Гражданс ки сектор	Община Батак	Община Девин	Община Доспат
ОС	12	11	1	3	3	6	3	3	6
%	100%	92%	8%	25%	25%	50%	25%	25%	50%
УС									
Брой	7	7	0	2	3	2	2	2	3
%	100%	100%	0%	29%	43%	29%	29%	29%	43%

В рамките на публичния сектор са представени 3 те общински администрации като те са представени от ръководителя на Общинска администрацията – кметът на общината.

В рамките на стопанския сектор участват 3-ма представители като 2-ма от тях работят в сектор Рибарство. Шест от общо 12-те члена са юридически лица представляващи нестопанския сектор като 4 от тях са пряко свързани с групи, интереси и дейности които имат пряко отношение към устойчивото развитие на територията – Ловно рибарски съюзи от трите общини и Туристическо дружество. Председателят на Местна инициативна група „Високи Западни Родопи” за територията на Общини Борино и Доспат (в рамките на Ос №4 „ЛИДЕР”, ПРСР, който представлява широко партньорство за част от територията (Доспат) също е член на МИРГ, което ще осигури висока степен на взаимодействие и допълняемост за действията в територията. Към този момент в състава на МИРГ се включиха всички организации и лица, които реално оказват и могат да окажат влияние на процеса и успеха за реализиране на МСР.

Задължения, правомощия и отговорности за управлението на колективния върховен орган Общото събрание

В ОС членуват всички членове на Сдружението. То е основен механизъм за осигуряване на представителност от основни групи и заинтересовани страни в територията. Основните права на ОС гарантират баланс и взаимен контрол с други органи на МИРГ при взимане на решения. Правомощията на Общото събрание, задълженията и правата на членовете осигуряват възможност и стимул за съхраняване на активността на членовете, осигуряване на достатъчна степен на контрол и участие в основните стратегически решения, касаещи прилагането на МСР и функционирането на групата както и осигуряване на стабилност на волята и целите за сдружаване чрез ясни правила за приемане на нови членове

Основните правомощия на върховния колективен орган (за изчерпателност моля вижте чл. 35 от Устава на Сдружението) включват

- × Изменя и допълва Устава;
- × Приема нови членове на СДРУЖЕНИЕТО, освобождава членовете на СДРУЖЕНИЕТО, подали молба за доброволно прекратяване на членството, взема решения за изключване на членове по предложение на УС или на член на СДРУЖЕНИЕТО;
- × По предложение на УС приема годишен бюджет на СДРУЖЕНИЕТО, приема годишните отчети на УС и КС за дейността им и годишния баланс на СДРУЖЕНИЕТО;
- × Избира одитор и приема неговия доклад;
- × Взема решение за създаване на помощни органи на СДРУЖЕНИЕТО;
- × Разглежда и решава жалби против решенията на Управителния съвет след разглеждане и по предложение на Контролния съвет.

Конкретно във връзка с прилагането на МСР Общото събрание взема решения за одобрение или отхвърляне на проектни предложения по предварително решение на УС като:

- × При провеждане на заседание на ОС за одобрение или отхвърляне на проектните предложения, присъстващите подписват декларация за липса на конфликт на интереси като членове на МИРГ, участвали в консултиране и/или изготвяне на проектно предложение, нямат право да участват в заседанието на УС и ОС за одобрение или отхвърляне на същото проектно предложение.
- × Общото събрание взема решения за одобрение и/или отхвърляне на проектните предложения във връзка с изпълнение на МСР с единодушие, ако отговарят на условията предвидени в действащото законодателство;

Всеки член на Върховния колективен орган има право на един глас упражняван лично или чрез пълномощника си като всеки пълноправен член на СДРУЖЕНИЕТО може да представлява в Общото събрание не повече от един неприсъстващ член, въз основа на писмено пълномощно, в което изрично е посочено гласуването по точките от дневния ред, има право на достъп до всички протоколи от заседанията на ОС, да предлага и да бъде избран в органите на Сдружението, да иска обяснение от ръководните органи на СДРУЖЕНИЕТО в случай на неизпълнение на приети решения; и други изчерпателно изброени в Устава на организацията, чл. 25.

III-3. Задължения и функции на членовете на регистрираното сдружение

Членовете на ОС на МИРГ „Високи Западни Родопи – Батак, Девин и Доспат” са основна връзка с общността на територията, гарант за доброто прилагане на МСР и ключов двигател за развитието на организацията. Освен редовните членове на регистрираното сдружение, МИРГ въвежда и статут на асоциирани членове с ограничени права за взимане на решения с цел да обогати и стимулира включването на партньори с активна дейност в територията на РО.

Основни права и задължения на редовните членове на МИРГ (всички са изброени в част VI от Устава на МИРГ) са свързани с отговорността им да участват активно в диалог, взаимодействие и взимане на решения и да бъдат връзка с други групи и организации в територията

Основни права

- Да участват в работата на Общото събрание на СДРУЖЕНИЕТО и гласува предложенията за решения;
- Да избират и да бъдат избрани в ръководните и контролните органи на СДРУЖЕНИЕТО;
- Да внасят за разглеждане в ръководните и контролните органи на СДРУЖЕНИЕТО предложения по въпроси, засягащи дейността му.

Основни задължения:

- × Да заплащат своевременно членския си внос в размерите и срока, определени от Общото събрание;
- × Активно да участват в реализиране целите на СДРУЖЕНИЕТО и да се ангажира пряко в дейности необходими за прилагане на МСР;
- × Да предоставят информация за дейността си, необходима за изготвянето на документи, оценки и справки;

- × Да обсъждат и взимат решения
- × Да осъществяват обратна връзка със сектора, чийто представители са и да подпомагат осигуряването на публичност, включително като организират редовни секторни срещи, на които представят систематизирана информация.
- × Да подпомагат организацията на събития за и от СДРУЖЕНИЕТО.
- × Да спазват професионалната етика в отношенията с останалите членове на СДРУЖЕНИЕТО;
- × Да не осъществяват дейност, противоречаща на целите, интересите и дейността на СДРУЖЕНИЕТО.

Основни права на асоциираните членове се ограничават до право за участие в дейността на СДРУЖЕНИЕТО, напускане на СДРУЖЕНИЕТО, ползване от резултатите от дейността на Сдружението съгласно с разпоредбите на устава и получаване на документ, удостоверяващ членството. Задълженията за асоциирани членове са същите като за редовни членове.

III-4. Механизъм за вземане на решения, в т.ч. процедури и правила за работа

Вземане на решения и правила в рамките на върховния колективен орган – ОС

Общото събрание се свиква най-малко два пъти годишно като в поканата за свикване на Общото събрание се посочват дневният ред, датата, часът и мястото на провеждането на събранието и по чия инициатива се свиква.

ОС може да се свика решение на УС, по искане на 1/3 от действащите членове на СДРУЖЕНИЕТО, отправено до УС. Общото събрание е законно, ако на него присъстват повече от половината от всички членове на СДРУЖЕНИЕТО или техни пълномощници.

При вземането на решения се следва принцип за търсене на общи решения особено за решения които са от стратегически важно естество за развитието на РО и управление на МСР.

Според чл.40 от Устава решенията Върховния колективен орган взема с обикновено мнозинство от гласовете на присъстващите с явно гласуване с изключение на решения, **за които се изисква мнозинство 2/3 от всички членове:**

- × за прекратяване дейността на СДРУЖЕНИЕТО,
- × за преобразуването му или за сливането му с други организации с нестопанска цел,
- × за избор на УС,
- × за избор на Председател на УС,
- × за изменение и допълнение на Устава и

- × за приемане на нови членове

Специфична характеристика и белег за типа ПЧП за териториално устойчиво развитие и целите, за които се създава е принципът за взимане на решение с консенсус от ОС на МИРГ за одобрение и/или отхвърляне на проектните предложения във връзка с изпълнение на МСР с единодушие, ако отговарят на условията предвидени в действащото законодателство (чл. 35 от Устава).

При провеждане на заседание на ОС за одобрение или отхвърляне на проектните предложения, присъстващите подписват декларация за липса на конфликт на интереси. Отговорност за проверка и становище по спазването на правилото за липса на конфликт на интереси има КС. Членове на МИРГ, участвали в консултиране и/или изготвяне на проектно предложение, нямат право да участват в заседанието на УС и ОС за одобрение или отхвърляне на същото проектно предложение.

Неизменна част от механизма за взимане на решения е процедурата за водене на протокол за заседанията на ОС (чл. 41 от Устава). В протокола се отразяват броя на присъстващите редовни членове, други присъстващи, проведените разисквания, резултатите от гласуването и решенията по дневния ред. Протоколът се подписва от председателстващия събрание, секретар-протоколчика и председателя на УС. Неразделна част от протокола е списъка на присъстващите на заседанието, съдържащ подписите на техните представители.

Всеки член на СДРУЖЕНИЕТО има право на достъп до тях до протоколите от заседанията като протоколът за класиране на проектните предложения по МСР се подписва от членовете на колективния върховен орган и се изпраща на ИАРА.

Вземане на решения и правила в рамките на управителния колективен орган – УС

Управителният съвет взема решения на заседания. Той се състои от 7 физически лица, които са членове на Сдружението или са посочени като представители на юридическите лица, членове на Сдружението и се избират измежду членовете на Сдружението за срок от 5 години, без ограничения в мандата.

Заседанията на Управителния съвет се свикват поне веднъж на два месеца и се ръководят от Председателя или при негово отсъствие от определено от УС лице.

Основни функции, специфични за управление и прилагане на МСР на Управителният съвет (чл.45 от Устава) включват:

- × Ръководи дейността на СДРУЖЕНИЕТО между две Общи събрания;
- × Разработва план за дейността и бюджета на СДРУЖЕНИЕТО и ги предлага за гласуване от Общото събрание;
- × Подготвя проекти за решения на Общото събрание;
- × Подготвя проекти за вътрешно-устройствени актове на СДРУЖЕНИЕТО;

- × Осигурява и се разпорежда с имуществото и финансовите средства на СДРУЖЕНИЕТО;
- × Отчита се за дейността си пред Общото събрание;
- × Внася в ОС молбите за членство и прекратяване на членство в СДРУЖЕНИЕТО;
- × Приема дългосрочен план за организационното развитие на СДРУЖЕНИЕТО, актуализира го ежегодно или при всяко подписване и/или преподписване на договор с финансиращи институции, ако е необходимо;
- × УС управлява бюджета на СДРУЖЕНИЕТО чрез организиране на конкурси на база на приетата стратегия на СДРУЖЕНИЕТО и съобразени с изискванията на финансиращата организация/институция;
- × Избира представители на СДРУЖЕНИЕТО в национални и европейски мрежи на РО;
- × Организира процедура и избира чрез конкурс с квалифицирано мнозинство Управител на МИРГ за целите на прилагане на МСР;
- × Приема правила за работата си;
- × Разглежда и изготвя становище за представени проекти за финансиране от МСР

За целите на разглеждане на предложения на проекти за финансиране чрез МСР, УС работи и спазва следната процедура:

- × Управителният съвет провежда заседания за разглеждане и предложение до ОС за одобрение и/или отхвърляне на проектните предложения във връзка с изпълнение на МСР ;
- × При провеждане на заседанията на Управителния съвет за одобрение или отхвърляне на проектни предложения, присъстващите подписват декларация за липса на конфликт на интереси по отношение на разглежданите проектни предложения.
- × Управителният съвет взема решение за предложение към ОС за одобрение и/или отхвърляне на проектните предложения във връзка с изпълнение на МСР с единодушие, ако отговарят на условията предвидени в действащото законодателство;
- × МИРГ се ангажира да прилага и спазва всички елементи от процедурата за преглед и одобрение на проекти от МСР които ще бъдат предоставени от Управляващия орган на ОПЗСР

Заседанията на УС се свикват от Председателя по предварително обявен дневен ред. Като заседанието се счита за редовно, ако на него присъстват повече от половината от членовете на УС. УС може да бъде свикан на извънредно заседание по искане на:

- × Председателя;
- × При писмено искане на 1/3 от неговите членове. Ако Председателят не свика заседание на УС в едноседмичен срок, то заседанието може да се свика от всеки заинтересован член на УС по реда на чл. 32, ал.1 от ЗЮЛНЦ.

На заседанията на УС могат да присъстват Председателят на Контролния съвет на СДРУЖЕНИЕТО и Управителят с право на съвещателен глас.

Според чл. 48 от Устава всички решенията на Управителния съвет се вземат с квалифицирано мнозинство от присъстващите, а решенията за определяне на ликвидатор, за разпореждане с имуществото на Сдружението, за определяне реда и за организацията на дейността му, включително и тази в обща полза, с мнозинство от всички членове.

За всяко заседание на Управителния съвет се води протокол, който се подписва от всички присъстващи членове на съвета, като се отбелязва как е гласувал всеки от тях по разглежданите въпроси.

УС работи в съответствие с подробни правила за работа УС (приложение # 10 от Допълнителните приложения към Заявлението), приети с решение на УС по Протокол # 2 /08.12.2010 г.

Основните функции на УС според тези правила които конкретизира изпълнението на задълженията по Устава и са свързани с осигуряване на управление на МСР са:

- × Планиране с участие на заинтересованите страни и управление на местна стратегия за устойчиво развитие на рибарската област;
- × Мониторинг и оценяване на местната стратегия за устойчиво развитие на рибарската област;
- × Планиране на необходимите ресурси за постигане на целите на МИРГ и определяне на подходите за тяхното мобилизиране;
- × Осигуряване на механизми за ефективно публично-частно партньорство за устойчиво развитие на рибарската област;
- × Осигуряване на участие на заинтересованите страни чрез консултативни механизми в планирането и мониторинга на устойчивото развитие на рибарската област;
- × Осигуряване на условия за ефективно оперативно управление и мониторинг на оперативната дейност на МИРГ включително създаване на условия и контрол върху

изпълнението на функциите и задачите на МИРГ съгласно чл. 36 от Наредба 15 от 21 май, 2010 г. на МЗХ;

- × Осигуряване на публичност и прозрачност на дейността на МИРГ

Правилата за работа на УС съдържат и правила за обсъждане и взимане на решения, а именно:

- × При обсъждане се търсят и представят позицията на членовете на УС със съответните аргументи преди вземане на решение.
- × Осигуряват се равни възможности за излагане на позицията на всеки член на УС чрез изслушване на позицията на всеки член на УС, обсъждане на темите, а не на личността на изразяващите позиция по отношение на тях.
- × След обсъждането на въпросите УС се стреми към постигане на обща позиция на основата на отразяване на интересите на трите сектора, представени в МИРГ, и взимане на решения с единодушие.
- × Всяко решение се оформя след провеждане на гласуване въз основа на персонална позиция по него на всеки един от членовете на УС

Така също според тези правила при стартиране на процес на оценка на проектни предложения всички членове на УС представят Декларация за конфликт на интереси до Председателя на УС.

Дейности и взети решения от УС от момента на учредяване до 22.12.2010 г.

- × Проведени всички процедури по регистрация в съда
- × Проведени три заседания на УС (заседание и протокол #1/ 30.11.2010 г, # 2 /8.12.2010, #3/ 20.12.2010г.)
- × Разработени и приети правила за работа на УС
- × Изработени и приети предварителни длъжностни характеристики за персонала
- × Одобрена процедура и проведени конкурси за избор на Управител, Координатор и Технически сътрудник на МИРГ
- × Избран персонал на МИРГ
- × Одобрено лого, печат, определени офиси и поддръжка от общините

III-5. Правила относно възникването и прекратяването на членство в МИРГ

Правилата относно членството в МИРГ и връзката на членовете с групите и организациите, чиито представители те се явяват, бяха разработени в процес на консултиране между партньорите и потенциалните учредители при разработване на Устав на

МИРГ. При разработването и утвърждаване на правилата за членство, партньорите се водеха от следното:

- × Спазване на изискванията на Наредба 15 от 21.05.2010 г. на МЗХ
- × Гарантиране на възможност за развитие на МИРГ като отворена динамична организация
- × Ангажиране и включване на членове база на реална мотивация и конкретен принос за участие
- × Възможност за участие в живота на организацията на организации, които работят активно в територията на рибарската област

Правила относно възникване на членство

Членството в МИРГ според Устава на Сдружението може да бъде **редовно (пълноправно) и асоциирано**. Асоциираните членове не са пълноправни членове на Сдружението, но имат възможност да консултират и да бъдат активно консултирани във връзка с дейността на МИРГ както и задължения да предоставят конкретен принос.

Според **чл. 24 от Устава** на организацията редовни (пълноправни) членове могат да бъдат:

- × физически лица или еднолични търговци, юридически лица, осъществяващи дейността си в сектор „Рибарство” и в други социално-икономически сектори;
- × сдружения, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, които извършват дейността си в сектор „Рибарство” и в други социално-икономически сектори
- × общини и публични организации от територията на съответната МИРГ.

Всички редовни (пълноправни) членове трябва да отговарят условието за постоянен адрес за физическите лица или седалище за юридическите лица на територията на рибарската област «Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат» както и на всички други условия в съответствие с Наредба 15 от 21 май, 2010 г. (вж. Чл.24, (2)).

Според чл.26 от Устава на МИРГ нови редовни (пълноправни) членове на СДРУЖЕНИЕТО, се приемат от Общото събрание въз основа на писмена молба по образец, подадена до Управителния съвет, която съдържа изявление, че приемат и ще спазват Устава на СДРУЖЕНИЕТО. Молбата се придружава от всички документи, доказващи изпълнение на условията за членство. Управителният съвет е органът, който прави преглед на документите и представя предложението на ОС. При отхвърляне на молбата за членство от Общото събрание нова молба може да бъде подадена не по-рано от шест месеца. Членството се счита за възникнало след положително решение на Общото събрание, към датата на

заплащането на дължимия за съответния период до края на годината членски внос.

За разлика от редовните членове, асоциираните членове не могат да избират и да бъдат избирани в органите на Сдружението както и да участват с глас в решения от правомощията на тези органи.

Според чл. 27. от Устава, асоциирани членове могат да бъдат физически лица или еднолични търговци, юридически лица, осъществяващи дейността си в сектор „Рибарство” и сдружения, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, които извършват дейността си в сектор „Рибарство” и които работят на територията на РО. Асоциирани членове отговарящи на условията за членство, се приемат от Управителния съвет въз основа на писмена молба по образец, подадена до Управителния съвет, която съдържа изявление, че приемат и ще спазват Устава на СДРУЖЕНИЕТО и документи, доказващи изпълнение на условията за асоциирано членство.

- × Уставът на организацията в съответствие с Наредба 15 и ЗЮЛНЦ не поставя строги ограничителни условия за членство и праг за брой членове. Напротив създава максимално различни механизми за включване и участие в групата. Партньорството цели на бъде колкото може по - богато като интереси и сектори които са представени.
- × Основното очакване и мисия на партньорите в МИРГ е да бъдат мост и канал за информиране с организациите, членовете и лицата, които те представляват и с които работят, да ги информират за действията на МИРГ, което да има помогне в разработването на проекти съответстващи на целите на РО както и да предоставят информация в МИРГ от тях, така че формирането на посоката на действие и стратегическите решения в максимална степен да се базират на реална обратна връзка със заинтересованите страни.

Правила относно прекратяване на членство

Всеки член може да напусне доброволно СДРУЖЕНИЕТО след подаване на писмена молба най-малко един месец предварително и след уреждане на всички финансови взаимоотношения.

Член на СДРУЖЕНИЕТО може да бъде изключен:

1. при неплащане на членския внос за съответната календарна година, за която се дължи;
2. при грубо и системно нарушаване на Устава;
3. при осъществяване на дейност, противоречаща на целите, интересите и дейността на СДРУЖЕНИЕТО.

Предложение за изключване на член може да бъде направено от всеки член на

СДРУЖЕНИЕТО. Изключването се извършва с решение на Общото събрание, взето с мнозинство от 2/3 от всички членове на СДРУЖЕНИЕТО като предложеният за изключване член не взема участие при гласуването.

Уставът на Сдружението регламентира и правила за прекратяване на членство на член управителния орган – УС. Той може да бъде прекратен предсрочно в случаите на трайна и продължителна невъзможност за изпълнение на функциите му, при три последователни безпричинни неявявания на заседания на УС, при неизпълнение на решенията на ОС и УС, действия против интересите на СДРУЖЕНИЕТО и при лична молба за освобождаване.

Тези клаузи ясно дават ясна представа за изискванията и очакванията към ангажираността и ефективното участие на партньорите в УС.

Съотношения на участниците в публично-частното партньорство (членове на МИРГ) по видове показатели:

Съотношение на представителите по сектори

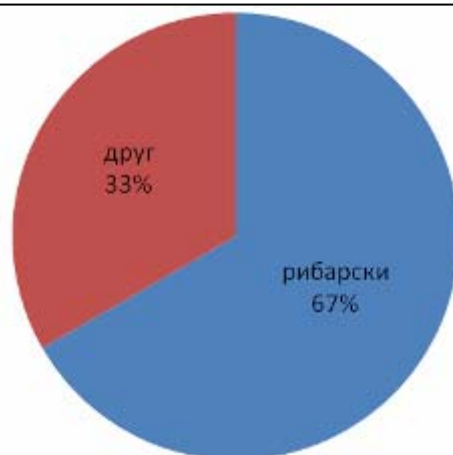
Съотношение на представителите по правна форма

Съотношение на представителите по общини

Съотношение на представителите по видове бизнес

IV. Анализ и планиране

IV-1. Кратко описание на основните проблеми и заплахи, силни и слаби страни на РО и предизвикателства пред нея, включително проблемите на околната среда и възможен ефект.

1. Водни екосистеми – основните заплахи по отношение на водните екосистеми са:

- × неподходящи практики на стопанска дейност – включват дейности или отсъствие на такива, което води до влошаване на екосистемата – например свързани с промяна на показателите на водните басейни в резултат на използване на неподходящи технологии
- × нелегално ползване на водните системи (включително браконьерство) – води до намаляване на количеството риба
- × интродукция на чужди видове – нарушава естествения баланс в екосистемата – (например привнасяне на видове, които униожават други видове)
- × замърсяване на водите – например с метали или органични вещества води до сериозни промени във водните системи
- × фрагментация – разпокъсване на екосистемите (например от построяването на ВЕЦ-ове или язовирните стени)
- × масов туризъм – води до сериозни замърсявания
- × промяна на речните корита – например прехвърлянето на големи количества води между различни речни басейни

По-конкретно в процес на анализ бяха идентифицирани следните проблеми:

Язовир „Доспат” (повечето проблеми важат и за другите язовири)

1. Биохимичният състав на водата в язовир Доспат е силно нарушен и като следствие е нарушено биологичното равновесие **в язовира и всички видове риби са под допустимия минимален запас**¹⁸.
2. **Заустване на голямо количество непечистени отпадъчни води в язовира**
 - i. Отпадните води на Сърница и две съседни села се вливат в язовир „Доспат”¹⁹ като следствие на което съдържанието на вредни вещества (нитрити, нитрати, сероводород, амоняк) е над допустимото количество

¹⁸ Според част от участниците във фокус група “Екология”, базирайки се на изследвания на Института по рибарство и аквакултури - Пловдив, следствие на замърсяването, ако не се вземат мерки, язовирът ще се превърне в блато.

- ii. Липсват пречиствателни станции и съоръжения за пречистване на промишлени и битови отпадъчни води, и спиране на заустване на непречистени отпадъчни води в язовира
- 3. **Торенето на ливадите с изкуствени торове, отмиването им в язовира и като следствие отравяне на рибите**
- 4. Резки амплитуди на съдържанието на кислород, довеждат до **асфикция (задушаване) на рибите и измиране**^{vii}
- 5. **„Плевелни” риби** като костур, слънчева риба, каракуда **изяждат хайвера на балканката, уклея, червеноперката**
- 6. **Замърсяване около/по брега язовира** в резултат на къмпингуване/бивакуване, риболовство, паркиране
- 7. **Замърсяване** от цеха за преработка на рибни продукти на „Рея Фиш”^{viii}
- 8. **Бракониерството, мрежарство, бомбаджийство**²⁰

Възможни решения за Язовир „Доспат”:

- × Планирано е построяване на пречиствателни станции в рамките на ОПОС (но след 2011 г. или дори след 2014 г.)
- × Инсталиране на колектори за изпомпване на замърсените води (помпени станции), чрез които да се прехвърлят водите и да не попадат в язовира
- × Биологично почистване за възстановяването на баланса на видовото разнообразие чрез зарибяване на язовира с растителноядни риби – толстолоб & амур с цел превръщане на биомасата в рибен белтък
- × Въвеждане на зона за къмпирание²¹ с контейнери & с такса за почистване
- × Прилагане на система/механизъм за доброволно почистване на водите и бреговете от ТБО (например есенно & пролетно почистване на бреговете на язовира от доброволци)
- × Охраняване от еко патрули срещу браконьерството – патрулите трябва да работят съвместно с експертите на ИАРА.

¹⁹ Според част от участниците във фокус група “Екология” директно се изхвърлят 20 тона годишно перилни препарати, хиляди тонове биомаса (фекални води)

²⁰ “Няма собственик и няма кой да го пази, кой да го зарибява, кой да го охранява. В това отношение рибният ресурс намалява, защото за последните 20 години единствената организация, която прави нещо и допринася за увеличаването, това е НЛРС, Държавните лесничейства контролират основно реките, а по язовирите – само въдичарите (браконьерите с мрежи извършват “стопански риболов”!)

²¹ Около язовир “Доспат” е въведена ограничена зона за къмпирание с контейнери с такса за почистване 1 лев на човек на ден и има двама полски пазачи и събирач на такси, но тази практика е с твърде ограничен периметър и може да се разшири нейното прилагане

- × Допълнителната платена охрана извън структурите на ИАРА. (Например от таксите за къмпингуване може да се заделят средства за охрана. По този начин взаимно ще се подкрепят дейностите – по-добри услуги за охрана, по-високи такси.)
- × Радар за непрекъснато наблюдение на язовира и диагностика на браконьерски мрежи (Рея – Фиш има такъв, но не покрива целия язовир). Необходимо е да се изгради цялостна система, но следва да се планира прецизно, особено да се планират принципите на прилагане през деня и нощта, както и в месеците с интензивен туристически риболов, когато във водата влизат множество лодки.
- × Необходимо е да се изградят добри връзки и сътрудничество между производителите на риба и дружествата на рибарите с участието на държавните институции Това ще доведе до по-добри възможности за по-ефективно управление на Националната програма за зарибяване. Така ще се посрещнат интересите на всички страни, участници в процеса, които са заинтересовани от стабилизирането и устойчивото развитие на рибните ресурси.
- × Възстановяване на балансиран био-химичен състав на водата след изследване от и мерки, препоръчани от Института по рибарство и аквакултури - Пловдив
- × Проучвания и анализи на състоянието на околната среда (системна оценка на въздействието на околната среда)
- × Създаване на образователна/информационна инфраструктура за повишаване ангажираността на туристи, посетители, местни хора по отношение на опазване на околната среда

Община Батак

По данните от провеждания от Басейнова дирекция – Пловдив мониторинг състоянието на водите в язовирите „Голям Беглик”, „Беглика” и „Тошков чарк” се определя като добро или много добро. Те, обаче, са обезрибени от пъстърва. Основните причини са:

- × хищните риби изяждат хайвера на пъстървата;
- × ниска репродуктивна способност на пъстървата;
- × браконьерство и липса на охрана;
- × обрастване („цъфтене”) на язовирите;
- × липса на зарибяване в момента;
- × язовирите се източват да се чистят и не се зарибяват после.
- × негативен ефект има и от водоползване на ВЕЦ-ове върху нивото на водата във водните екосистеми.

Решението е биологично очистване в период от 3-5 години, за да се възстанови популацията в такъв язовир.

Състоянието на водите в язовир „Батак” е определено като умерено по петстепенната скала за оценка на екологичното състояние, въведена от Рамковата директива за водите. Резултатите от провеждания физикохимичен мониторинг²² на водите до стената на язовир „Батак” не показват отклонения от доброто състояние.

Възможни решения за язовир „Батак” (освен тези, посочени за язовир Доспат):

- × за преодоляване на биологичния дисбаланс във водната екосистема е необходимо пречистване на отпадъчните води от курортното селище и зарибителни мероприятия с видове, които се хранят с висша водна растителност и планктонни водорасли, за да се регулират развитието на съобществата от макрофити и фитопланктон в язовира.
- × доизграждане на канализационна мрежа и изграждане на пречиствателни станции за селищата над 2000 жители съгласно изискванията на Директива 91/271/ЕС

Община Девин

Язовир „Въча”

По данните от провеждания мониторинг състоянието на водите в язовир „Въча” е определено като умерено по петстепенната скала за оценка на екологичното състояние, въведена от Рамковата директива за водите. Причината за язовир „Въча” е свързана с регистрирани отклонения по показателя активна реакция (алкално рН). В язовир „Въча” се наблюдава замърсяване с твърди битови отпадъци по бреговата ивица и до язовирната стена, причинено от образувани нерегламентирани сметища.

Язовирът има естествено ограничен достъп поради стръмните брегове, заради което и местата за риболов са ограничени. Преди време е имало нерегламентирани сметища по поречието на всички притоци на язовира²³.

Основна причина са замърсяванията, обаче, са от селищно-индустриалната общност във „Въча”^{ix}. Възможните решения са подобни на тези при язовир Доспат & Батак, а за **замърсяванията** от селищно-индустриалната общност трябва да се търси нормативно решение.

²² Извършеният мониторинг на биологични елементи през 2009 г. определя умерено екологично състояние (добър екологичен потенциал) на водите в язовира. Причината е активното развитие на макрофити (висша водна растителност), дължащо се на органично замърсяване от заустването на непречистени отпадъчни води от построеното около язовира курортно селище. Доброто състояние на водите по физикохимични показатели се обяснява с пречистващия ефект от развитието на макрофитите, които усвояват заустваните в язовира биогеми.

²³ Проблемът е почти решен, тъй като сметищата почти всички са премахнати. Цанков камък спира боклуците за Въча, „така че проблемът за Въча си остават рибарите.” Сега се реализират кампании по почистване с помощта на доброволци.

IV-2. Силни и слаби страни на рибарската област и основни предизвикателства пред нея

SWOT анализ на „Възможностите за устойчиво развитие на РО”

Силни страни на РО

- × Условията на околната среда и качеството на водата са идеални за развъждане на риби от семейство пъстървови – РО е вътрешнотериториална високопланинска територия с висок относителен дял водни площи (3.12% от цялата територия и 11 язовира, някои от които са сред най-големите в България),
- × Прилагат се добре развити технологии за интензивно и супер интензивно култивиране на сладководни видове – РО е специализирана и лидер в страната в производството на пъстърва (почти цялото производство в страната) и аквакултури (почти половината от производството в страната) в мрежени клетки в язовири и басейни
- × Наличие на почти затворен цикъл производството в сектор „Аквакултури” (не се произвежда само фураж за рибите) в рамките на територията
- × Традиционно водеща дестинация с популярни язовири и емблематични реки за високопланински любителски и спортен риболов
- × Единствените две ферми в страната за производство на зарибителен материал за балканска пъстърва
- × Наличие на три активни общински дружества на съюза на ловците и риболовците, ангажирани със зарибяване и опазване на околната среда

Слаби страни на РО

- × Остарели инсталации и съоръженията за производство в сектор „Аквакултури” в някои от рибните ферми поради ограничен достъп до финансови ресурси за модернизиране на рибните стопнаства
- × Липса на диверсификация в сектора - отглежда се основно дъгова пъстърва
- × Намаляване на производството в сравнение с периода до 90-те години
- × Поради липсата на общ маркетинг се губят ползите за цялата РО
- × Водните екосистеми са застрашени от различни рискове и заплахи – масов туризъм нелегално ползване (браконьерство), замърсяване на водите и бреговете от различни източници, фрагментация и промяна на речните корита

- × Биологичния състав на водата в някои от язовирите е силно нарушен и като следствие е нарушено биологичното равновесие и разнообразие и специално балканската пъстърва е застрашена
- × Риболовният туризъм е с ниска добавена стойност за територията и е свързан с високо ниво на рискове от неустойчиво използване на нейните ресурси, основно под формата на нерегламентирано къмпингуване („бивакуване“) поради липса на изградена инфраструктура и неефективна политика на таксуване

Възможности на външната среда

- × Възможностите, които предлага за финансиране ОПРСР и основно Ос №2 за развитие на сектора „Аквакултури“ по отношение на подобряване на стандартите на производство и преработка, производителността на рибните стопанства и конкурентноспособността на производителите на риба на международния пазар
- × Осигуряване на зарибителен материал от Националната програма за зарибяване за подобряване на критичното състояние на естествените рибни запаси
- × Увеличаване на търсенето на пазара на сладководни видове
- × Висок относителен дял защитени територии (над $\frac{3}{4}$ от цялата територия), включващи 4 резервата и 37 защитени територии по Закона за биоразнообразието, 4 големи територии по Натура 2000 по двете директиви и включващи значими местообитания и ОВМ
- × Уникални природни характеристики на територията и наличие на специфични природни феномени (пещери, ждрела, водопади и водни прагове, красиви речни корита) и висок относителен дял гори с висока стойност (над $\frac{2}{3}$ от цялата територия)
- × Разнообразие на етническите и религиозни общности, характерни със специфично „живо наследство“
- × 9 активни „горски лесничейства“, две от които са сертифицирани по системата FSC, а някои от тях предлагат туристически услуги в сферата на риболовния и екотуризъм
- × Развиващ се сектор на туризма, включително и в сферата на екотуризма, където постепенно се въвеждат и развиват специализирани услуги и продукти („Беглика Фест“) и развиващи се мрежи на предприемите в сферата на туризма (включително и наличие на сдружения в две от общините)
- × Наличие на две среднообразователни училища в гимназиален етап, профилирани в сферата на туризма
- × Наличие на местни туристически дружества във всяка една община, както на специализирано такова (Пещерно дружество)

Ограничения/заплахи на външната среда

- × Липса на държавни мерки и компенсации в случай на природни бедствия и високи загуби в производството, особено при загуба на материал за зарибяване
- × Ограничен потенциал на човешките ресурси като резултат от демографските тенденции и миграционните процеси – ниска гъстота на населението, отрицателен естествен и механичен прираст, висок коефициент на възрастова зависимост
- × Повишен интерес за инвестиции в производството на аквакултури от външни за територията предприемачи
- × Слабо икономическо развитие и нисък брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност (един от най-ниските в ЕС) - трите общини, включени в територията са определени като „селски изостанали райони“ (а две от тях и като „изостанали гранични райони“)
- × Високо ниво на безработица (почти два пъти по-високо от това в България) и нисък относителен дял на заетост основно в първичния икономически сектор, свързани с дърводобив & дървопреработване, енергетика
- × Туризмът предоставя предимно само места за настаняване и хранене

IV-3. Визия и цели на МСР в контекста на ситуацията в РО

Мисия на МИРГ „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат”

МИРГ „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат” е механизъм за публично – частно партньорство, отразяващ балансирано интересите на трите основни сектора в територията (публичен, граждански и бизнес), основан е на прилагане на подхода „отдолу-нагоре и е насочен към мобилизиране на външни ресурси и ефективно управление на наличните териториални ресурси за устойчиво развитие на Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат”.

Визия на Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат”:

Към 2020 г. Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин - Доспат” е икономически развиваща се, вътрешнотериториална високопланинска територия, специализирана в производство на пъстърва и водеща дестинация в България за улов на пъстърва на основата на синергия между:

- × устойчиво използване на уникалните природни характеристики на територията,
- × възстановяване и опазване на биоразнообразието на ихтиофауната във естествени и изкуствени водни екосистеми,
- × производство и преработка на пъстърва с добавена стойност за сектора и рибарската област
- × свързаното с това развитие на риболовен туризъм с висока добавена стойност за територията

При планирането на стратегическата рамка освен изискванията на Наредба 15 беше използван и подхода „балансирана система от показатели за измерване²⁴” и свързаните с него „стратегически карти” (взаимоосвързани цели) и „стратегическа ориентирана организация” (подходът е разработен и прилаган основно в сферата на бизнес организациите, но се прилага успешно и в публичната сфера и сферата на неправителствените организации като в рамките на ЛИДЕР⁺ той е адаптиран и прилаган в

²⁴ *Balanced Scorecard – подход, въведен от Robert Kaplan (Harvard Business School) & David Norton (Balanced Scorecard Collaborative)*

редица страни в Европа²⁵). В съответствие с този подход стратегическата рамка е представена като стратегическа карта с четири основни направления:

- × Направление № 1: Цели за конкурентноспособно териториално развитие (включва стратегическите цели на ниво РО)
- × Направление № 2: Специфични цели на мерките (включва очакваните промени на ниво основни заинтересовани страни и конкретно бенефициенти и „потребители“)
- × Направление № 3: Организационна ефективност (включва организационни цели и задачи на МИГ)
- × Направление № 4: Обучение и развитие (включва цели за развитие на компетентност (познания и умения) на представители на основни заинтересовани страни)

Първите две направления ще се реализират в рамките и при условията на мярка 41 а вторите две направления са свързани с управлението на МИГ като организация, която ще реализира/прилага МСР и с развитието на компетентност (познания и умения) на ключови представители на основни заинтересовани страни. Т.е. вторите две направления са обвързани с организационните цели на МИГ и целите, насочени към развитие на компетентност (познания и умения) на основните заинтересовани страни.

Всичките четири направления са обвързани със система от показатели/индикатори

²⁵ *Подходът е разработен и прилаган основно в сферата на бизнес организациите, но се прилага успешно и в публичната сфера и сферата на неправителствените организации като в рамките на ЛИДЕР+ той е адаптиран и прилаган в редица страни в Европа - [Indikatorenset für Leader 2007-2013 zur Steuerung und Qualitätssicherung Handbuch](#), Leo Baumfeld & Luis Fidlschuster*

Обща цел на МСР до 2013/15: Устойчиво развитие на РО чрез добавяне на стойност към продуктите от риболов и аквакултура и разнообразяване на икономическите дейности с развитие на риболовен туризъм

Конкретни индикатори за 2013/2015:

1. Повишаване на заетостта в Сектора „Рибарство” в БВП в РО – 120 работни места
2. Повишаване на годишната консумация на риба в територията - на човек двойно

За постигане на визията и общата цел в периода до 2013/15 г. са планирани следните стратегически цели, кореспондиращи с визията и с конкретно планираните мерки

Стратегическа цел # 1:

Към 2013/15 г. сектор „Аквакултури” в РО ще **използва нови и опазващи/съхраняващи околната среда оборудване и технологии** за производство, преработка и продажба на риба, които осигуряват **добавяне на стойност към сектора** и РО, както и **подобряват вертикалните връзки и интеграцията във веригата производство-продажби**

Специфична цели към Стратегическа цел # 1:

11. Към 2013/2015 г. са създадени или модернизирани условия в поне 5 МСП за производство, преработка или продажба на риба
12. Към 2013/2015 г. са въведени поне 10 нови продукта в производството, преработката или продажбата на риба

Стратегическа цел # 2:

Към 2013/15 г. РО е развиваща се атрактивна дестинация за риболовен туризъм и специално за улов на (балканска) пъстърва, предлагаща ориентирани към потребителите туристически услуги с висока добавена стойност за територията

Специфична цели към Стратегическа цел # 2:

21. Към 2013/2015 г. са създадени или модернизирани 16 туристически продукти и услуги, свързани с риболовен туризъм и рибарството и осигурява допълнителна заетост на 87 човека
22. Към 2013/2015 г. риболовния туризъм е основен мотив за туристически посещения в РО и е интегриран в екотуристически продукти и местното икономическо развитие
23. Към 2013/2015 г. консумирането на рибни продукти в територията е ключов елемент в туристическите продукти и услуги, предлагани в РО

Стратегическа цел # 3:

Към 2013/2015 г. РО е с подобро качество на околната среда на основата на възстановяване и опазване на биоразнообразието на рибните ресурси във водните екосистеми

Специфична цели към Стратегическа цел # 3:

31. Към 2013/2015 г. в РО е ограничено замърсяването от производството на аквакултури чрез прилагане на технологии за пречистване в поне 2 рибни стопанства

32. Към 2013/2015 г. В РО във всяка една община е налице интегрирана дългосрочна програма за възстановяване на водната екосистема и биоразнообразие в поне един язовир или речна система

Стратегическа цел # 4:

Към 2013 г. Развитието на РО се планира и управлява на основата на ефективно функциониращо публично-частно партньорство между трите сектора и организациите, опериращи на територията на трите общини чрез повишаване на местния организационен и човешки капацитет

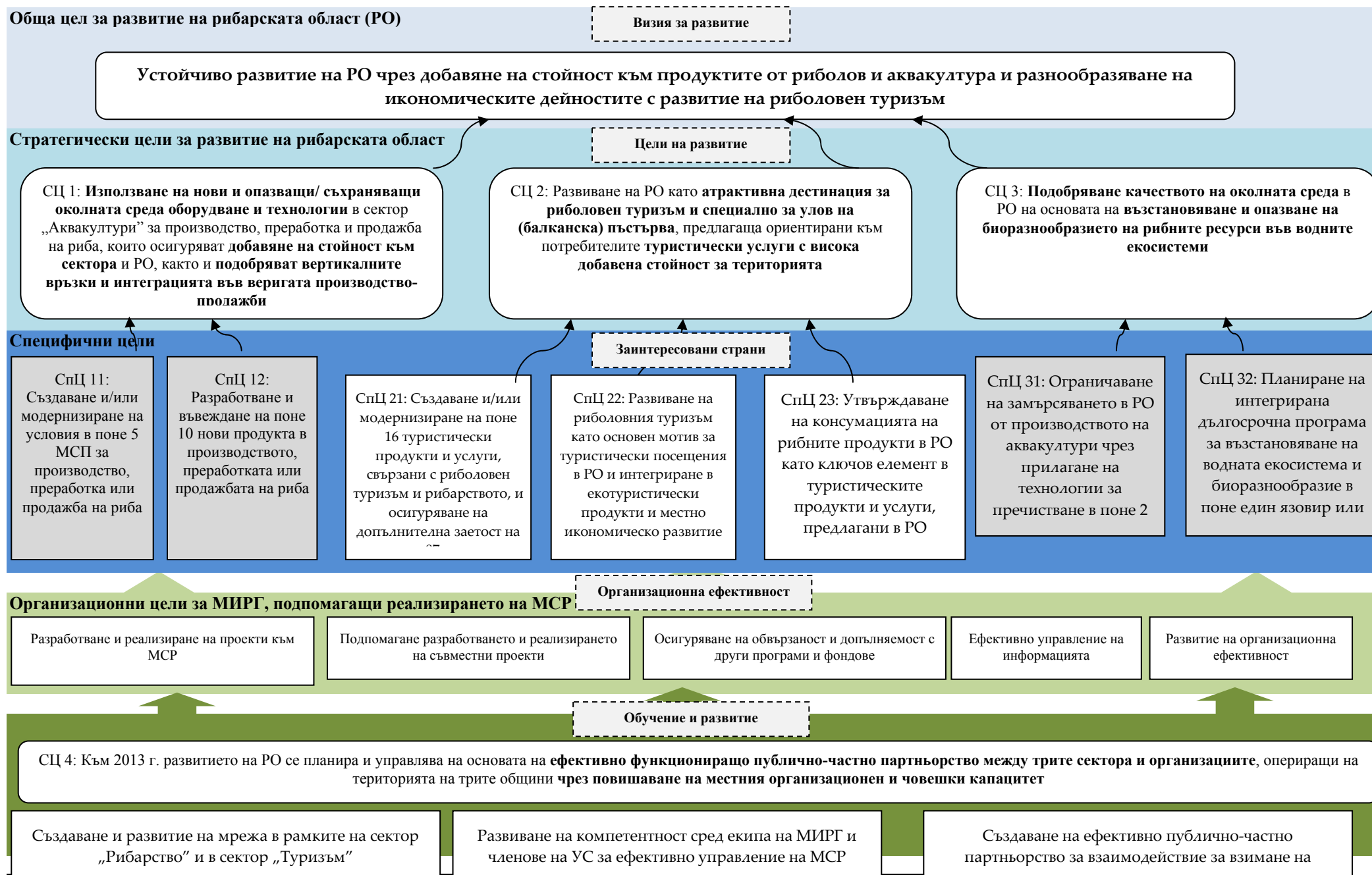
Специфична цели към Стратегическа цел # 4:

41. Към 2013 г. са налице функционираща мрежа в рамките на сектор „Рибарство” и в сектор „Туризм”

42. Към края на 2011 г. екипа на МИРГ и членове на УС управляват за ефективно на МСР на основата на повишена компетентност

43. Към края на 2011 г. ефективно се взаимодейства и взимат решения в рамките на публично-частно партньорство и оперативния екип на МИРГ

Фиг. 19: Стратегическа рамка за развитие на Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат“ (стратегическа карта)

IV-4. Стратегически теми за устойчивото развитие на РО

За реализиране на общата териториална стратегия, МИРГ определя три стратегически теми, които се определят като хоризонтални и ще намират отражение в реализирането на всички действия и финансирането на различни проекти от МСР.

I. Стратегическа тема за устойчивото развитие на РО е **създаване на механизми за възстановяване, съхранение и развитие на биоразнообразието в ихтиофауната и специално по отношение на семейство пъстървови и балканската пъстърва:**

- × Местната балканска пъстърва е сред застрашените видове
- × Зарибяването на реките и язовирите до момента *„става малко скрито и по-голямата част от зарибителния материал отива не по предназначение”*
- × Необходимо е зарибяване на реките, което да осигури стабилност на популациите балканска пъстърва
- × Необходимо е част от реките да осигурят защитени зони и условия за размножаването на балканската пъстърва, както и устойчиво ниво на рибните ресурси.
- × За всеки значим водоем трябва да има общодостъпна таблица с какво и кога е зарибяван в последните години.
- × Датите за зарибяване трябва да се обявяват предварително и то да бъде публично.
- × Всеки водоем трябва да си има програма за зарибяване направена от специалисти.

Като цяло за балканската пъстърва е необходимо е да се направи:

- × оценка на наличното състояние на реките и язовирите в РО
- × цялостна оценка на наличните местообитания в РО:
- × цялостен анализ на налични проблеми и приоритизиране на тяхното решаване - замърсяване на язовири и речни корита, въздействие на бентове, мини ВЕЦ (например имат или нямат рибопроходи, ако има рибопроходи те дали работят ефикасно или са сложени проформа) върху рибните ресурси в РО
- × система за мониторинг на количеството и качеството на речните води на няколко места (например след минивецево да се следи за минималното количество вода, което излиза от тях)
- × да се планира подобряване на местообитанията
- × анализа и планирането да се направят с участието и с партньорство на основните заинтересовани страни
- × може да се направи план за действие за пъстървата за РО съвместно с държавни институции и неправителствени организации, рибарски дружества.

В този контекст основен териториален символ е „родопската пъстърва” (и по-специално балканската пъстърва). МИРГ в рамките на цялата стратегия ще търси да създаде, промотира и наложи „родопската пъстърва” (и по-специално „балканската пъстърва”) като специфичен, качествен и уникален продукт за РО. За целта ще работи за създаването на условия и предпоставки за наличието и достъпа до този вид пъстърва в територията за целите на производството, преработката и основно на риболовния туризъм.

В рамките на дейностите, които ще финансира и партньорствата които ще изгражда МИРГ ще се стреми да създава и утвърждава имидж на територията свързан с пъстървата както и да създава обща вътрешна идентичност в територията базирана на този специфичен ресурс.

II. Стратегическа тема за устойчивото развитие на РО е изграждане на общ териториален имидж (brand) на база на общи продукти и обща информационна инфраструктура

В рамките на действията си и проектите, които финансира МИРГ ще се стреми да изгради имидж на територията като цялостна туристическа дестинация, която потенциалните туристи свързват с наличието на чисти язовири, възможност за риболов и други преживявания свързани в близост до природата и възможност за интегриран и лесен достъп до информация (на едно място) за наличните възможности. Освен интегриран проект за организиране на достъпа до информация МИРГ ще очаква интегрирането на специфични дейности за организиране и предоставяне на информацията в рамките на всеки реализиран проект свързан с възможности за туристи.

III. Стратегическа тема за устойчивото развитие на РО е създаване на механизми за устойчиво управление и „споделяне на собствеността”/разпределение на отговорностите относно развитието на РО и развитие на ефективни ПЧП-а

Основно ограничение и предизвикателство пред управлението на основните ресурси в територията е наличието на множество „участници” и „собственици” по отношение на управление и контрол на елементи и функции свързани с тях, което води до обща безстопанственост и липса на активно управление на тези ресурси и генериране на доход от тях за територията от ползването им. В този контекст ще се търси развитието на всякакви форми на ПЧП за реализиране на СМР.

IV-5. Кратко описание на основни цели, дейности и предложените конкретни мерки

Основни предложени дейности

За да постига визията и специфичните си цели в съответствие със стратегическите теми в рамките на МСР се предлагат основни групи работни области и дейности

1.1. Съвместно управление и планиране – общ партньорски механизъм за планиране и общи програми за управление със специфични роли и взаимодействие

Към собствеността, управлението и контрола на основните водните екосистеми в РО, които се явяват ключов ресурс и потенциал за устойчиво развитие, имат отношение редица регионални, национални институции, както и търговски дружества и граждански сдружения. Тоест много лица и организации работят самостоятелно по дейности, които касаят „стопанисването“ на водните ресурси, но не е налице нито един ефективен механизъм за съвместна работа, ориентирана не толкова към контрол, колкото към създаване на условия за развитие

Към момента няма механизми за интегрирано планиране и управление на основните язовири и реки, което не позволява взимането на стратегически решения по отношение на устройствено планиране, въвеждане на механизми за генериране на доход и др. Общо планиране и наличие на обща програма за развитие, която включва устройствен план²⁶ ще позволи изясняване на възможностите за събиране на туристически такси, райониране на места за ползване за къмпинг, стратегии за почистване и поддържане на ресурсите. Другите общини има необходимост от създаването на такива планове за ключовите си водни екосистеми.

МИРГ ще инициира и координира създаването на поне **три тематични групи** за създаване на **обща програма и партньорство** за управление на ключовите водни басейни, която ще изяснява какво ще се прави, къде може да се прави, какво и как може да се генерира като доход, как ще се съхраняват природните ресурси, кой и как ще осигури поддръжката и стопанисването на създаваната инфраструктура

Това ще бъде задължителна основа, след която ще могат да бъдат ясно очертани изискванията за финансиране на конкретни проекти, които са директно свързани с използване на тези ресурси по отношение на това къде могат да се организира събития, къмпинги, как ще се осигури почистване и др.

²⁶ С устройствен план за района на язовир Батак разполага само община Батак.

Основният продукт от работата им с експертна помощ ще бъде **програма за управление** на три основни системи (индикативно язовир Доспат, Голям Беглик и Девинска река). Тези общи **програми ще бъдат изработени през първата година от изпълнение на МСР** като ще включат гледната точка на всички заинтересовани страни – от собствениците на земи до контролиращите институции. Всяка група ще работи за предложения по отношение на възможности за ефективно използване на възможностите на Националната програма за зарибяване.

Тази група дейности ще се реализира основно чрез прилагане и използване на две основни мерки

- × **Придобиване на умения** – чрез организиране на проучване, срещи за планиране, експертен анализ и помощ
- × **Принос към текущите разходи** – чрез осигуряване на координиране, информация и логистика

1.2. Добавяне на стойност към продукти от риболов и аквакултура и тяхното разнообразяване свързани с имиджа на територията и скъсяване на пътя до продажбата им чрез технологии, които щадят околната среда

МИРГ ще работи и подпомага дейности и проекти за съхраняване и подобряване на производствения потенциал и добавяне на стойност за осигуряване на технологии и капацитет за преработка, съхранение, маркетинг и продажба на такива продукти

За да осигури наличие на интерес и ефективно реализиране на проекти, МИРГ ще работи за създаване на мотивация, разпространение на добри практики за добавяне на стойност към такива продукти и подпомагане при създаването на партньорства за целите на маркетинг и продажба.

Предвид наличието от риск от природни бедствия, които могат да унищожат производствения потенциал и това да наруши значително икономическите дейности в РО, МИРГ предвижда наличието на възможност за възстановяването му при аварии бедствия.

Тази група дейности ще се реализира основно чрез прилагане и използване на три основни мерки

- × **създаване на добавена стойност към продуктите** – чрез закупуване и прилагане на нови технологии, инвестиции и изграждане и подобряване на производствения процес, изграждане на помещения, производство на нови продукти и въвеждане на нови технологии, подобряване и контрол на качеството на продуктите, повишаване на уменията на персонала
- × **възстановяване на производствения потенциал**

- × **придобиване на умения** – чрез предоставяне на конкретни обучения и разработване на демонстрационни добри практики

Тази група от дейности е насочена основно към малки и средни по размер фирми, които работят в територията.

1.3. Развитие на възможности за риболовен туризъм с значима добавена стойност за територията

Основен ресурс и потенциал за територията е риболовния туризъм. РО се свързва недвусмислено от живеещи извън нея с много и разнообразни условия за любителски риболов. Ключови места с потенциал за това са основните язовири и Девинска река, където вече има опит, практики и интерес за провеждане на състезания. Районът на Девинска река се намира в природно защитена местност. Такива, но не структурирани дейности има около някои от язовирите.

Предпоставка за задържане и разширяване на интереса към риболовния туризъм е наличието на риба и осигуряване на естествения път на пъстървата, наличие на информация и маркетинг за подобни възможности, както и инфраструктура с висока добавена стойност, която предоставя добри условия за престой и транспортен и/или пешеходен достъп.

Основни ограничения и предизвикателства за използване на широкия потенциал е съхранение и осигуряване на естествения път на пъстървата.

Потенциалът за развитие на риболовен туризъм в РО е значим, но и ограниченията за развитие в момента са сериозни. Риболовния туризъм е с голям потенциал, защото в момента не е достатъчно развит (липсва риба, инфраструктура, услуги), както и не добавя стойност (практически е безплатен!). Освен това няма водачи, няма инфраструктура, няма услуги.

„Въдичарството” (риболовния туризъм) в контекста на планиране и развитие на риболовен туризъм в РО може да:

- × увеличи възможностите и размерите на доходи
- × увеличи възможностите за заетост и предприемачество особено сред младежите (които емигрират постоянно или сезонно – през лятото)
- × водеща/първична причина/мотив за посещение + осигуряване на допълнителни възможности за преживяване в РО

Необходимо е, обаче, коопериране и взаимодействие между туристически сектор, граждански сектор (СЛР), местни власти, държавни институции

МИРГ ще стимулира и подкрепя дейности за осигуряване за съоръжения и инфраструктура за съхраняване на естествения път на пъстървата, маркетинг, изграждане на помощна инфраструктура като къмпинги, маршрути за разходка и велосипеди, дейности за

почистване и осигуряване на възможности за любителски риболов чрез изчистване на цъфтежа и провеждане на състезания и събития, които привличат голям брой външни посетители

Тази група дейности ще се реализира основно чрез прилагане и използване на три основни мерки

- × **преструктуриране и пренасочване на икономически дейности**
- × **разнообразяване на дейности чрез насърчаване на многостранна заетост**
- × **подкрепа за инфраструктура и услуги**

1.4. Ограничаване и намаляване на замърсяване от производството на аквакултури

Съхраняване на водните ресурси и биоразнообразието в тях е ключово за съхраняване на имиджа на РО и привлекателността ѝ за туристи и развитието на потенциала ѝ.

МИРГ ще подкрепи и стимулира прилагането на технологии свързани с пречистване чрез прилагане на **мярката за защита на околната среда.**

1.5. Разработване на специфични туристически услуги и разширяване на потреблението на продукти от риболов и аквакултурите в територията от жители на територията и външни потребители

МИРГ ще стимулира и предвижда разработване и реализирането на основни дейности за идентифициране и предлагане на специфична рибна кухня, (например създаването на рибен ресторант) и разширяването на менюто в ресторанти в територията, организиране на тържище и необходимата за това инфраструктура за директна продажба

Тези дейности МИРГ ще подкрепи чрез две основни мерки

- × **преструктуриране и пренасочване на икономически дейности**
- × **разнообразяване на дейности чрез насърчаване на многостранна заетост**

Фиг. 20: Представяне на избраните мерки в МСР, индикативно разпределение на средства по мерки и основни индикатори към всяка мярка

Към стратегическия цел	# в описанието	Допустими мерки	Общ разход (лв.)	Средства по ОС 4	Частно съфинансирване	Други публични средства	Индикативен брой проекти	Брой работни места, осигурени чрез реализирани проекти по мярката		Брой продукти за РО, реализирани чрез проекти по мярката	Брой обучени в проект и по мярката	Обхванати жени	Обхванати младежи
								временни	постоянни				
		(а) Повишаване на конкурентоспособността на рибарската област;	0.00	0.00	0.00	0.00	неприложимо	0	0	0	0		
2	3.3.	(б) Реструктуриране и пренасочване на икономически дейности, поспециално чрез насърчаване на екотуризма, при условие че тези дейности не водят към повишаване на риболовното усилие;	1,238,691.70	743,215.00	495,476.70	0.00	20	40	20	9	30	30%	40%
1	3.1.	(в) Разнообразяване на дейности чрез насърчаване на многостранна заетост на рибарите, посредством създаването на допълнителни работни места извън сектор „Рибарство“;	359,872.72	312,932.80	46,939.92	0.00	10	35	5	0	50	40%	50%
1	3.2.	(г) Създаване на добавена стойност към продуктите от риболов и аквакултура;	1,955,830.00	1,173,498.00	782,332.00	0.00	10	0	10	5	40	50%	50%
2	3.4.	(д) Подкрепа за инфраструктура и услуги, свързани с малките рибарски стопанства и туризма, в полза на малки рибарски общности;	3,144,730.92	2,999,999.50	144,731.42	0.00	20	21	6	7	40	40%	40%
3	3.6.	(е) Защита на околната среда в рибарски райони, с цел запазване на тяхната привлекателност, обновяване и развитие на крайбрежните селца с рибарски дейности и съхраняване и развиване на националното природно и архитектурно наследство;	811,669.45	811,669.45	0.00	0.00	16	30	9	0	90	50%	60%

3	3.5.	(ж) Възстановяване на производствения потенциал в сектор рибарство, когато е засегнат от природни бедствия или промишлени аварии;	162,985.50	97,791.30	65,194.20	0.00	2	0	0	0	5	10%	60%
	3.7.	(з) Придобиване на умения и улесняване подготовката и изпълнението на местната стратегия за развитие;	190,000.00	190,000.00	0.00	0.00	неприложимо	0	0				
	3.8.	(и) Принос към текущите разходи на групите;	702,501.00	702,501.00	0.00	0.00	неприложимо	0	0	0	0		
		(й) Други дейности в сектор „Рибарство“ по мерки от Регламент на Съвета (ЕО) № 1198/2006 за Европейския фонд за рибарство, с изключение на мерките от чл. 23 и 24 от Регламент на Съвета (ЕО) № 1198/2006 за Европейския фонд за рибарство* .	0.00	0.00	0.00	0.00	неприложимо	0	0	0	0		
		ОБЩО	8,566,281.29	7,031,607.05	1,534,674.24	0.00	78	126	50	21	255	37%	50%

V. Допустими мерки за кандидатстване с проектно предложение

V-1. Индикативно разпределение на бюджета по мерки

Допустими мерки	Общ разход (лева)	Средства по ОС 4 (лева)	Частно съфинансиране (лева)	Други публични средства
(а) Повишаване на конкурентоспособността на рибарската област;	0,00	0,00	0,00	0,00
(б) Преструктуриране и пренасочване на икономически дейности, по-специално чрез насърчаване на екотуризма, при условие че тези дейности не водят към повишаване на риболовното усилие;	1 238 691,70	743 215,00	495 476,70	0,00
(в) Разнообразяване на дейности чрез насърчаване на многостранна заетост на рибарите, посредством създаването на допълнителни работни места извън сектор „Рибарство“;	359 872,72	312 932,80	46 939,92	0,00
(г) Създаване на добавена стойност към продуктите от риболов и аквакултура;	1 955 830,00	1 173 498,00	782 332,00	0,00
(д) Подкрепа за инфраструктура и услуги, свързани с малките рибарски стопанства и туризма, в полза на малки рибарски общности;	3 144 730,92	2 999 999,50	144 731,42	0,00
(е) Защита на околната среда в рибарски райони, с цел запазване на тяхната привлекателност, обновяване и развитие на крайбрежните селца с рибарски дейности и съхраняване и развиване на националното природно и архитектурно наследство;	811 669,45	811 669,45	0,00	0,00
(ж) Възстановяване на производствения потенциал в сектор рибарство, когато е засегнат от природни бедствия или промишлени аварии;	162 985,50	97 791,30	65 194,20	0,00
(з) Придобиване на умения и улесняване подготовката и изпълнението на местната стратегия за развитие;	190 000,00	190 000,00	0,00	0,00
(и) Принос към текущите разходи на групите;	702 501,00	702 501,00	0,00	0,00
(й) Други дейности в сектор „Рибарство“ по мерки от Регламент на Съвета (ЕО) № 1198/2006 за Европейския фонд за рибарство, с изключение на мерките от чл. 23 и 24 от Регламент на Съвета (ЕО) № 1198/2006 за Европейския фонд за рибарство*	0,00	0,00	0,00	0,00
ОБЩО в лева:	8 566 281,29	7 031 607,05	1 534 674,24	0,00

V-2. Индикативно разпределение на бюджета по години

Допустими мерки	Общ разход (лева)	Година 1	Година 2	Година 3	Година 4	Година 5
(а) Повишаване на конкурентоспособността на рибарската област;	0,00					
(б) Преструктуриране и пренасочване на икономически дейности, по-специално чрез насърчване на екотуризма, при условие че тези дейности не водят към повишаване на риболовното усилие;	1 238 691,70	619 345,85	619 345,85	0,00	изпълнение на проекти	изпълнение на проекти
(в) Разнообразяване на дейности чрез насърчване на многостранна заетост на рибарите, посредством създаването на допълнителни работни места извън сектор „Рибарство“;	359 872,72	0,00	179 936,36	179 936,36	изпълнение на проекти	изпълнение на проекти
(г) Създаване на добавена стойност към продуктите от риболов и аквакултура;	1 955 830,00	0,00	977 915,00	977 915,00	изпълнение на проекти	изпълнение на проекти
(д) Подкрепа за инфраструктура и услуги, свързани с малките рибарски стопанства и туризма, в полза на малки рибарски общности;	3 144 730,92	1 048 243,64	1 048 243,64	1 048 243,64	изпълнение на проекти	изпълнение на проекти
(е) Защита на околната среда в рибарски райони, с цел запазване на тяхната привлекателност, обновяване и развитие на крайбрежните селца с рибарски дейности и съхраняване и развиване на националното природно и архитектурно наследство;	811 669,45	270 556,48	270 556,48	270 556,48	изпълнение на проекти	изпълнение на проекти
(ж) Възстановяване на производствения потенциал в сектор рибарство, когато е засегнат от природни бедствия или промишлени аварии;	162 985,50	81 492,75	81 492,75	0,00	изпълнение на проекти	изпълнение на проекти
(з) Придобиване на умения и улесняване подготовката и изпълнението на местната стратегия за развитие;	190 000,00	100 000,00	45 000,00	45 000,00	изпълнение на проекти	изпълнение на проекти

(и) Принос към текущите разходи на групите;	702 501,00	187 239,00	128 815,50	128 815,50	128 815,50	128 815,50
(й) Други дейности в сектор „Рибарство” по мерки от Регламент на Съвета (ЕО) № 1198/2006 за Европейския фонд за рибарство, с изключение на мерките от чл. 23 и 24 от Регламент на Съвета (ЕО) № 1198/2006 за Европейския фонд за рибарство*	0,00					
ОБЩО в лева:	8 566 281,29	2 306 877,72	3 351 305,58	2 650 466,98	128 815,50	128 815,50

V-3. Детайлна информация за мерките и дейностите от местната стратегия за развитие

Целите на Местната стратегия за развитие (МСР) на Рибарска област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат” ще се постигнат чрез реализиране на интегрирани мултисекторни дейности, обхванати в мерки съгласно приоритетна ос 4 на ОПРСР, мярка 4.1. А „Финансова подкрепа за прилагане на местните стратегии за развитие и покриване на оперативните разходи на рибарските групи”.

Мерките и съответстващите им индикативни дейности за изпълнение целите на стратегията са планирани съобразно ОПРСР, Глава VI. Б. 4. Мярка 4.1. Устойчиво развитие на рибарските области, Наредба № 15/2010 на МЗХ и допустимите мерки за финансиране от бюджета на МСР съгласно Приложение № 5 към чл. 22, ал.1 на съответната наредба, както и съобразно Регламент на Европейската общност (ЕО) 1198/2006, Глава IV, член 43, 44, 45 и Регламент на ЕО 498/2007, Раздел 4, член 21, 22, 23, 24, 25.

Планирани в съответствие с програмната рамка на ОПРСР мерките са съобразени с национално и европейско законодателство, регламентиращи устойчивото развитие на рибарските области и включват следното правно основание:

Стратегическа цел на МСР	Съответстващи мерки	Правно основание
Стратегическа цел 1	Частни инвестиции за устойчиво развитие на РО	Наредба № 15/2010 на МЗХ, Приложение № 5 Регламент на ЕО 1198/2006, Глава IV, член 43, 44(1) и (3), Глава II, член 28, 29, 35, Глава III член 40 и Регламент на ЕО 498, Раздел 4, член 21
Стратегическа цел 2	Публични и частни инвестиции за устойчиво развитие на РО	Наредба № 15/2010 на МЗХ, Приложение № 5 Регламент на ЕО 1198/2006, Глава IV, член 43, 44 и Регламент на ЕО 498, Раздел 4, член 21
Стратегическа цел 3	Публични и частни инвестиции за устойчиво развитие на РО	Наредба № 15/2010 на МЗХ, Приложение № 5 Регламент на ЕО 1198/2006, Глава IV, член 43, 44 и Регламент на ЕО 498, Раздел 4, член 21

За всички мерки, планирани в съответствие с Наредба № 15/2010 на МЗХ, недопустими и общовалидни са следните разходи:

1. Закупуване на техника или оборудване втора употреба;
2. Разходи за застраховки на дълготрайни материални активи (ДМА);
3. Разходи за осигурителни вноски и застраховки на персонала, които не са задължителни с нормативен акт;
4. Дарения;
5. Банкови такси за сметки, обслужващи финансови средства от друг източник;
6. Закупуване на земя и недвижими имоти;
7. Разходи за закупуване на повече от едно МПС;
8. Закупуване на инфраструктура за обучение, която възлиза на повече от 10 на сто от общите допустими разходи по даден проект;
9. Данък добавена стойност (ДДС), подлежащ на възстановяване съгласно разпоредбите на ЗДДС;
10. Мита, други данъци и такси;
11. Лихви по кредити и неустойки и лихви по лизинг;
12. Разходи за закупуване на активи на лизинг, дължим извън периода на действие на местната стратегия за развитие и с остатъчна стойност, когато МИРГ не придобива собственост върху актива;
13. Разходи за амортизации;
14. Разходи за дейности, които се финансират по други програми и/или проекти;
15. Плащания в натура.

Основни предимства при одобрение на кандидати за изпълнение на проекти по МСР:

- × Жени
- × Технологии опазващи или съхраняващи околната среда
- × Кандидати, регистрирани в територията
- × Работа в партньорство
- × Съответствие със съвместно разработена програма за развитие и управление на обособени места.

Детайлно описание на мерките, включени в МСР:

Мерки, насочени към постигане на цел №1 в подкрепа на сектор „Рибарство” - разнообразяване и добавяне на стойност

Мярка: Разнообразяване на дейности, чрез насърчаване на многостранна заетост на рибарите, посредством създаването на допълнителни работни места извън сектор „Рибарство” (номерация „в” съгласно Приложение 5 към Наредба 15/2010)

Основни цели:	<ol style="list-style-type: none">1. Насърчаване създаването на възможности за заетост и повишаване качеството на живот в РО ВЗР2. Създаване на възможности за алтернативна заетост сред заетите в сектор „Рибарство”
Описание на индикативно предложените дейности:	Индикативни дейности: <ol style="list-style-type: none">(1) Предоставяне на обучителни услуги за квалификация и преквалификация на заети в сектор „Рибарство” за ангажиране извън сектора(2) Предоставяне на консултантски и обучителни услуги за предприемачи/заети в сектор „Рибарство”, стартиращи дейности извън сектор „Рибарство”(3) Разработване на маркетингови и бизнес планове за стартиращ бизнес в съответствие с целите на стратегията(4) Изграждане на информационна система за общо промотиране на продуктите от аквакултура в РО(5) Създаване на обща марка традиционни продукти от рибарство и аквакултура в РО, както и такива в други сфери
Допустими бенефициенти:	Заети в сектор „Рибарство” или лица със занятие, свързано със сектор „Рибарство” Обучителни и/или образователни организации, подкрепящи бизнеса, при които крайните бенефициенти са заети в сектор „Рибарство”
Очаквани резултати и действия:	<ol style="list-style-type: none">1. Поне 20% от заетите в сектор „Рибарство” ангажирани в други дейности извън сектор „Рибарство”2. Организираны поне 5 преквалификационни курса за поне 50 участника

Индикатори за измерване на изпълнението на мярката:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Брой проведени курсове за преквалификация извън сектор „Рибарство” 2. Брой обучени и/или консултирани 3. Брой проведени маркетингови проучвания 4. Брой разработени бизнес планове за бизнес извън сектор „Рибарство” 5. Брой новосъздадени фирми извън сектор „Рибарство” 6. Брой проекти за промотиране на общи за РО продукти
Допустими разходи	<p>Нематериални инвестиции:</p> <p>а) свързани с консултации, обучителни услуги и хонорари за правни услуги, архитекти, инженери;</p> <p>б) разработване на продукти, разработване и въвеждане на системи за управление, разработване и разпространение на рекламни и информационни материали, придобиване на патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта</p>
Недопустими разходи	Общовалидните недопустими разходи съгласно Наредба 15
Финансови параметри	Общо по мярката спрямо целия бюджет на стратегията са планирани 4,45%
Интензитет на помощта	До 60% е публичната помощ по МСП за един проект
Индикативен брой проекти	10

Мярка: Създаване на добавена стойност към продукти от риболов и аквакултура
(номерация „г” съгласно Приложение 5 към Наредба 15/2010)

<p>Основни цели:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подобряване на икономическата ефективност на предприятия в сектор „Рибарство и аквакултура” чрез: 2. Въвеждане на нови продукти, процеси и технологии в традиционното производство 3. Подобряване на качеството на продуктите от риболов и аквакултури 4. Насърчаване на сътрудничеството между производители, преработватели и търговци на продукти от риболов и аквакултура 5. Пазарно утвърждаване на продуктите от традиционни аквакултури 6. Намаляване отрицателното въздействие върху околната среда
<p>Описание на индикативно предложените дейности:</p>	<p>Материални инвестиции за:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Изграждане и/или модернизирание на помещения, свързани с производството на продукти от риболов и аквакултури (2) Закупуване и инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга за: <ul style="list-style-type: none"> ○ преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване, сушене и съхраняване на суровини или продукти ○ производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси ○ подобряване и контрол на качеството на продуктите (3) Изграждане и оборудване на места за първа продажба на риба и рибни продукти, традиционни за РО, в партньорство между производители, преработватели и търговци на продукти от риболов и аквакултура <p>Нематериални инвестиции за:</p> <ol style="list-style-type: none"> (4) Разработване на иновативни маркетингови механизми (от врата до врата, кухня) (5) Сертифициране на качество, включително създаване на обща марка и сертифициране на продукти от риболов и аквакултура, отгледани чрез природосъобразни производствени методи (6) Обучения за персонала – квалификационни и

	<p>преквалификационни за успешно реализиране на проектните дейности, подкрепени по мярката</p> <p>(7) Организиране и провеждане на събития за промотиране на продуктите от риболов и аквакултури (фестивални събития с или без състезателен характер)</p>
Допустими бенефициенти:	Заети в сектор „Рибарство” или лица със занятие, свързано със сектор „Рибарство”
Очаквани резултати и действия:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поне 20% от традиционните дейности в сектор „Рибарство” с добавена стойност 2. Модернизирани поне 30% от рибарските производства 3. Подобро качество на продуктите от риболов и аквакултура с поне 30% 4. Повишени приходи от рибарство и аквакултура с поне 20 % 5. Изграден поне един пазар за рибна продукция с лиценз и отговарящ на стандарти за качество на предлагана продукция 6. Поне 20% от работниците в „Рибарство” преквалифицирани за работа с нови машини и съоръжения
Недопустими разходи	Общовалидните недопустими разходи съгласно Наредба 15
Индикатори за измерване на изпълнението на мярката:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Степен на инвестициите за въвеждане на нови технологии 2. Степен на инвестициите за сертифициране на качество 3. Създадени поне 10 постоянни работни места 4. Създадени поне 5 нови продукта от аквакултура 5. Брой лицензирани места за първа продажба на рибни продукти 6. Брой иновативни проекти за продажба на рибни продукти от аквакултури, различни от традиционните 7. Брой преквалифицирани работници
Финансови параметри	Общо по мярката спрямо целия бюджет на стратегията: 16,69%
Интензитет на помощта	до 60 на сто от одобрените и реално извършени разходи
Индикативен брой проекти	10

Мерки, насочени към постигане на цел №2 в подкрепа на развитието на риболовен туризъм

Мярка: Реструктуриране и пренасочване на икономически дейности, по-специално чрез насърчаване на екотуризма, при условие че тези дейности не водят към повишаване на риболовното усилие (номерация „б” съгласно Приложение 5 към Наредба 15/2010)

<p>Основни цели:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Насърчаване разнообразяването на икономически дейности от сектор „Рибарство” към такива извън сектора 2. Насърчаване развитието на устойчив риболовен туризъм в Рибарската област „Високи Западни Родопи” (РО ВЗР) 3. Насърчаване създаването на възможности за заетост и повишаване качеството на живот в РО ВЗР
<p>Описание на индикативно предложените дейности:</p>	<p>Развитие на риболовен туризъм чрез следните индикативни дейности:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Преустрояване на съществуващи сгради в рибарски хижи с външен вид, близък до обкръжаващата природна среда (2) Изграждане и/или преустрояване на места за хранене с малък капацитет (3) Обучения за водачи за екотуризъм и/или риболовен туризъм (4) Маркетинг проучвания и планиране на общи за РО туристически продукти (5) Организиране на събития в РО за популяризиране на възможностите за туризъм (фестивални събития) (6) Преработка и маркетинг на продукти от риболов и/или аквакултура (кулинария – производство на традиционни хранителни продукти, последващи преработката на риба) за целите на туризма (7) Дейности, свързани с планиране и изработване на технически проекти за проектите с материални инвестиции (8) Изграждане на дребномащабни екологосъобразни съоръжения за риболовен туризъм в реките и язовирите (средата близка до естествената) (9) Картиране на РО с възможностите за туризъм – местообитания, маршрути, инфраструктура

Допустими бенефициенти:	Заети в сектор „Рибарство” или лица със занятие, свързано със сектор „Рибарство”
Очаквани резултати и действия:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Планирана и приложена обща маркетингова стратегия за развитие на туристическия потенциал в РО 2. Разработени и позиционирани на пазара поне 3 туристически продукта (за зимен и летен туризъм и такъв, свързан със спортен риболов) 3. Изградени поне 6 рибарски хижи в РО 4. Повишен туристопоток в РО с поне 10% през зимния сезон и с поне 15% през летния сезон; 5. Осигурена алтернативна заетост на поне 30% от заетите в сектор „Рибарство” 6. Запазено ниво на риболовното усилие в РО и по-конкретно ограничаване на дейностите от аквакултури до 5% под квотния максимум 7. Повишени доходи на заетите в сектор „Рибарство” с поне 20% годишно
Индикатори за измерване на изпълнението на мярката:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Брой юридически лица, предлагащи услуги в сферата на риболовния туризъм; 2. Степен на инвестициите за изграждане и/или преустрояване на места за настаняване и хранене в РО; 3. Степен на инвестициите за оборудване на пространства за целите на туристическите атракции; 4. Брой изградени места за настаняване в съответствие с МСР; 5. Брой обучени водачи за целите на риболовния и екотуризъм; 6. Брой разработени туристически атракции; 7. Брой организирани и проведени фестивални събития за популяризиране на туристическия потенциал в РО; 8. Брой реализирани реклами кампании за общи туристически продукти в РО; 9. Степен на нарастване на приходите от туристическа такса, събирана през годината от общините
Допустими разходи	× реконструкция или ремонт на сгради, и/или помещения и друга недвижима собственост;

	<ul style="list-style-type: none"> × закупуване на лодки за риболовни маршрути и атракциони за риболовен туризъм; изборът на лодка е в съответствие с чистата околна среда × закупуване на машини, съоръжения и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника, пряко обвързани с дейностите за риболовен туризъм и индикативните дейности по мярката × общи разходи: <ul style="list-style-type: none"> а) свързани с консултации, обучителни услуги и хонорари за правни услуги, архитекти, инженери; б) разработване на продукти, разработване и въвеждане на системи за управление, разработване и разпространение на рекламни и информационни материали, придобиване на патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта
Недопустими разходи	Общовалидните недопустими разходи съгласно Наредба 15
Финансови параметри	Общо по мярката спрямо целия бюджет на стратегията: 10,57%
Интензитет на помощта	До 60% от общите допустими разходи
Индикативен брой проекти	20

Мярка: Подкрепа за инфраструктура и услуги, свързани с малките рибарски стопанства и туризма, в полза на малки рибарски общности (номерация „д” съгласно Приложение 5 към Наредба 15/2010)

Основни цели:	Повишаването атрактивността на средата, свързана с предоставяне на туристически услуги и такива, в полза на рибарските общности в РО
Описание на индикативно предложените дейности:	<ul style="list-style-type: none"> (1) Изграждане на дребномащабна инфраструктура за достиг до водата, като пътеки, паркинги за коли и ремаркета в съответствие с норми за опазване на околната среда (2) Изграждане на дребна туристическа инфраструктура – беседки край водоемите, регулирани места за пикник, места за изхвърляне на отпадъци (3) Изграждане на дребномащабна инфраструктура за безопасност при влизане и излизане от водата (4) Изграждане на база за спортен риболов – зонирание на пространства на язовирите и дребна инфраструктура (5) Обособяване на естествени места за плуване и плажуване във водоемите (6) Изграждане на места за къмпинг в РО ВЗР (7) Планиране и маркетизиране на общи за РО риболовни маршрути (8) Развиване на туристически атракционни чрез ефективно използване на природните ресурси и конкретно свързани с риболов (закупуване/изграждане на дребномащабни съоръжения, оборудване на бази и пространства) (9) Изграждане на обща информационна система за предоставяне на актуална информация в полза на рибарските общности и туристите в РО (електронна, уеб базирана) (10) Изграждане на информационна инфраструктура – инфо точки, указателни табели, маршрути (11) Изграждане на туристически информационен център – общ за цялата РО с три клона в трите общини – изграждане и/или преустрояване и оборудване на места с ключово местоположение съобразно водоемите в РО (12) Услуги за ремонт на лодки и други приспособления за риболовен туризъм, включително оборудване с необходимите

	<p>средства за ремонтните дейности</p> <p>(13) Изграждане и/или преустрояване и оборудване на пространства с експозиция на видове риба и аквакултура, характерни за РО, „работилници” за преработка и кулинарни умения</p>
Допустими бенефициенти:	<p>Юридически лица, регистрирани по Търговския закон</p> <p>Юридически лица, регистрирани по ЗЮЛНЦ</p> <p>Общини</p> <p>Формални публично-частни партньорства между общини и частни юридически лица</p>
Очаквани резултати и действия:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повишена атрактивност на средата за рибарските общности, както от РО, така и за посетители 2. Повишени приходи за заетите в туризма 3. Подобро качество на предлаганите услуги в полза на рибарските общности и туристи в РО 4. Регулирани условия за достиг до водите 5. Изграден и ефективно функциониращ ТИЦ за цялата РО
Индикатори за измерване на изпълнението на мярката:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Брой проекти, изпълнени в публично-частно партньорство 2. Брой нови услуги в полза на рибарски общности и туристи 3. Дял на инвестициите за дребномащабна инфраструктура 4. Брой активни ползватели на информационната система
Допустими разходи	<ol style="list-style-type: none"> 1. за реконструкция/рехабилитация или изграждане на сгради и дребномащабна туристическа инфраструктура, свързани с риболовния туризъм: <ol style="list-style-type: none"> а) разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-ремонтните и строително-монтажните дейности; б) изготвяне на технически проекти 2. за закупуване на съоръжения и оборудване 3. за изготвяне на интегрирани планове за обновяване на населеното място; 4. общите разходи, свързани с консултации, за архитекти и инженери, в т.ч. разходите за предпроектни проучвания, подготовка на идеен и/или работен/технически проект, анализ на икономическите и социалните ползи,

	необходими за подготовката, изпълнението и отчитането на дейностите по проекта
Недопустими разходи	Общовалидните по Наредба 15/2010
Финансови параметри	Общо по мярката спрямо целия бюджет на стратегията: 44,09%
Интензитет на помощта	До 100% от общите допустими разходи за проекти в обществен интерес и до 60% от общите допустими разходи за проекти в частен интерес
Индикативен брой проекти	20

Мерки, насочени към постигане на цел 3 в подкрепа на опазване на околната среда и екология

Мярка: Възстановяване на производствения потенциал в сектор „Рибарство”, засегнат от природни бедствия или промишлени аварии (номерация „ж” съгласно Приложение 5 към Наредба 15/2010)

Основни цели:	Възстановяване и опазване на производствения потенциал в РО ВЗР
Описание на индикативно предложените дейности:	Индикативни дейности за постигане на целта: × Закупуване на нови съоръжения за сектор „Рибарство” за възстановяване при природни бедствия или промишлени аварии × Възстановителни дейности за разрушени съоръжения вследствие на природни бедствия или промишлени аварии × Дейности, свързани с почистване на водоеми (участъци), замърсени вследствие на природни бедствия или промишлени аварии
Допустими бенефициенти:	Заети в сектор „Рибарство” или лица със занятие, свързано със сектор „Рибарство”
Очаквани резултати и действия:	Ограничени поне на 30% неблагоприятни последствия от случаи на природни бедствия или промишлени аварии
Индикатори за измерване на изпълнението на мярката:	1. Брой експертни оценки за състоянието на производствения потенциал 2. Брой реализирани инициативи за неутрализиране на негативни последици от производствени аварии или природни бедствия 3. Дял на инвестиции за закупуване на оборудване за възстановителни дейности
Допустими разходи	<ul style="list-style-type: none"> • Закупуване на машини и оборудване • Проектантски планове • Организационни разходи за кампании
Недопустими разходи	Съгласно Наредба 15/2010 на МЗХ
Финансови параметри	Общо по мярката спрямо целия бюджет на стратегията: 1,28%
Интензитет на	Размерът на безвъзмездната финансова помощ е до 60 на сто от

помощта	одобрените и реално извършени разходи.
Индикативен брой проекти	2

Мярка: Защита на околната среда в рибарските области, с цел запазване на тяхната привлекателност, обновяване и развитие на крайбрежните рибарски селища и съхранение и развитие на природното и архитектурно наследство (номерация „е” съгласно Приложение 5 към Наредба 15/2010)

Основни цели:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опазване и валоризиране на природно и културно наследство за развитие на устойчив туризъм в РО 2. Ограничаване на негативните последици от нерегулирания риболовен туризъм в РО
Описание на индикативно предложените дейности:	<ol style="list-style-type: none"> (1) Образователни дейности, насочени към опазване на околната среда с различни целеви групи, като ученически лагери, състезания по ориентиране, курсове за природолюбители, оцеляване в гората (2) Организиране на почистващи инициативи с участието на доброволци (3) Проучвания, свързани със състоянието на водите и околната среда (4) Квалификационни курсове за еко патрули, които работят съвместно с институциите (5) Изграждане на електронни системи за наблюдение и превенция на браконьерството в РО (компютъризирана система с радари и камери за постоянно наблюдение на водите) (6) Изграждане на дребномащабни съоръжения за наблюдение на видове животни край язовирите и реките (с вид до естествената среда)
Допустими бенефициенти:	<p>Общини ЮЛНЦ Училища, музеи от РО</p>
Очаквани резултати и действия:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Съхранена природна среда 2. Запазени видове, характерни и специфични за РО 3. Повишено разбиране за нуждата от опазване на природното и културно наследство

	<p>4. Популяризиран общ имидж на РО</p> <p>5. Увеличен туристопоток с поне 20%</p> <p>6. Намалени случаи на браконьерство с поне 30% спрямо предходна година</p> <p>7. Организирани поне три ученически лагера с участието на 60 ученика</p> <p>8. Организирани поне 3 събития със спортен характер</p> <p>9. Обучени и наети поне 30 екопатрули</p>
Индикатори за измерване на изпълнението на мярката:	<p>1. Брой информационно-образователни инициативи за опазване на природната среда</p> <p>2. Брой разработени програмни документи съвместно с държавни, общински и частни организации за опазване на околната среда</p> <p>3. Брой проекти, насочени срещу браконьерството в язовирите и реките</p> <p>4. Брой обучени и наети екопатрули</p> <p>5. Брой доброволци, включили се в инициативи за почистване на бреговете</p>
Допустими разходи	<ul style="list-style-type: none"> × Дребномащабни инвестиции по изграждане на съоръжения за опазване × Закупуване на машини, дребна и електронна техника × Общи разходи за подготовка и проектиране × Организационни разходи за кампании × Организиране и провеждане на образователни инициативи (изграждане на природосъобразни лагери, терени за практически задачи, разработване на програми, експертна помощ, логистика и транспорт на участници)
Недопустими разходи	Съгласно Наредба 15/2010 на МЗХ
Финансови параметри	Общо по мярката спрямо целия бюджет на стратегията: 11,54%
Интензитет на помощта	До 100% от общите допустими разходи по проекта
Индикативен брой проекти	16

Мярка: Придобиване на умения и улесняване подготовката и изпълнението на местната стратегия за развитие (номерация „з“ съгласно Приложение 5 към Наредба 15/2010)

<p>Основни цели:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Разработване и реализиране на проекти, подпомагащи реализирането на МСР 2. Подпомагане на разработването на предложения за съвместни проекти, подпомагащи реализирането на МСР 3. Изграждане на ефективно взаимодействие между основните заинтересовани страни за устойчиво развитие на рибарската област 4. Осигуряване на обвързаност и допълняемост за/при разработването на предложения за проекти, насочени за финансиране към други програми и фондове, подпомагащи реализирането на МСР
<p>Описание на предложените индикативни дейности:</p>	<ol style="list-style-type: none"> (1) Изграждане на капацитет на МИРГ за планиране и разработване на местната стратегия за развитие (ангажиране на експертна помощ за реализиране на дейности съгласно Наредба 15/2010 на МЗХ) (2) Планиране и разработване на механизми за сътрудничество между представители на трите сектора - публични, граждански и бизнес организации, за изготвяне на планове/програми за устойчиво управление на ресурсите за развитие на РО (3) Планиране на механизъм за партниране между държавни, общински и частни организации, които осъществяват мониторинг за защита на околната среда в РО (4) Планиране на регионален план за действие за пъстървата (5) Дейности за придобиване на умения сред представители на ЗС за успешно планиране и управление на проектни по МСР (6) Обучителни дейности, насочени към представители на ОС, УС, КС и оперативен екип на МИРГ за ефективно управление на МСР и планиране за следващ програмен период (7) Събиране на информация, проучвания и анализи относно потенциала за конкурентноспособно развитие на рибарската област;

	<p>(8) Мониторинг и оценяване на индикаторите за успешност на МСР и независима оценка на нейното изпълнение;</p> <p>(9) Организиране на работни срещи с представители на ИАРА, РА и заинтересовани страни за обсъждане на въпроси, свързани с улесняване подготовката и изпълнението на местната стратегия за развитие</p>
Допустими бенефициенти:	Дейностите ще бъдат планирани и реализирани от МИРГ, насочени към потенциални кандидати, допустими за изпълнение на проекти по стратегията
Очаквани резултати и действия:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Развит капацитет сред представителите на заинтересованите страни в РО за планиране и управление на качествени проекти за постигане целите на стратегията за местно развитие 2. Повишено разбиране сред ЗС в РО за целите на стратегията и подхода за устойчиво развитие на РО 3. Повишени компетенции на членовете на МИРГ вкл., и оперативен екип за управление на МСР 4. Договорен бюджет на стратегията поне на 80%
Индикатори за измерване на изпълнението на мярката:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Брой договорени проекти за изпълнение целите на стратегията 2. Брой качествено изпълнени дейности 3. Брой реализирани информационни събития 4. Брой организирани и проведени обучителни събития 5. Брой обучени представители на ЗС 6. Брой проведени срещи на ТГ за обсъждане и консултиране на проектни идеи по стратегията
Финансови параметри	Общо какъв процент от целия бюджет на стратегията: 2,70%
Интензитет	100% от общите допустими разходи

Мярка: Принос към текущите разходи на МИРГ, в размер до 10 % от бюджета на местната стратегия за развитие (номерация „и” съгласно Приложение 5 към Наредба 15/2010)

Основни цели:	Качествено управление на местната стратегия за развитие на РО ВЗР
Описание на предложените дейности:	Дейности за управление на стратегията от Наредба 15/2010
Допустими бенефициенти:	МИРГ „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат”
Очаквани резултати и действия:	<p>Допустими текущи разходи за управление дейностите на МИРГ:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Възнаграждения за екипа на МИРГ: <ol style="list-style-type: none"> a. Управител b. Координатор c. Технически сътрудник d. Външни експерти (2) Възнаграждения за допълнителен персонал/членове на екип на МИРГ; допълнителни експерти (3) Разходи за наем на офиси на МИРГ (4) Разходи за наем и/или закупуване на нова офис техника, друга техника или оборудване, необходими за осъществяване и управление на дейностите на МИРГ (5) Разходи за офис консумативи и канцеларски материали (6) Разходи за закупуване на лей автомобил под 150 к.с. и с до 5+1 места (7) Разходи за организиране на срещи на органите на МИРГ (8) Разходи за комуникация (телефони, интернет, пощенски, куриерски услуги), транспорт, отопление, ток, вода, необходими за реализиране и прилагане на местната стратегия за развитие и за извършване на дейностите на МИРГ (9) Разходи за преводачески услуги (10) Организационни разходи за провежданите семинари и обучения, работни и партньорски срещи, наем на зали и оборудване, подготовка и разпространение на

	<p>информационните материали и други дейности по популяризиране на МИРГ</p> <p>(11)Разходи за нощувки и дневни, предвидени в бюджета съгласно Наредбата за командировките в страната</p> <p>(12)Разходи за участия в изложения, конференции, срещи, обучения, както и разходи за участия в мероприятия на Националната рибарска мрежа, ФАРНЕТ, международни семинари и срещи за обмен на опит, при условие, че същите не са финансирани по реда на мярка 4.1. Б</p> <p>(13)Разходи, свързани с подготовката на бъдещи съвместни дейности между две или повече МИРГ, при условие че същите не са финансирани по мярка 4.1. Б</p>
--	---

VI. Индикатори за измерване изпълнението на местната стратегия за развитие

Индикатори за резултат	
Територия, покрита от МИРГ	1533,7 м ²
Население на територията, покрита от МИРГ	29 061 жители
Брой очаквани създадени работни места в резултат на изпълнението на местната стратегия за развитие	126 временни/50 постоянни
Брой проекти, предвидени за изпълнение от МИРГ за периода на прилагане на стратегията	78
Брой дейности за подобряване на капацитета на МИРГ (обучения, семинари и т.н.)	мин. 50
Брой души преминали обучения, участвали в семинари, фокус групи и други дейности за придобиване на капацитет на МИРГ	100

VII. Влияние на МСР върху околната среда

МСР ще постигне положителен ефект върху възстановяването и опазването на биоразнообразието в язовирите чрез планиране и въвеждане специални програми в някои от тях и реализиране на проекти, включващи мерки и конкретни стъпки за възстановяването и опазването на биоразнообразието, което ще доведе подобряване на тяхното състояние.

Една от стратегическите теми за устойчивото развитие на РО е създаване на механизми за възстановяване, съхранение и развитие на биоразнообразието в ихтиофауната и специално по отношение на семейство пъстървови и конкретно балканска пъстърва като застрашен вид. Като цяло за балканската пъстърва ще се направи оценка на наличните местообитания в РО и наличното състояние на реките и язовирите в РО, цялостен анализ на налични проблеми и приоритизиране на тяхното решаване. Анализирането и планирането ще се направи с участието и с партньорство на основните заинтересовани страни (държавни и общински институции, неправителствени организации, ловно-рибарски дружества) и ще доведе до план за действие за пъстървата в РО и синхронизирането му с годишните Национални планове за управление на опазването и защитата на рибните ресурси през периода на МСР. Това ще доведе до подобряване на състоянието на балканска пъстърва в РО.

Като хоризонтален приоритет опазването на околната среда е свързано с устойчивото развитие и ще се осъществи чрез интегриране на различните аспекти в опазването на средата. То е законово подсигурано, включително всички процедури за прилагането му, чрез Закона за защита на околната среда и Наредбата за условията, процедурите и методите за прилагане на плановете и програмите за опазване на околната среда и е в сила от 1.07.2004 г., като изцяло отговаря на Директива 2001/42/ЕС.

VIII. Оказване на влияние върху равнопоставеността между половете и участието на млади хора, жени и представители на малцинствата

В процеса на планиране на местната стратегия за развитие на Рибарската област „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат” са приложени всички принципи за равенство между половете и липса на дискриминация в съответствие с Регламент 1198/2006 и Оперативната програма за развитие на сектор рибарство.

В процеса на прилагане, мониториране и оценка на стратегията МИРГ ще гарантира, че съответните принципи ще бъдат взети предвид. Допустимите кандидати за финансиране на проекти по МСР ще могат да бъдат всички потенциални кандидати, без оглед на расова и етническа принадлежност, възраст или полова ориентация.

Подобно на национално ниво, така и в РО участието на жените и младежите в дейности от сектор „Рибарство” е силно ограничено.

МИРГ приоритетно ще работи за насърчаване на общностните групи на жени, младежи и представители на малцинствени групи за включване и активно участие в дейности от сектор „Рибарство”, с което ще постигне разширяване на тяхната роля за развитието на сектора.

Конкретни дейности в тази насока ще са:

- × Информационни срещи за представители на съответните на общностни групи за представяне на възможностите за реализиране на проектни идеи по МСР;
- × Въвличането на съответните представители в механизми за обсъждане и консултиране разработването на проектни идеи по МСР;
- × Насърчаване организирането на преквалификационни дейности за представителите на тези общностни групи;
- × Приоритетна подкрепа на проектни идеи, предоставени за одобрение от младежи, жени и представители на малцинствени групи, заети в сектор „Рибарство”;
- × Фасилитиране процеси по планиране на иновативни идеи за постигане целите на стратегията сред представителите на общностните групи от жени, младежи и малцинствени групи;
- × Въвличане и участие в механизми за оценяване на прилагането МСР и планиране за следващ програмен период;

За прилагането на МСР МИРГ ще се съобрази с националната правна рамка, регулираща недопускане на дискриминационни практики (Кодекс на труда, Закона за защита на дискриминацията).

IX. Допълняемост и демаркация на стратегията и мерките с други програми, стратегии и политики, изпълнявани на територията на областта

Заложените в местната стратегия за развитие (МСР) на РО „Високи Западни Родопи: Батак – Девин – Доспат” цели и приоритети са пряко обвързани и ще подпомогнат постигането на целите, които са заложиени в основните местни планови документи за развитие на трите общини Батак, Девин и Доспат: ОПР на община Батак, ОПР на община Девин, ОПР на община Доспат, Стратегия за устойчиво развитие на община Доспат като комплексна екотуристическа дестинация, общински планове и наредби, свързани с опазването на околната среда в трите общини. МСР е съобразена и ще допринесе и за постигането на целите и приоритетите и в действащите регионални планове и стратегии, които имат пряко отношение към РО „Високи Западни Родопи”.

С реализацията на МСР ще се получи допълняемост и добавена стойност към планираните цели и дейности от местните, регионални и национални планове и стратегически документи основно в частите им, които засягат: развитие на устойчив туризъм, диверсифициране на традиционните икономически дейности в РО, повишаване атрактивността на населените места, както и развитие и повишаване на капацитета на общностите и поощряване на сътрудничеството като форма за споделяне на опит и ресурси.

Планираните цели и дейности в стратегията са в пълно съответствие с целите на ос 4 „Устойчиво развитие на рибарските области” на ОПРСР, изразено чрез общата им насоченост към повишаване качеството на живот в областта, планирани на принципите на териториалния подход за развитие с активното включване и участие на заинтересованите страни в процесите на вземане на решения.

От друга страна планираните в МСР мерки и тяхното изпълнение ще допринесат за постигането на целите на ОПРСР в приоритетните оси 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура” и 3 „Мерки от общ интерес”, адресирайки устойчивото управление на естествените ресурси в РО.

Изпълнението на МСР е с допълващ ефект към други оперативни програми, мерки от които се реализират в РО, както и специфичните мерки по различните финансови механизми биха могли да допринесат за постигане на устойчивото развитие на областта.

Най-висока степен на обвързаност и възможно припокриване на интервенциите с друга оперативна програма има с Програмата за развитие на селските райони 2007 – 2013.

Основното пресичане е в териториалния подход за прилагането на мерките от ос 3: Качество на живот и ос 4: ЛИДЕР на ПРСР, а именно на територията на селските общини в България. По ос 4: ЛИДЕР териториите на трите общини са включени в три потенциални ЛИДЕР територии („Високи Западни Родопи” на териториите на общини Борино и Доспат, територия на община Девин и „Терра Бесика” на териториите на общини Батак и Ракитово). Първата територия има създадена Местна инициативна група за прилагане и управление на стратегия за местно развитие, с която е кандидатствала по поканата на Министерство на земеделието и храните за одобрение, а другите две територии са в процес на планиране на стратегии и потенциални участници по следващи покани на МЗХ по ос 4: ЛИДЕР.

Конкретните принципи за демаркация (разграничаване) са описани по-долу, след таблицата с илюстрирани обвързаност и допълняемост между планираните мерки в МСР с други финансови механизми. В таблицата са посочени и потенциални пресечни сфери на интервенция за целия период на прилагане на стратегията.

Обвързаност и допълняемост с други програми, стратегии и политики

Мярка и видове дейности	ОПРСР ²⁷	ОПР ²⁸	ПРСР ²⁹	ОПОС ³⁰	ОПРР ³¹	ОПРЧР ³²	ОПРКБИ 33	ФАР ТГ ³⁴	ГПЗ ³⁵
Преструктуриране и пренасочване на икономическите дейности, по-специално чрез насърчаване на екотуризма	Ос 3 – Мерки от общ интерес Ос 4	Мерки, насочени към икономич еско развитие на общините и по- конкретн о утвържда ването им като туристиче ски дестинац ии на	Мерки 311, 312, 313, 41 чрез МСР ³⁶		Мерки от ос 3 за развитие на туризъм	Ос 1: Насърчав ане на икономич еската активност и развитие на пазар на труда, насърчава щ включван ето			

²⁷ ОПРСР – Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“

²⁸ ОПР – Общински планове за развитие на трите общини Батак, Девин и Доспат, вкл. Общински стратегии за развитие на туризма

²⁹ ПРСР – Програма за развитие на селските райони

³⁰ ОПОС – Оперативна програма „Околна среда“

³¹ ОПРР – Оперативна програма „Регионално развитие“

³² ОПРЧР – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

³³ ОПРКБИ – Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“

³⁴ ФАР ТГ – Програма ФАР Трансгранично сътрудничество

³⁵ ГПЗ – Годишен план за зарибяване към Националната програма за подпомагане устойчивото развитие на рибните ресурси

³⁶ МСР – Стратегии за местно развитие, планирани в рамките на ос 4: ЛИДЕР от ПРСР

Мярка и видове дейности	ОПРСР ²⁷	ОПР ²⁸	ПРСР ²⁹	ОПОС ³⁰	ОПРР ³¹	ОПРЧР ³²	ОПРКБИ ³³	ФАР ТГ ³⁴	ГПЗ ³⁵
		основата на природния потенциал							
Разнообразяване на дейности чрез насърчаване на многостранна заетост на рибарите, посредством създаването на допълнителни работни места извън сектор „Рибарство”	Ос 3 – Мерки от общ интерес Ос 4	Мерки, насочени към диверсифициране на традиционните икономически дейности в общините	Мерки 311, 312, 41 чрез МСР			Ос 1: Насърчаване на икономическата активност и развитие на пазар на труда, насърчаващ включването	Ос 2 - Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда		
Създаване на добавена стойност към продукти от риболов и аквакултура	Ос 2 - „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка						Ос 2 - Повишаване ефективността на предприятията и развитие		

Мярка и видове дейности	ОПРСР ²⁷	ОПР ²⁸	ПРСР ²⁹	ОПОС ³⁰	ОПРР ³¹	ОПРЧР ³²	ОПРКБИ ₃₃	ФАР ТГ ³⁴	ГПЗ ³⁵
	а и маркетин г на продукти от риболов и аквакулту ра” Ос 3 – Мерки от общ интерес Ос 4						на благопри ятна бизнес среда		

Мярка и видове дейности	ОПРСР ²⁷	ОПР ²⁸	ПРСР ²⁹	ОПОС ³⁰	ОПРР ³¹	ОПРЧР ³²	ОПРКБИ ³³	ФАР ТГ ³⁴	ГПЗ ³⁵
Подкрепа за инфраструктура и услуги, свързани с малките рибарски стопанства и туризма, в полза на малки рибарски общности	Ос 3 – Мерки от общ интерес Ос 4	Дребномащабни инфраструктурни проекти, които в частност са в полза на рибарските общности	Мерки 321, 41 чрез МСР		Мерки от ос 3 за развитие на туризъм				
Възстановяване на производствения потенциал в сектор „Рибарство”, засегнат от природни бедствия или промишлени аварии	3.2. Мерки, предназначени за опазване и развитие на водната фауна и флора Ос 4			Дейности за изграждане на пречиствателни станции				Сътрудничество България – Гърция Приоритна ос 1: Качество на живот	Зарибителни дейности
Защита на околната среда в рибарските области, с цел запазване на тяхната привлекателност, обновяване и развитие на крайбрежните	Ос 3 – Мерки от общ интерес Ос 4	Мерки, насочени към опазване на	Мерки 322, 41 чрез МСР	Мерки за опазване на природно богатство				Сътрудничество България – Гърция Приоритна ос 1:	

Мярка и видове дейности	ОПРСР ²⁷	ОПР ²⁸	ПРСР ²⁹	ОПОС ³⁰	ОПРР ³¹	ОПРЧР ³²	ОПРКБИ ³³	ФАР ТГ ³⁴	ГПЗ ³⁵
рибарски селища и съхранение и развитие на природното и архитектурно наследство		природното и културно наследство в общините		, Natura 2000				тна ос 1: Качество на живот	
Хоризонталните мерки за придобиване на умения и улесняване подготовката и изпълнението на местната стратегия за развитие и за управление на стратегията имат пряко допълващо отношение към постигане целите на ОПРСР									

Принципи за разграничаване:

За различните политики, мерки и дейности се използват основните принципи за разграничаване:

- × според вида на обхванатата територия – МСР разглежда територията на трите общини като едно цяло и ще бъдат подкрепяни проекти, които допринасят за интегрираното развитие на областта; ще се подкрепят проекти, които се реализират в значимите за сектор „Рибарство” и развитие на риболовен туризъм места;
- × според вида на бенефициентите – МСР насърчава развитието на микро и малък бизнес от сектор „Рибарство”, както и разнообразяването на същия с дейности извън сектора;
- × според вида и/или мащаба на дейностите, подпомагани по отделните политики – мащабът на допустимите инвестиции е ограничен предвид икономическите характеристики на областта; за финансиране на по-мощабни инвестиции икономическата или екологичната сфера ще се търсят механизми за финансиране сред Структурните фондове на международно, национално, регионално ниво;
- × според създаването на административен координационен механизъм на програмно ниво за гарантиране на последователността и съгласуваността – основна роля в ефективното прилагане и управление на МСР има МИРГ „Високи Западни Родопи” (общини Батак – Девин – Доспат), която съгласно договореността с УО на ОПРСР и РА ще прилага принципи и практики, съответстващи на европейските стандарти за управление, последователност и съгласуваност на европейската помощ за развитие на рибарските области.

Разграничаване с другите мерки от Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”

Потенциално припокриване е възможно, когато кандидат предложи проектно заявление по МСР, за което е получил финансиране от ОПРСР (допустимо за мерки от ос 2 и ос 3). По МСР приоритетно ще се подкрепят по-малки по мащаб проекти, включващи интегрирани мултисекторни дейности, както и в условията за административно съответствие и критериите за качество на проектите се планират такива, които изключват допускане на двойно финансиране за дейности.

Всеки кандидат ще декларира липса на двойно финансиране, а в случай че междуременно получи финансиране за дейност подкрепена по МСР, ще бъде задължен да уведоми МИРГ.

Разграничаване с Общински планове за развитие на трите общини Батак, Девин и Доспат, включително Общински стратегии за развитие на туризма

Общинските планове за развитие не включват дейности от сектор „Рибарство”.

На средствата от общинските бюджети за развитие за определени приоритети и мерки се гледа като на потенциални източници на съфинансиране. Всяка община е член на МИРГ и се планират административни процедури за недопускане на двойно финансиране на дейности. Всеки кандидат ще декларира липса на двойно финансиране, а в случай че междуременно получи финансиране за дейност подкрепена по МСР, ще бъде задължен да уведоми МИРГ.

Разграничаване с Програма за развитие на селските райони и дейностите по стратегиите за местно развитие от ос 4: ЛИДЕР

Основното разграничение на планираната стратегия за развитие на рибарската област от интервенциите, планирани в стратегиите по ос 4: ЛИДЕР от ПРСР, е по отношение на сферата на дейностите – рибарство. В настоящата стратегия се планират дейности в подкрепа на бизнеса в сектор „Рибарство” и неговото разнообразяване, подкрепя се риболовният туризъм, които дейности са изключени за подкрепа от ПРСР.

Дребномащабните инфраструктурни инвестиции в МСР имат за цел подобряване и повишаване атрактивност на средата в полза на рибарските общности, докато тези, планирани по ПРСР, адресират необлагодетелстваните населени места в съответните селски територии.

Двете стратегии – по ОПРСР и ЛИДЕР, биха допринесли за цялостно, интегрирано развитие на туризма в цялата област, но ясно разграничавайки подкрепата за двата основни продукта: риболовен туризъм и селски туризъм. По МСР ще се подкрепят проекти, които са пряко свързани със сектор „Рибарство” и допринасят за постигане целите на ОПРСР.

Всеки кандидат ще декларира липса на двойно финансиране, а в случай че междуременно получи финансиране за дейност подкрепена по МСР, ще бъде задължен да уведоми МИРГ.

Разграничаване с Оперативна програма „Околна среда”

ОПОС подкрепя масштабни инвестиционни проекти (като пречиствателни станции във водите), които не са обект на подкрепа по МСР.

За всички дейности в проекти, които попадат в територии от Натура 2000, съответните проекти преди одобрение ще се проверяват за съответствие с разпоредбите на Закона за биоразнообразието и съответното вторично законодателство за прилагането му, както и

предвидените ограничения в заповедите за определяне на териториите и плановете им за управление.

Разграничаване с Оперативна програма „Регионално развитие”

ОПРР подкрепя мащабни инвестиционни проекти (инфраструктурни и такива, свързани с туристически национални обекти), които не са обект на подкрепа по МСР.

Общините Батак и Доспат са с население под 10 000 жители, поради което не са избираеми по туристическите мерки на ОПРР. Община Девин е избираема по мерките на ОПРР, но по ОПРР не се подкрепят дейности за развитие на риболовен туризъм.

За развитието на регионални туристически продукти и маркетинга на дестинациите (Операция 3.2 от ОПРР) МСР включва маркетингови дейности на ниво рибарска област и значение, докато ОПРР предвижда интервенции на регионално ниво – различно по административно-териториална уредба.

Всеки кандидат ще декларира липса на двойно финансиране, а в случай че междуременно получи финансиране за дейност подкрепена по МСР, ще бъде задължен да уведоми МИРГ.

Разграничаване с Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”

Подкрепата за професионална преквалификация по МСР е свързана със сектор „Рибарство” и е само за заети в сектора. Дейностите по МСР включват и инвестиционна подкрепа за заети в сектор „Рибарство” за модернизация и въвеждане на нови технологии и процеси за подобряване качеството на рибните продукти и такива от аквакултури. Интервенция 2.3 „Подобряване на условията на труд на работното място” на ОПРЧР не предвижда такива инвестиции.

Всеки кандидат ще декларира липса на двойно финансиране, а в случай че междуременно получи финансиране за дейност подкрепена по МСР, ще бъде задължен да уведоми МИРГ.

Разграничаване с Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”

Основното разграничаване с ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” (ОП „Конкурентоспособност”) ще бъде по целеви групи, територия и вид на дейностите.

МСР включва подкрепа за инвестиции в материални и нематериални активи за подобряване работата на заетите в сектор „Рибарство” и за постигане на съответствие със

стандартите Общността за съответните дейности. Разграничаването с мерките по ОП „Конкурентноспособност” е осигурено чрез различните видове бенефициенти – по ОП „Конкурентноспособност” не се подкрепят заети в сектор „Рибарство”.

Всеки кандидат ще декларира липса на двойно финансиране, а в случай че междуременно получи финансиране за дейност подкрепена по МСР, ще бъде задължен да уведоми МИРГ.

Разграничаване с Програма ФАР Трансгранично сътрудничество

Съществува потенциален риск от припокриване с проектите за икономическо и социално сближаване по ФАР, които се изпълняват основно чрез грантови схеми. Обикновено това са дребно мащабни операции за развитие на бизнеса, човешките ресурси и социална интеграция на уязвимите групи, които се изпълняват на територията на цялата страна и предоставят грантова помощ за различни по вид целеви групи.

Всеки кандидат ще декларира липса на двойно финансиране, а в случай че междуременно получи финансиране за дейност подкрепена по МСР, ще бъде задължен да уведоми МИРГ.

Разграничаване с Годишен план за зарибяване към Националната програма за подпомагане устойчивото развитие на рибните ресурси

Планираните дейности в МСР за зарибяване на водите имат единствената задача да повлияят на ефективното почистване на водоемите. Основното разграничение с националната програма за зарибяване е, че планираното в МСР зарибяване е любителско (извършено от частни лица), прецизно планирано с експерти на ИАРА.

Любителското зарибяване по смисъла на МСР ще окаже допълваща роля към Годишния план за зарибяване на водоемите в рибарската област, предвид ограничените ресурси, с които се изпълнява годишният план.

Любителското зарибяване трябва да отговаря на следните изисквания:

- да се зарибява само с растителноядни видове риба
- в ограничени по размер зони за по-голяма ефективност

Х. Процедури и изисквания за прилагане на МСР

Водещи принципи при планиране и прилагане на правилата и процедурите:

- × осигуряване на публичност и прозрачност на всички етапи от изпълнението на МСР
- × участие на заинтересованите страни и реално партньорство между участниците от различните сектори
- × избягване на конфликт на интереси
- × ясно разпределение на ролите и отговорностите
- × повишаване на капацитета на местно ниво за планиране и управление на МСР както и този за планиране и реализиране на устойчиви местни инициативи
- × ефективност на финансовото и административното управление
- × ефективно подпомагане на всички заинтересовани за разработване на предложения и успешно им финансиране
- × оперативност и гъвкавост в рамките на взаимодействие между органите на МИРГ, партньорите в МИРГ
- × координация и взаимодействие за осигуряване на връзка между финансираните дейности като основен елемент за ефективно изпълнение на МСР и интегрирано развитие.

Правилата и функциите в управлението на МСР се базират на разбирането, че е необходимо да се инвестират усилия както в управлението и администрирането на процеса по набиране на проекти, така и в дейности за повишаване на капацитета и повишаване на активността на членове на територията. МИРГ ще се стреми да осигурява в максимална степен необходимата методическа помощ, подкрепа и експертиза за планирането и подготовката на допустими за финансиране дейности, допринасящи за постигането за заложените от МИРГ цели в МСР.

Основни принципи при взимане на решения в рамките на партньорството

- × Наличие на представителство и кворум
- × Наличие на основание за взимане на решение
- × Спазване на процедури за протоколиране и публичност
- × Взимане на основни и значими решения с квалифицирано мнозинство на 2/3 от всички членове след задължително консултиране в рамките на консултативни механизми

В рамките на целия процес по подпомагане създаването на проекти и техния подбор, МИРГ цели да осигури среда за създаване на връзка между планираните проекти и дейности, достъп до подкрепа и консултиране, която да доведе до разработване и изпълнение на качествени предложения и общ дългосрочен ефект върху развитието на РО

Активната форма на консултиране и подпомагане в етапа на подготовка на предложения ще даде възможност за идентифициране на потенциални трудности с реализирането на проекта на ранен етап. Освен осигуряване на подкрепа, МИРГ се стреми да приложи предвидените процедури в максимално кратки срокове.

МИРГ планира да провежда сесии за набиране и оценка на проекти от 2 до 4 пъти в годината като планира да осигури възможност за достъп до всички мерки до края на втората година, след сключване на договора за финансиране. След отварянето им мерките по МСР ще бъдат отворени до изчерпване на финансирането, което е налично за тях, като предложенията ще се разглеждат в рамките на предварително определения график за провеждане на сесии за избор.

По предложение на Управителя УС на МИРГ ВЗР одобрява и обявява годишен календар за сесии за оценка на проекти

Пътят на един проект и работата на МИГ за осигуряване на качествено предложение, сключен договор и реализиран проект преминава през следните основни фази и последователност:

ФАЗА 1: ИНФОРМИРАНЕ И НАБИРАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ИНТЕРЕС

1. Провеждане на информационно – консултативни срещи
2. Покана за заявяване на интерес и подаване на идеи
3. Активно консултиране на идеите по отношение на съответствие с МСР, реалистичност и др.
4. Провеждане на срещи на Тематични групи
5. Подпомагане за разширяване, подобряване на идеята

ФАЗА 2 НАБИРАНЕ НА ПЪЛНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

6. Подготвяне и публикуване на писмена покана за кандидатстване, към която са приложени насоки и документи
7. Информирание, консултиране и подпомагане разработване на цялостни предложения (информационни консултативни срещи, подпомагане на подготовката на идеи, обсъждания в тематични групи);
8. Приемане и регистриране на заявления за кандидатстване.

ФАЗА 3: РАЗГЛЕЖДАНЕ, ОЦЕНКА И ОДОБРЕНИЕ

9. Извършване проверка за административно съответствие
10. Предоставяне на ИАРА за преглед по допустимост на подадените заявления и изготвяне на доклад с резултатите от проверката;
11. Разглеждане в УС и ОС на проектите и извършване на техническа оценка
12. класиране на проектните предложения и окончателно решение от ОС

ФАЗА 4: СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ, МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

13. Писмено информирание на кандидатите за одобрение или отхвърляне на проектите
14. Сключване на договори за финансиране
15. Мониторинг на изпълнението на сключените договори.
16. Подпомагане на бенефициентите при изпълнение и отчитане на договорите
17. Мониторинг на изпълнение на МСР
18. Докладване и актуализиране

За осигуряването и провеждането на тези етапи, МИРГ ще създаде и поддържа информационна система и база данни, която да позволи проследяемостта и движението на комуникацията с потенциалния кандидат и подадени и реализирани проекти.

Конкретни правила

1. Информирание, консултиране и подпомагане на подготовката на идеи и проекти на потенциалните кандидати и популяризиране на възможностите за кандидатстване при спазване а правила за прозрачност и публичност

1.1. Всички потенциално заинтересовани лица имат еднакъв и едновременен достъп до еднакъв обем информация. За гарантирането му се прилагат следните механизми:

- основна форма на консултиране са групови срещи, от които се изготвя протокол и се публикува на страницата и писмени информации, също публикувани на страницата

- по телефона и в индивидуални срещи могат да се правят само справки, при които членовете на екипа се ограничават до възпроизвеждането на вече обявена писмено информация. Ако бъде подадено запитване относно факти или обстоятелства, за които до този момент не е публикувана информация или консултация, екипът се стреми с предимство да публикува отговора на страницата, за да бъде достъпна на всички.

- Екипът насочва заинтересованите лица да подават запитванията си писмено, особено ако става дума за по-комплексни въпроси и публикува запитването заедно с отговора на страницата в рамките на 3-4 работни дни.

- Информация за информационни събития и обучения се публикува на страницата на МИГ

1.2. Екипът на МИРГ изготвяне на комуникационен план и го предлага за одобряване от УС;

1.3. Екипът на МИРГ вписва в създаден за целта регистър с представени проекто идеи, до който имат достъп всички членове на МИРГ и организира тематични обсъждания с цел подпомагане на доразработването на идеите

2. Подготовка и публикуване на покани за кандидатстване с проекти и прием на предложения

2.1. Кандидатстването с проекти на потенциалните бенефициенти от РО, стартира след официалното публикуване на покана за набиране на проекти от екипа на МИРГ ВЗР.

2.3. Поканите (обявите) се изготвят от екипа и се одобряват преди публикуването от УС на МИРГ.

2.3. Поканите се публикуват:

- × В поне 2 местни вестника
- × На Интернет страницата на МИРГ
- × На Интернет страниците на партньорите в процеса на изпълнение на СМР при необходимост
- × Постава се на информационно табло в офиса на МИРГ и други информационни

табла обособени от партньорите

2.4. Приемането и регистрацията на проектните предложения в офиса на МИРГ се извършва по регистрационен режим, разписан и следен от Управителя в периода след отваряне на покана за съответната мярка

2.5. Проектите се приемат от служител на офиса на МИРГ, определен от Изпълнителния директор с решение, като се регистрират във входящата поща на МИРГ и се записват в електронен Регистър за набиране на проектни предложения (заявления) с нарочно създаден за този вид документи регистрационен индекс.

2.6. За спазване на процедурата по прием отговаря служител на МИРГ определен с решение на Председателя на УС

2.7. МИРГ създава информационната система съдържа следните регистри:

- × Регистър на подадените заявления към МСР. Регистър на протоколите от оценка за административно съответствие и допустимост, и техническа оценка
- × Регистър на решенията на УС и ОС
- × Регистър на договори за финансиране

3. Разглеждане и одобрение на проектни предложения

Конкретни и подробни правила за тази отговорност ще бъдат разработени след предоставяне на насоки от ИАРА.

Според основните документи на МИРГ, Общото събрание взема окончателно решение за одобрение или отхвърляне на проектни предложения по предварително решение на УС като:

(1) При провеждане на заседание на ОС за одобрение или отхвърляне на проектните предложения, присъстващите подписват декларация за липса на конфликт на интереси.

(2) Общото събрание взема решения за одобрение и/или отхвърляне на проектните предложения във връзка с изпълнение на МСР с единодушие, ако отговарят на условията предвидени в действащото законодателство;

(3) При провеждане на заседание на ОС за одобрение или отхвърляне на проектните предложения, присъстващите подписват декларация за липса на конфликт на интереси.

(4) Членове на МИРГ, участвали в консултиране и/или изготвяне на проектно предложение, нямат право да участват в заседанието на УС и ОС за одобрение или отхвърляне на същото проектно предложение.

Подробни правила за свикване на редовни и извънредни заседания на ОС са описани в Устава на МИРГ.

Основна отговорност по организирането на този процес и спазването на правилата ще има Управителя на МИРГ и УС

XI. Рамка за мониторинг и оценка

Правила за мониторинг на изпълнението на сключените договори към МСР и посещения на място, идентифициране и докладване на нередности

В съответствие с избраната методология на планиране стратегическата рамка е представена като стратегическа карта с четири основни направления:

- × Направление № 1: Цели за конкурентноспособно териториално развитие (включва стратегическите цели на ниво РО)
- × Направление № 2: Специфични цели на мерките (включва очакваните промени на ниво основни заинтересовани страни и конкретно бенефициенти и „потребители“)
- × Направление № 3: Организационна ефективност (включва организационни цели и задачи на МИРГ)
- × Направление № 4: Обучение и развитие (включва цели за развитие на компетентност (познания и умения) на представители на основни заинтересовани страни)

Тези четири направления са с взаимосвързани цели (изпълнението на целите на по ниското ниво е предпоставка за изпълнение на целите на по високото ниво като най-ниското ниво е направление №4, а най-високото ниво е направление №1) и са обвързани със система от показатели/индикатори, съответстваща на взаимосвързаните цели.

Първите две направления ще се реализират в рамките и при условията на мярка 4.1. като за тях са планирани конкретни показатели, а вторите две направления ще се реализират в рамките и при условията на мярка „З“, съгласно Наредба 15. Последните са свързани с управлението на МИРГ като организация, която ще реализира/прилага МСР и с развитието на компетентност (познания и умения) на ключови представители на основни заинтересовани страни. Т.е. те са обвързани с организационните цели на МИРГ и целите, насочени към предоставяне на методическа помощ на основните заинтересовани страни.

В съответствие с горното за целите на процеса на мониторинг и оценяване в рамките на прилагането на МСР ще се прилага следната рамка:

1. При стартирането на прилагането на МСР **ще бъдат определени базисните нива на планирани конкретни показатели**, за които в момента няма налични данни (чрез планирани проучвания)
2. На основата на тези базисни нива **ще бъдат определени крайните и междинните стойности на избраните показатели, начина на събиране на информация за тяхното**

развитие (методи за събиране на информация, честота на събиране на информация и източник на информация). За целта в рамките на МСР са **планирани годишни проучвания, свързани със събирането на информация за развитието на индикаторите**

3. В края на всяка година на основата на планираните конкретни показатели и резултатите от годишни проучвания, свързани със събирането на информация за развитието на индикаторите ще бъде изготвян годишен доклад за напредъка при реализирането на МСР

4. В края на целия период на прилагане на МСР (2015 г.) ще бъде проведено **проучване за цялостното изпълнение на МСР изготвен доклад за реализирането на МСР**

4.1. В съответствие с избраната методология на планиране на стратегическата рамка като стратегическа карта с четири основни направления за целите на **техническата оценка и класирането на проектите, както и за осъществяване на мониторинг върху тяхното изпълнение ще бъде разработен списък с основни критерии** за оценка и тежест на всеки критерий, както и от допълнителни критерии, които са утвърдени от ОС. Изработва се план за мониторинг и оценка от Управителя на база на експертна помощ

4.2. Екипът МИРГ и при необходимост външни експерти, наблюдават техническото и финансовото управление на договорените проекти, като преглеждат документацията на проектите и посещават проектите на място. В посещенията на място се включва и член на УС. Всяко посещение се извършва поне от двама служители на МИРГ и или наети за целта външни експерти. Може да участва и член на КС.

4.3. Посещенията на място за наблюдение по изпълнение на дейностите по проекта се извършват в следните случаи: **а)** подготовка на заявка за междинно плащане по проект, **б)** подготовка на заявка за окончателно плащане по проект и **в)** най-малко 1 текуща проверка по време на изпълнението на проект.

4.3. След всяко посещение се изработва протокол, което се добавя към досието на проекта.

4.4. Изготвят се текущи поне един път на три месеца доклади към УС за проведения мониторинг

4.5. Резултатите се отразяват в междинни отчети по МСР и се предоставят за целите на външна оценка на МСР, предоставят се на УС и се изпращат до ИАРА

4.6. При идентифициране на рискове в изпълнението на проекти на МСР или нередности Се изготвя протокол, разглежда се от УС и се изпраща до ИАРА;

4.7. При последващ мониторинг се проследява спазване на мерките за отстраняване на констатираните проблеми и направените препоръки при предишното посещение.

5. Правила за отчетност по изпълнение на МСР, изготвяне на външни оценки

5.1. Всяка година до 31 декември екипът на МИРГ изготвя Годишен доклад, съдържащ

финансов отчет и отчет за изпълнение дейности по прилагане на МСР през текущата година и го внася да одобрение от УС съобразно индикаторите на МСР.

5.2. Обект на проследяване за целите на изготвяне на годишния доклад са и следните индикатори: брой и стойност на подадените заявления, брой и стойност на одобрените заявления, брой и стойност на сключените договори, брой и стойност на подадените искания за плащане, брой и стойност на одобрените искания за плащане, брой и стойност на успешно приключилите проекти.

5.3. Информацията се събира от екипа, използват се проведени външни оценки на СМР и се обобщава в таблиците с индикаторите за наблюдение по отношение изпълнение на стратегията и на всяка мярка.

5.4. Външна оценка се провежда всяка година от външен оценител

5.5. За целите на изготвяне на финалния отчет, МИРГ провежда годишно представяне на напредъка

5.6. След одобряване на доклада от ОС по напредъка, се изпраща на ИАРА

6. Правила за актуализиране на МСР

Актуализацията на местната стратегия за развитие е допустима след изтичане на първата година от нейното одобрение от ИАРА. За актуализиране на местната стратегия за развитие МИРГ извършва годишно оценяване и изпраща в писмен вид подробна обосновка до ИАРА - София, за необходимостта от нейното актуализиране.

Обновяването и допълването на МСР се извършва при спазване на следните етапи и отговорности:

6.1. Предложения могат да правят Екипа, Тематичните групи/консултативни механизми или редовни членове на МИРГ

6.2. предложенията се обсъждат и приемат от ОС след задължително консултиране с партньорите

6.3. След вземане на решение от Общото събрание по правилата за вземане на решения Екипът изготвя предложение и изпраща до ИАРА

7. Правила за осигуряване на информация и прозрачност и осигуряване участието на общността при планиране и управление на МСР

7.1. Координаторите на ТГ представят предложения до Управителя и УС. УС разглежда предложения от ТГ на редовните си заседания.

7.2. Преди изготвяне на окончателния годишен доклад по МСР за разглеждане от ОС и представяне пред УО, МИРГ организира веднъж годишно обществено обсъждане за

представяне и обсъждане на резултатите от финансираните проекти

7.3. Общи правила за публичност и прозрачност включват:

- Осигуряване на възможност за публично представяне на идеи
- Публикуване на сайта на предоставените идеи и заявки за интерес
- Описание и публикуване на подадените проекти на интернет сайта при регистрирането и подаването им
- Публикуване на основна информация за одобрените проекти на сайта
- Публикуване на информация за одобрените по административно съответствие
- Публикуване на информация за техническата оценка след приключване на процеса на оценка
- Информация на сайта и редовна информация до членовете на МИРГ за проведен мониторинг и за резултатите от него на осъществените проекти
- В сайта на МИРГ се осигурява пространство с достъп за членовете на МИРГ за обмен на информация
- Публичен достъп до протоколи и решения на УС

8. Дейности за популяризиране и комуникационна стратегия

Планиране и реализиране на комуникационна стратегия, насочена към популяризиране на МСР, информиране и публичност:

- Създаване на информационни канали и текущо управление на информацията (интерактивна уеб страница, информационни точки поне 9 в цялата РО)
 - Разработване печатни публикации (индикативни: 3месечен бюлетин, годишен отчет двуезичен, цялостен доклад от прилагането на МСР и печатни материали, презентиращи РО – плакати, дипляни, инфо картички и др.)
 - Разработване и размножаване на формуляри и обучителни материали
 - Разработване и реализиране на радио предавания, телевизионни предавания и реклами
 - Изработване на информационни табели и банери за популяризиране на МСР и процеса на прилагане
 - Организиране на информационни срещи, работни срещи на тематични групи и годишно обществен форум
- Организиране на информационни събития като общностни празници за представяне на постигнатите по МСР резултати и генериране на нови идеи

Приложения

Матрица с основни функции и нива на взимане на решения по прилагане на МСР и управление на МИРГ

Разпределението на отговорностите е отразено в органиграма, работни длъжностни характеристики, правила за работа на УС и ще се актуализира при насоки и допълнителни изисквания от ИАРА

<i>Задължение и задачи на МИРГ</i>	<i>Персонал</i>	<i>Управител (У), Председател (ПУС)</i>	<i>Общо събрание (ОС) + Контролен съвет (КС)</i>	<i>Консултативни механизми</i>
Привлича общности и лица в изготвяне на проекти	Разработва план Координира дейности Изработва информационни материали и реализира информационни дейности Подпомага създаването на тематични групи	Одобрява основни дейности като част от план и следи за изпълнение на тримесечие Участва в информационни дейности Контролира		Тематични групи за обсъждане на потенциални идеи
Подготвяне на покана и пакет за кандидатстване	Изготвя предложение	На заседание на УС одобрява стартиране, график на процедура, съдържание пълно мнозинство		
Работи в тясно сътрудничество с кандидати пи потенциални кандидати	Осигурява организация за информирани и всекидневен достъп Участва в тематични групи Идентифицира и организира тематична експертна помощ	Контролира Участва в тематични групи	Участва в тематични обсъждания	
Популяризира възможностите за кандидатстване	Подготвя и изпълнява план за информационни и консултативни дейности,	Одобрява план. УС участва в информационно консултативни срещи. Контролира наличие на публичност и прозрачност		Тематични групи се създават за целите на обсъждане на възможни идеи и осигуряване на

				консултиране в процеса на разработване на идеи
Консултира относно процеса	Разработва материали, осигурява достъп до консултиране, осигурява външни експерти за консултиране	Контролира		Функционират с цел подобряване на проектните идеи
Подготвя и обявява покани	Подготвя	Разглежда, Одобрява	ОС одобрява критерии	
Извършва прием заявления за кандидатстване и създава база данни	Организира и извършва	Контролира		
Извършва оценка	Спазва правила предоставени от ИАРА	Разглежда и предлага	ОС одобрява КС следи за конфликт на интереси	
Предоставя на ИАРА предложения с положителна оценка по административно съответствие	Изготвя	Одобрява		
Организира заседания на ОС	Подготвя	Разглежда и формира предварително становище за целите на заседанието	Одобрява проекти КС контролира конфликт на интереси	
Изпраща доклад до ИАРА с решение на ОС	Изработва	Одобрява, ПУС подписва		
Подпомага подготовката на заявките за плащане	Извършва	Контролира		
Писмено информиране на кандидатите за одобрение или отхвърляне на проекта	Организира и извършва на база на протокол и описание на аргументи Изпълнява в съответствие с	ПУС подписва	Членовете на КИП изготвят аргументи за отхвърляне	

	правила за публичност и прозрачност			
Участва в договор за финансиране на проекти	Преглед	Съгласува с ИАРА ПУС подписва		
Извършва цялостно наблюдение по изпълнение на МСР и отделните проекти	Разработва план с експертна помощ Извършва посещения на място Организира на външна оценка Събира информация Поддържа база данни Представя доклади на консултативни механизми и тематични групи Публикува доклади за напредъка по проекти и МСР на страницата на МИРГ	Одобрява план Разглежда и одобрява план за мониторинг . Участва в посещение на място Разглежда и контролира на база на текущи доклади от МИРГ за напредъка на проекти. Одобрява препоръки към бенефициенти за подобряване на изпълнението	Обсъжда доклади от мониторинг и външна оценка Обсъжда и приема предложения за актуализиране на МСР	Обсъжда доклади от мониторинг и външна оценка Изработва предложение за актуализиране и препоръки към изпълнението на проекти
Докладва на ИАРА	Подготвя годишен доклад и Доклад за напредъка на отделни проекти веднъж на 6 месеца и след приключване на всеки проект (да се съгласува с ИАРА) Идентифицира и представя на УС информация за нередности Предоставя доклади за външна оценка на ИАРА Предоставя одобрени от ОС	Разглежда и одобрява годишен доклад след обсъждане и в ТГ и предлага в ОС Разглежда данни за нередности и одобрява за изпращане в ИАРА	Разглежда и одобрява годишен доклад	Обсъжда

	отчети и доклади по изискванията на ЗЮЛНЦ Предоставя всяка изисквана информация			
Актуализиране на МСР	Изработва становище на края на годината предвид предложения от ТГ и външна оценка и изготвя предложения за УС Представя в рамките на годишно представяне на напредъка през заинтересовани страни	Разглежда и приема становище	Одобрява	Изработва предложения
Планиране и провеждане на анализи и проучвания за постигане на целите на МИРГ	У подготвя предложение, идентифицира и възлага на изпълнители като спазва процедури за конкурс и или ЗОП	Одобрява Годишен план за дейността и годишен бюджет разглежда текущ отчет за изпълнението му. Избор на оферти над 30 000 лв. от Комисия на УС		Участват
Осигуряване на информация за територията и за стратегията за местно развитие (изследвания, наблюдения и др.)	Организира и провежда , провежда конкурси, възлага	Одобрява Годишен план за дейността, разглежда текущ отчет за изпълнението му Избор на оферти над 30 000 лв. от Комисия на УС	-	
Интернет страница – поддържане	Организира поддръжката и обновяването на информацията,	Наблюдава изпълнението на правилата за прозрачност	Контролен съвет контролира за точност, навременност и изчерпателност на информацията	Предлагат
Планиране и провеждане на Обучения	Предлага, Организира и	Одобрява план за организационно развитие	участват	консултират

	Привлича обучители , възлага , контролира			
Провеждане на публични обсъждания за годишно представяне на резултатите от проекти, обсъждане при процедура за обновяване на стратегия	Подготвя план, организира, провежда	Одобрява в рамките на годишен план, Участва	Контролен съвет - контролира за точност и изчерпателност на представяне на резултатите от проекти	Излагат становища и предложения
Длъжностни Характеристики		Одобрява		
Договори	Изготвя проект,	одобрява		
Подбор на ИД		Изготвя процедура, избира комисия за подбор одобрява кандидата с 2/3 мнозинство		
Подбор на екип	Управителя участва	Изготвя процедура, избира комисия за подбор на екип (одобрява кандидата		
Договори и споразумения с екип		ПУС Подписва		
Контрол и оценка за ефективността от работата на У		Провежда		
Обучение на Екипа	Организира на основа решение на УС	Одобрява (План за действието на МИРГ)		
Закупуване на офис техника и софтуер	В зависимост одобрен финансов план от стойността прилага правила за финансово управление	Одобрява над 30 000 лева	Контролен съвет Контролира	
Режийни и офис консумативи	Подписва (в съответствие с договора за управление и пълномощия	Одобрява	Контролен съвет Контролира	
Възлагане договор на стойност над Е 15 000	Предлага, Организира процедура	Одобрява ПУС Подписва	Контролен съвет Контролира	

Споразумения за съвместна дейност (С РО и други, с държавни органи, с други МИРГ, бизнес, и др.)	Преговаря Предлага проект за Споразумение	Възлага преговори Одобрява Споразумението ПУС Подписва	Контролен съвет Контролира	
Участие на МИРГ и нейни представители в дейности на Националната и Европейската селски мрежи	Предлага	Одобрява		

Представяне на партньорите в МИРГ:

№	Партньори	Име на представител на партньора	Специфични отговорности в потенциалната МИРГ	Участие при взимане на решения (%)
Представители на публичния сектор (общини в РО):				25%
1	Община Батак	Петър Паунов, кмет	член на УС – ангажира се с изпълнение на всички задължения като член на УС , осигуряване на информиране и взаимодействие с Общинската власт Ангажира се с предоставянето на пространство за офис и ресурси за поддръжката му в общината, който да осигури възможност за обслужване на персонала на МИРГ и заседания на УС като централен офис. Нефинансовият принос за този ангажимент се оценява на около 11 000 лева за периода на прилагане на МСР. Описание на предоставения офис за целите на изпълнение на координационната и експертна функция на Координатора е описана в Декларация за предоставяне на този принос като приложения към Заявлението	
2	Община Девин	Здравко Василев, кмет	член на УС – ангажира се с изпълнение на всички задължения като член на УС , осигуряване на информиране и взаимодействие с Общинската власт Ангажира се с предоставянето на пространство за офис и ресурси за поддръжката му в общината, който да осигури възможност за обслужване на персонала на МИРГ и заседания на УС като централен офис. Нефинансовият принос за този ангажимент се оценява на около 7 000 лева за периода на прилагане на МСР. Описание на предоставения офис за целите на изпълнение на координационната и подпомагаща функция на Техническия сътрудник е описана в Декларация за предоставяне на този принос като приложения към Заявлението # 16	
3	Община Доспат – водещ партньор	Антим Даринов Пържанов, кмет	Председател на УС – ангажира се с изпълнение на всички задължения като Председател на УС , осигуряване на информиране и взаимодействие с Общинската власт Ангажира се с предоставянето на пространство за офис и ресурси за поддръжката му в общината, който да осигури възможност за обслужване на персонала на МИРГ и заседания на УС като централен офис. Нефинансовият принос за този ангажимент се оценява на около 7 000 лева за периода на прилагане на МСР. Описание на предоставения офис за целите на изпълнение на координационната и подпомагаща функция на Техническия сътрудник е описана в Декларация за предоставяне на този принос като приложение към Заявлението # 16	
Представители на неправителствени организации/гражданския сектор:				50%
4	Туристическо дружество „Батьовци” – Батак	Васил Вранчев	Председател на КС. Ангажира се с изпълнението на всички отговорности за изпълнение на функциите на КС, описани в Устава на МИРГ	
5	Сдружение „Инициативна група Доспат”	Красимир Красенов	Член на ОС – ангажира се с изпълнението на всички задължения като член и участие в тематична група	
6	Местна Инициативна Група „Високи	Адалберт Ферев	Член на УС – допълнително се ангажира с осигуряване на връзка и взаимодействие с действията с МИГ за територията на община Доспат	

	Западни Родопи”			
7	СЛР – ЛРД Батак	Петър Димов	Член на УС – допълнително се ангажира се с участие в тематична група на база на експертиза в сферата на маркетинга и разработването на търговски продукти	
8	СЛР – ЛРД Девин	Владимир Пейков	Член на УС - допълнително се ангажира се с участие в тематична група на база на експертиза в сферата околната среда	
9	ОСЛР Доспат – Доспат	Румен Сариев	Участие в тематична група на база на специфичен опит и експертиза в сектор рибарство	
Представители на стопански сектори:				25%
<i>Представители на рибарския сектор (физически лица или ЕТ, юридически лица):</i>				67% от целия стопански сектор
10	„Салвелинус – Рея Фиш” КД	Валери Баронов	Член на УС ангажира се с изпълнение на всички задължения като член на УС, участие в конкретна тематична група на база опит и достатъчна експертиза в производство, маркетинг и търговия с риба и рибни продукти	
11	Пламен Велинов Мочовски, Физическо лице, генерален пълномощник на „Вида Комерс”, собственик на рибовъдно стопанство	Пламен Мочовски	Член на КС	
<i>Представители на друг стопански сектор:</i>				33% от целия стопански сектор
12	СОЛЕ – ЕООД – Доспат	Радослав Зелев	Член на КС	

ⁱ Проведени работни срещи:

1. две работни срещи между кметовете на общини Доспат и Батак (05/10/10 и на 12/11/10)
2. работна среща между кметовете на общини Доспат и Девин (06/10/10)
3. работна среща на двамата експерти & общински координатор с Радослав Зелев – представител на бизнеса от Доспат на (09/09/10 г.)
4. работна среща на КЕ 11/1/10 г.
5. работна среща между Председателя на общински съвет Доспат и Председателя на общински съвет Девин (20/10/10)
6. работна среща на експерт & общински координатор с Пламен Мочовски - управител на „Вида комерс” ООД Триград (рибарник и люпилня)
7. работна среща на експерт & общински координатор с Владимир Солаков, председател на УС на Сдружение на хотелиери, ресторантьори и търговци „Девин – Родопска приказка” Ъ Пещерно дружество – Девин (12/10/2010 г.)
8. три работни срещи на експерт и общински координатор с Валери Баронов основен собственик на „Салвелинус – Рея-Фиш” КД (садково стопанство на язовир Доспат) и „Рея Фиш” ООД (рибопреработвателно предприятие) -
9. работна среща на експерт и координатор с Владимир Пейков, Ловно-рибарски съюз – Девин
10. работна среща на общински координатор с представители на П.А.Л. БГ (собственик на рибарник), Девин и „Агротексим” ООД (собственик на рибарник „Брезе” и Рибарска хижа), Девин – 05/09/10
11. работна среща на експерт и общински координатор с Николай Урумов - БЛРС „Сокол” (собственик на рибарник и люпилня на язовир „Тошков чарк”) – 06/10/10
12. работна среща на двамата експерти с Георги Марков - представител на “Беглика Фест”
13. общинска информационна среща в Девин, Доспат і Батак
14. работна среща със зам. директор Бочуков - ДЛС “Извора” - Рибарник & Люпилня “Настан”
15. три работни срещи със Мариана Калчева - Салвелинус - Рея-Фиш КД & Рея-Фиш ООД
16. две работни срещи на експерт и общински координатор с Румен Сариев – ОСЛР – Доспат

ii **Водни площи в РО**

Язовир	Доспат	Въча	Тешел	Цанков камък	Батак	Голям Беглик	Широка поляна	Малък Беглик	Тошков чарк	Дженевра	Караджа дере
Собственост и управление	държавен	държавен	държавен	държавен	държавен	държавен	държавен	държавен	държавен	държавен	държавен
Площ	22 000 дка	4970 дка	100 дка		22 080 дка	4 125 дка	4 044 дка	356 дка	254 дка	50 дка	67 дка
Обем	обем 447,13 млн.куб. м;	обем 226,12 млн. Куб.м		111 млн. куб.м.	315 млн.куб. м;	62,1 млн. куб.м.;	24 хил. куб. м;	1,6 млн. куб.м			
надморска височина	1200 м.				1100м	1527 м	1500м				
Видове риба	шаран, кефал, червеноперка, уклей, костур	бял амур, платика, бяла риба, бабушка, каракуда, речен кефал, костур, скобар, сом, уклей, шаран, червеноперка и щука			костур, кефал, червеноперка, толстолоп, шаран, сом	Дъгова пъстърва, сивен, балканска пъстърва, кефал, уклей, маришка мряна, сребриста каракуда, шаран, бабушка, речен костур	сив кефал, американска пъстърва, костур; червеноперка		балканска пъстърва, костур, червеноперка		
Използване на язовира	стопански и любителски риболов	стопански и любителски риболов	любителски риболов		любителски риболов	любителски риболов	любителски риболов	любителски риболов	любителски риболов	любителски риболов	любителски риболов

iii **Производители на аквакултури, опериращи в РО**

Рибовъдни ферми тип “садково стопанство”:

1. **“Салвелинус - Рея-Фиш” КД** - садково стопанство на язовир “Доспат” (оперираща в община Доспат и със седалище в община Доспат):

“Рея Фиш” ООД е създадена 1994 година и е приватизатор на Рибното стопанството в Доспат. “Салвелинус - Рея-Фиш” КД е създадено през 1994 год. с основно участие на “Рея Фиш”. Садково рибно стопанство е с местоположение в язовир “Доспат” (землището на Доспат) и е най – голямото пъстървово стопанство в Централна Източна Европа, разположено е на площ от 1000 декара. “Производствената квота” (разрешеното количество от РИОСВ) е 900 тона/годишно допустимо производство). През последните две години годишното производство е около 900 тона.

2. **“Еврокорект” ЕООД** - садково стопанство на язовир “Въча” (опериращ в община Девин, но със седалище в община Пловдив):

Садково рибно стопанство на фирма "Еврокорект" е с местоположение язовир Въча (землището на с. Осиково, община Девин)

Рибното стопанство включва 14 садки в язовир „Въча”, в които се отглежда основно дъгова пъстърва (около 40 тона годишно), както и малки количества шаран (10-12 тона)

"Еврокорект" ЕООД е основана през 1996 г. и е със седалище в гр. Пловдив и развива и друга търговска и производствена дейност (търговия с дрехи втора употреба, обработка и производство на дървен материал).

"Еврокорект" ЕООД произвежда седем различни модела лодки от стъклопласт с марката „Видра”, предназначени за лов, риболов и туризъм, водно колело с марката „Видра”, както и контейнери за превоз и търговия с жива риба и машина за сортиране на риба.

3. **ЕТ “НИК-60” - садково стопанство на язовир “Въча” (на територията на община Девин, но със седалище в Пловдив) – в процес на изграждане:**

ЕТ “НИК-60” произвежда прясно и дълбоко замразена пъстърва и различни видове деликатеси (извън територията на РО)

В момента изпълнява проект за „Увеличаване и модернизация на рибопроизводството проект на стойност 2 334 991 лв. (размерът на одобрената безвъзмездна финансова помощ е 1 400 995 лв.) по мярка 2.1 „Производствени инвестиции в аквакултурата” от Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”. В рамките на проекта ще бъдат извършени инвестиции в два рибовъдни обекта, единият от които е „Садково стопанство - Въча” при язовир „Въча”, намиращ се на около 12 км южно от стената на язовир Въча, където ще се отглеждат по супер интензивна технология студенолюбиви и топлолюбиви видове риби (шаран, пъстърва, сом) в садки.

Рибовъдни ферми тип “басейново стопанство”

1. **“П.А.Л. БГ” ООД, опериращ в три рибарника в община Девин със седалище в София:**

- Рибарник Девин -1
- Рибарник Девин -2
- Рибарник Девин – 3

2. “Агротексим” ООД – Рибарник “Брезе” – опериращ в община Девин и със седалище в Девин; “Агротексим” ООД е клон на “Агротексим” ЕООД - София, развиваща друга търговска дейност

АГРОТЕКСИМ ЕООД е регистриран през 1998 г. с основна дейност като доставчик на консумативи за земеделски производители (препарати за растителна защита, торове, посадъчен материал, инвентар, ветеринарни препарати и витамини). Търговия със земеделска продукция, туризъм, производство на селскостопански и животински продукция (малини, посадъчен материал и американска дъгова пъстърва).

Рибното стопанство на фирма “Агротексим” ООД е с местоположение на река “Широколъшка” в землището на с. Беден, община Девин и разполага с пет басейна за риба, в които се отглежда зарибителен материал в собствена люпилня за собствени нужди и дъгова пъстърва (около 3.5 тона годишно)

“Агротексим” ООД притежава “Рибарска хижа”. “Рибарската Хижа” е разположена в региона на гр. Девин в долината на река “Широколъшка”, на 684 м над морското равнище и предлага топла минерална вода за балнеолечение, извираща от Беденския минерален извор. Хотелската част на комплекса разполага със 18 двойни стаи и 6 апартамента.

“Рибарската Хижа” предлага като допълнителни услуги.

- × Закрит минерален басейн целогодишно
- × Сауна
- × Специално разработеното меню комбинира ястия от българската, родопската и рибната кухня, приготвени по специални рецепти.
- × Лоби / Бара - 30 места
- × Ресторант – 60 места
- × Лятна градина на “Рибарската Хижа” - 30 места.
- × Детска площадка, конна езда, тенис на корт

3. Държавно ловно стопанство „Извора”– Девин - Рибарник “Настан” (опериращ в община Девин и със седалище в Девин):

В ДЛС “Извора” – Девин в Люпилня “Настан” се уговяват:

- × около 10 тона годишно дъгова пъстърва
- × около 2 тона годишно балканска пъстърва

4. “Топчиев” ЕООД – арендатор на Рибарник Девин – 4 (опериращ в община Девин, но със седалище в Пловдив);

Рибното стопанство „Девин – 4” (собственост е на Държавно ловно стопанство „Извора”) се стопанисва от фирма „Топчиев” ЕООД - гр. Пловдив е с местоположение в землището на гр. Девин, община Девин. Рибното стопанство „Девин – 4” е с 15 водни басейни със застроена площ 1530 м², в която отглежда се американска дъгова пъстърва (около 10 тона годишно)

5. **“Сокол – БЛРС” ЕООД - Рибарник & люпилня - Язовир “Тошков чарк” (опериращ като несамостоятелен административно клон в община Батак, но фирма “Сокол” е със седалище в София).**
6. **“Вида комерс” ООД очаква разрешително за дейността си в (община Девин и със седалище в община Девин)**
 1. Рибарник Триград – 1
 2. Рибарник & люпилня Триград – 2 (Девин)

“Вида комерс” ООД е наследник на “Булриб Рибарица” ООД (с. Рибарица, Тетевен)

Риболюпилни

Стопанства с риболюпилни:

1. ДЛС “Извора” - Люпилня “Настан”

ДЛС “Извора” – Девин в Люпилня “Настан” се люпят:

- × около 60 000 личинки дъгова пъстърва и се уговяват около 10 тона годишно
- × около 240 000 личинки балканска пъстърва и се уговяват около 2 тона годишно

Произвеждат самостоятелно хайвера и обменят материал с люпилнята на язовир “Тошков чарк”

2. П.А.Л. БГ - Люпилня “Настан” също има риболюпилня за собствени нужди
3. Вида Сервис ООД -Люпилня Триград – в момента е в процес на получаване на разрешително за развиване на дейност

4. Сокол – БЛРС – Люпилня “Тошков чарк”

Броят на отглежданите и пусканите за зарибяване личинки балканска пъстърва годишно:

- × до 90-та година средният брой личинки балканска пъстърва, отглеждани от стопанството, е бил 2-2,5 млн. годишно;
- × през 90-те години средния брой личинки балканска пъстърва, отглеждани от стопанството е по около 300 000 годишно;
- × през 2008г - 700 000 личинки балканска пъстърва;
- × през 2009г.-1,500 000 личинки балканска пъстърва;
- × през 2010г.- 800 000 личинки балканска пъстърва (причина за намаляването е спряната Националната програма за зарибяване)

Рибопреработвателни предприятия

Рея Фиш ООД е със седалище в София, където се намира и търговския отдел в единствената рибна борса, отговаряща на изискванията на Европейския съюз в България – Булгарплод (Слатина).

2. В Доспат се намира **рибопреработвателното предприятие на Рея Фиш ООД.**
 1. В него се произвеждат всички видове преработени рибни продукти – замразени, пушени, мариновани, рибни салати, стерилни и нестерилни консерви, рибни пастети и хайвер.
 2. Има пълен лиценз за износ в Европейския съюз на риба и рибни продукти.
 3. Работи по стандартите на добри производствени практики (GMP, HACCP и IFS) и всяка година се одитира от асоциацията на търговските вериги в Германия по стандарта - Международен хранителен стандарт IFS .
 4. Използва опаковки в модифицирана среда (MAP) за България.
 5. Произвежда всички видове пъстървови продукти – почистена замразена, сингъл филе, бъртерфлай филе, дебонед филе, пушено филе, както и изнася порционно филе от съомга и топлопушена скумрия.
3. **Рея Фиш ООД** е експортно ориентирана, 80 % от продукцията се изнася в Европейския съюз.
4. В България Рея Фиш ООД продава във всички най – големи търговски вериги като Metro Cash & Carry, Billa Bulgaria, НТ Hypermarket, Фантастико и др. в сегмента на деликатесните риби – пушени и мариновани продукти, рибни салати, пресни и охладени риби.

5. Рея Фиш ООД притежава и **люпилня в Разлог**. В Разлог се отглежда пъстърва от хайвер на стадий очни точки до т.нар. еднолетки – рибки до 5 – 10 грама. т.е. предприятието е със завършен цикъл на производство – от хайверено зърно до производство на готов продукт за консумация.
6. **Рея Фиш ООД произвежда и** нестандартно оборудване за хранително – вкусовата промишленост - произвежда от маси и оборудване от неръждаема стомана до високотехнологични линии за опаковане на вакуум и модифицирана среда (МАР), колачни машини, машини за чистене на миди, пълно оборудване за производство на стерилни консерви, сортировъчни автоматични линии, пароварилни и пушилни камери.

П.А.Л – БГ също има цех за рибопереработка в с. Беден.

^{iv} **Цена при първа продажба на аквакултури през 2009 г. за Република България**

Вид риба и КОД	Средна цена за кг. [лв.]
TRS - Речна (балканска) пъстърва	7.72
TRR – Дъгова пъстърва	6.55
SVF – Сивен	6.35
FCP – Шаран	4.54
BIC – Пъстър толстолоб	2.25
FCG - Бял амур	4.52
SOM – Сом	6.63
HUH – Моруна	9.26
APG - Руска есетра	11.74

^v Според проучване, извършена през август 2010 г. около язовир Голям Беглик ориентировъчния брой на палатките е бил около 200 в делничен ден. През почивните дни този брой се удвоява. Оценката е, че в рамките на една седмица общо около 3200 души нощуват край язовира. Климатичните условия влияят съществено на този брой, но поне 8 седмици в рамките на летните месеци са подходящи за интензивно палаткуване. Това дава среден брой от приблизително 25 000 човешки нощувки в рамките на топлия сезон.

Според друга експертна оценка, зимният сезон продължава от януари до март (максимум около 80-90 дни) и максимум около 1000 дневни посещения; а летният сезон продължава от юни до септември, т.е. максимум 100-110 дни и има максимум около 3000 дневни посещения. Ако приемем, че тази оценка отговаря на фактите на 50%, вероятно годишно на територията само на община Батак има около 250 000 “рибарски дни”. Ако добавим и посещенията на язовир “Доспат”, то вероятно в РО има около 300 000 дневни посещения, което при 3 кг уловена риба означава около 900 тона риба годишно (т.е. колкото официалната статистика за произведената риба в РО).

vii **Асфикция (задушаване) на рибите и измиране се получава:**

1. при цъфтеж на водораслите през нощта консумират много кислород и нивото му пада под 4 мг/л, а нормата е 11 мг/л. В резултат се получава асфикция (задушаване) на рибите
2. през зимата – края на януари – началото на февруари като следствие от замръзването на повърхността се получава „запечатване”/ задушаване на рибите от гнилостните процеси, които протичат, следствие на което се натрупват вредни вещества, които довеждат до натравяне на рибата
3. при есенно изтакане на водата се създава благоприятна среда за избуяване на растителност поради дебелия хумусен пласт и развитие на гнилостни процеси. Растителността се явява основен замърсител по вторичен път с огромни мащаби. Когато водата залее обратно растителната маса, се образуват малки вълнички (има кислород и температура), следствие на които се зараждат гнилостни процеси, при които се отделят вредни вещества. *„Гнилостната маса се явява причина за нарушения биохимичен състав на водата за близо 2/3 от цялото замърсяване.”*
4. задушаване при замръзване на повърхността, както и при отделяне на химически вещества от дъното към повърхността през пролетта при затопляне
5. като следствие на натрупването на вредните елементи при затоплянето на водата през пролетта има „цъфтеж” на синьо-зелени нишковидни водорасли, образували във водата (особено силно по бреговете на язовира). Този вид водорасли гълтат през нощта големи количества кислород, а през деня продуцират кислород, но в количества много по-ниски от тези, които са погълнати. В съдържанието на кислорода през нощта и деня се регистрират големи амплитуди и при допълнителни стресови фактори за рибите (каквито са слънцето при изгрев, киселинните процеси) рибата

започва да скача над водата поради недостатъчното количество на кислород. Следствие на шоковата реакция рибата се задушавя и умира.

^{viii} Замърсяването се причинява от:

1. Биомасата от гранулитите за храненето на рибата от рибовъдните стопанства е силен замърсител. Органичната маса се натрупва на дъното и заедно с прибавеното към нея количество органична маса от река Сърница, Доспат и други населени места се превръщат в мащабна среда с вредни вещества за развитие на растителна маса.
2. Направена е пречиствателна станция (механично-биологичен тип), която е спряла да работи. Направена е втора пречиствателна станция - с две стъпала – механично & химическо почистване за остатъците от преработката на рибите
3. Забранено е (по разписание от РИОСВ) рибното стопанство да има във водата железни тръби на садките. Те трябва да са от PVC, но не са. Участниците във фокус група “Екология” посочват, че следствие на годините експлоатация железните тръби са корозирали и разпаднали се техните части са на дъното на язовира.
4. Според общински съветник от община Доспат са дадени предписания да не се зауства отпадните води от Цеха за преработване на риба в язовир “Доспат”, а в градската канализация на Доспат и е издадено НП на КД „Салвелинус – Рея Фиш” за ползване на воден обект без разрешително за заустване на отпадни води, чрез изграждане на необходимата инфраструктура, която да припомпва водите до там.

^{ix} Плаващите къщи (несамоходни понтони - плаващи бази) и рибовъдните стопанства в язовир Вьча

× За водоема има 21 издадени разрешителни от МОСВ за несамостоятелни понтони - плаващи бази за отдых и/или за риболов, но реално и официално са изградени 17 плаващи къщички и две рибовъдни стопанства (неофициалният им брой е може би около 25 – някои са в процедура по издаването на разрешителни за ползване на воден обект, но други са без разрешително и без стартирала процедура за издаването им)

× Къщичките са предназначени за отдых и спорт и имат специално разрешение за ползване на воден обект от МОСВ със срок на валидност 5 години и са вписани в Регистър на корабите, който води Изпълнителна агенция “Морска администрация”. Собствениците им имат лиценз за капитани.

-
- × Незаконните обекти са построени върху абсолютна държавна собственост и по документи не съществуват и не плащат данъци и такси.
 - × Повечето от водните къщи са без електричество и са снабдени с агрегати.
 - × Започнати са 8 административни наказателни производства срещу собственици на плаващи бази в язовир “Въча” за нарушения на Закона за водите.
 - × Собствениците на понтоните са потенциални браконieri, тъй като си хвърлят мрежи, както и замърсители на водата, защото всички боклуци, включително отходни и фекални води се изхвърлят директно във водата.
 - × По инициатива на община Девин и РИОСВ в Смолян се правят кампании за почистване на бреговете в смолянската част на язовира, в рамките на които се събират над 40 кубика отпадъци. “